

PAMETNI KNJHA
OBCE SUMIC.

ČECH VE SVÁ PRÁVA PEVNOU VÍRU
CHOVÁ...

NUŽ, TRYZNITELÉ, RVĚTE NÁS A
KOSTE –
MY OD KOŘENE VYŽENEME ZNOVA !

AD. HEYDUK

ČÍM MENŠÍ VLAST JE MÁ,
TÍM VĚTŠÍ MÁ K NI LÁSKA.

H. K. MÁCHA

OBEČNÍ RADA OBCE ŠUMIC POTVRZUJE, ŽE TATO
PAMĚTNÍ KNIHA OBSAHUJE STOJEDEN LIST
/ 202 STRANY / VŠECHNY ŘÁDNĚ OČÍSLOVANÉ.

V ŠUMICÍCH DNE 25. ŘÍJNA 1938.

OBEČNÍ RADNÍ

STAROSTA

PAMĚTNÍ KNIHA OBCE ŠUMIC.¹

Čech ve svá práva pevnou víru chová.....

nuž, tryznitelé, rvěte nás a koste –

my od kořene vyženeme znova!

Ad. Heyduk

Čím menší vlast je má, tím větší má k ní láska.

H . K . Mácha

Obecní rada obce Šumic potvrzuje, že tato pamětní kniha obsahuje stojeden list /202 strany/ všechny řádně očíslované.

V Šumicích dne 25. října 1938

obecní radní

starosta

¹ Poznámka:

V *Pamětní knize obce Šumic* jsou zachyceny klíčové události obce v období 1918 – 1938.

Kronika nebyla soustavně vedena z roku na rok, ale **sepsána zpětně ve dvou časových bodech** – jednalo se o roky 1938 a 1945. V roce 1938 sepsal kronikář **František Palička** zpětně roky 1918 – 1924. V roce 1945 dopsal kronikář **Cyril Šojdr** zpětně roky 1925 – 1938.

Přepis byl vyhotoven dle originálu **včetně gramatických nepřesností** v něm obsažených.

Úvod

V Šumicích dne 6 . listopadu 1938.

Kronikář

Pisatel této a následujících kapitol se jmenuje František Palička a je učitelem obecné školy v Šumicích. V obci působí pátý rok, v kraji šestnáctý. Je narozen r . 1899. Obecním kronikářem byl ustanoven na jaře v roce 1938.

Pamětní kniha obecní nebyla dosud v Šumicích vedena a připadl mu tudíž dosti obtížný úkol vyličit dodatečně události, které se sběhly v obci za uplynulých dvacet let. Aby tomuto úkolu v době co nejkratší mohl dostát, rozhodl se upustiti od obsáhlejšího vyličení dějin obce a počati hned po stručném úvodu zeměpisném a polohopisném s popisem událostí v roce 1918.

Vlastní úvod historický doufá zpracovati později a dodatečně do pamětní knihy včleniti.

Letopisecká komise

Zápisy tyto činí s vědomím a schválením letopisecké komise obecní, jejímiž členy jsou v r . 1938 následující občané: Leopold Slíva, starosta obce, je předsedou, Tlach Leopold, zedník čís. 255 a učitel Fr. Bárta jsou členy.

Poloha a popis obce

ŠUMICE jsou prastará dědina slovácká. Leží na 49° 21' severní zeměpisné šířky a na 17° 48' 30" východní délky od Greenwiche /škola/ v údolí při řece Olšavě, která přináší obci nezbytnou vodu, ale často i katastrofální povodně, které byly zažehnány teprve regulací

jejího toku, o níž bude řeč později. Nadmořská výška obce je 229m. Severní částí obce, zvanou Kút, protéká potok Ovčírka /na připojení mapce Rudický potok/, pramenící pod kopcem Ovčírnou poblíže Luhačovic. Do Olšavy se vlévá u místní zastávky železniční. Tyto dva vodní toky, Olšava a Ovčírka, daly podobu obci, takže její dvě hlavní ulice tvoří zhruba ramena pravého úhlu. Jedno rameno tvoří již zmíněný Kút při Ovčírce, druhé Malá a Velká strana při Olšavě. Kolmo k této stojí Suchý řádek přecházející do Mrtvé uličky vedoucí ku

hřbitovu. Další menší uličky se jmenují Za humny, souběžná s Kútem po jeho východní straně, Pod močidly, na východním okraji obce, a Dolní konec na západním okraji. Uličkou Pod močidly a středem mezi Velkou a Malou stranou vede zregulovaný mlýnský náhon. Hned za šumickými domky na severu, severovýchodě i na jihu se zvedají nevysoké stráně. Od severu chrání obec Horní hora, zvaná Vinohrady, která je jižním svahem kopce „Rajsiska u koně“ /327m nad mořem/, od sv Babí hůrka /horká, oddělená od Rajsiska údolím Ovčírky a vysoká na nejvyšším bodě 387m. Na jihu uzavírá údolíčko Černá hora /323m/ a Vrchůvky /323m/. Údolí Olšavy, v němž leží Šumice, se svažuje od východu na západ do údolí řeky Moravy a umožňuje snadný příchod západních dešťů jakož i teplých a suchých větrů východních. Starí pamětníci souhlasně potvrzují, že v Šumicích velmi zřídka řadí krupobití a vysvětlují to tím, že kroupová mračna se roztrhají v okolní kopce. Rozdíl nejvyššího a nejnižšího místa v katastru obce činí 158 metrů. Od jihu přitéká do vsi údolím mezi Vrchůvkami a Černou horou potůček Ledské, který se pramení v bystřických lesích ze studánek zvaných „U Kapliček“ a vlévá se do Olšavy u dolního mlýna. Katastr obce měří dle parcelního protokolu z r. 1919 1570ha 75a a 12m², čistý katastrální výnos je 24.735.50K. Starý parcelní protokol se ztratil při povodni v r. 1919. Od severu k jihu měří katastr v nejširším místě přes 4 .900m, od východu na západ přes 4 .600m; vesnice leží téměř uprostřed. Na severu hraničí s katastrem obce Rudic, na sv Záhorovic, na východě s katastrem nezdenským, na jihu s katastrem městečka Bánova, na jz obce Těšova a na západě a sz s katastrem újezdským. Na připojeném plánu jsou zakresleny jednotlivé trati katastru, jak byly zaměřeny a označeny v roce 1828. Šumičané mají však ještě většinu tratí rozdělenou na trati menší s případnými názvy. Půda katastru je dosti rozdílná. V údolí Olšavy je úrodný hlinitopísčité nános, půda na okolních stráních je dosti těžká, ale zlepšuje se v posledních letech soustavně prováděnou meliorací celého katastru, o níž bude řeč na příslušném místě. Pěstují se všechny druhy obilí, cukrovka, řepa, brambory, zelí, kukuřice na zeleno, vojtěška a hrách. Na příhodných dobře vyhnojených pozemcích dozrává i kukuřice a dává dobrý výnos. Asi před sto lety bývaly na stráni, dosud zvané Vinohrady, dobré vinice. Skutečný stav jednotlivých kultur viz v r. 1918. Ovocnému stromoví se daří nejlépe na svazích k jihu obrácených – ve Vinohradech, Nade mlýnem a v Malém poli na svahu pod Končinami. Nejlepší výnos poskytují jabloně. Nejrozšířenější odrůdou je moravská jadernička, zvaná lidově „vinár“. Nejzajímavější částí katastru jsou obecní pastviny /lidově „pasinky“/. Jsou to: Čupy, Trnovec, Páté, Padělky a Žebračky /lid. Žebračka/ poskytující kravám a kozám od jara do podzimu trochu sporé trávy a příjemný chládek pod krásnými staletými planými hrušněmi. Bohužel, tyto nádherné stromy pomalu mizí hlavně stářím, ale často i bujností pasáků, kteří občas některou hrušeň „vypálí“. Založí oheň ve vykotlaném kmeni, čímž strom úplně zničí. Také druhá okrasa pastvin, staré dřiny, pomalu mizí. Jednak stářím, jednak krutým zacházením při obírání dřinek, kdy často i mnozí dospělí klidně olamují větve a tak stromy ničí. Koncem srpna a začátkem září sbírají děti i dospělí krásné, šípkům podobné dřinky, aby bylo v domě trochu marmelády na šumické hody, které se slavívaly 8 . září. Stalo prý se však často, že mnohý přespolečný hodovník dlouho vzpomínal na šumické hody a hlavně na vdolky s dřinkovou marmeládou, když se před tím napil kyšky. Ty dvě věci se prý totiž v žaludcích přespolečných hodovníků dobře nesnášejí a proto snad „nevděčný svět“ vynašel pro Šumičany přezdítku „Dřinkaři“, která pravděpodobně přetrvává i ony staré hynoucí dřiny v Pátém a Trnovci, s nimiž zmizí bohužel nenávratně poslední zbytek staré poesie venkova. Něco však přece zůstane. Ze Žebraček je krásný pohled na údolí Olšavy a na pohraniční kopce moravsko-slovenské.

Obyvatelé 1911

Obyvatelstvo obce je vesměs národnosti české – moravští Slováci. Podle sčítání lidu v lednu 1911 žilo v obci 1490 obyvatel; z nich bylo 707 mužů a 783 ženy. Podle

náboženství bylo 1481 římských katolíků a 9 židů. Podle povolání žilo v obci 216 zedníků, 130 nádeníků, 98 rolníků, 6 mlynářů, 5 kovářů a zamečníků, 5 hostinských a obchodníků, 5 kovářů a zamečníků, 4 perleťáři, 3 tesaři, 2 stolaři, 2 miškáři, 2 obuvníci a 1 řezník. Pouze 2 cikáni. Ženy nosí vesměs kroj, muži již velice málo; pouze někteří rolníci. I ženy oblékají rukávce pouze při slavnostních příležitostech. Ovšem i kroj, jako vše na světě, podléhá pomalu módě.

Tak už zřídka uvidíte mladší Šumičanku v pěkně vypracovaných botkách do polou lýtek a ve vyšíváných punčochách, poněvadž každá si raději vyšlapuje v polobotkách po kotníky a černých hedvábných punčoškách. Popíši zde nyní stručně šumický kroj „sedlcký“, jak vypadal v letech po světové válce.

Šumický kroj ženský

Na krátkou bílou košili z hrubšího plátna, zvanou „rubáčka“ – sahá pouze do pasu a je vzadu dole sřasena, nahoře sahá do podpaždí a je přichycena na krku úzkým proužkem plátna – se oblékají „rukávce“. Hotoví se z jemného bílého plátna – batist-kléru. Na zádech i na prsou hladké a pouze tak dlouhé, aby se daly připásat. Vzadu, tato část „rukávců“ se jmenuje „stánek“, jsou poněkud vykrojeny směrem vzhůru. Krátké rukávy jsou na vnější straně bohatě sřaseny – „svrapy“ a uzavírají se vysoko na předloktí dvěma tkaničkami. Dole jsou ukončeny širokým bílým vyšíváním na plátně. Je většinou tovární práce strojové, pouze zámožné selky nosí vyšívání ruční. Mezi výšivkou a sřasením rukávu je všit široký pruh plátna rozstřížený, ozdobený vyšívanými pentlemi hedvábnými napříč našitými. Na něm je upevněna až 8 cm široká pentle hedvábná s květinovým vzorem obvykle na bílé půdě a posázená ještě řadami drobných, kulatých poniklovaných plíšků /“patáky“/. Je uvázána na dvě smyčky, jejichž konce přechnívají asi 5 cm krajkou. Nahoře na rukávech, „na náramku“, tam kde přestává sřasení, je našita ruční výšivka asi 10 cm široká /křížkové vyšívání obšité řetízkem, hladkované zadním stehem a ukončené hlavou, tj. páskem černých srdíček. Hladkování je světle žluté, vzorek pestrých barev, obvykle květinová stilisace. Šumičanky užívají při této výšivce několika ustálených vzorů. V době, v níž píší, se vyšívalo „na rybičku“, „na růžičky“, „mešterka“, „jabloňový květ“, „na srdíčka“ a jiné./ Na krku jsou rukávce ukončeny asi 6cm vysokým límečkem z téhož plátna – „obojkem“. Stejná výšivka, jako na náramku, je přišita vpředu na prsou jenomže kolmo a je olemována úzkou tylovou krajkou.

V pase se dvěma tkaničkami upevňuje „šorec“. Je to obdélník hustě šřaseného – „svrapeného“ – černého klotu. Řasy jsou asi 1 cm hluboké a v několika místech sešity napříč, aby přiléhaly těsně k sobě. Nahoře je „švorec“ ukončen asi 7 cm širokou barevnou výšivkou na černém sametovém podkladě, obvykle na stroji zhotovenou. Prvky vzorku jsou zase rostlinné, ale jiné než na rukávcích. Tato výšivka je dole ukončena meandrovitými pásy různobarevnými /žlutá, červená, zelená, fialová/, které jsou vyšity přímo na „vrapech“ šorce. Na zhotovení dobře šřaseného šorce je potřeba 6 i více metrů klotu. Šorec přikrývá tělo vzadu od pasu dolů, sahá pouze do podkolení a boky přikrývá do polovice.

Pod šorec se oblékají široké, hodně naškrobené, plátěné sukně, ukončené 5-10 cm širokou háčkovanou bílou krajkou, která smí pouze nepatrně šorec přechřívati. Sukně se oblékají 2 až 4. Jedna z nich, říkájí jí „šňurkovic“, není vpředu sešita a nahoře má pás, kterým se provlékne tkanička – „šňurka“ – a celá sukně se shrne dozadu pod šorec, aby ho hodně nadouvala.

Vpředu jsou sukně zakryty „fěrtůškem“. Je to široká zástěrka hedvábná s pestrobarevným vzorem květinovým, nebo tibetová /jemná látka vlněná s leptaným vzorem/. Nejoblíbenější základní barvy fěrtůšku jsou zelená, modrá a růžová, tóny mírnější – pastelové. Asi 15 cm odspodu jsou napříč přes fěrtůšek úzké záložky „sámečky“ – a dole a po stranách je fěrtůšek lemován úzkou, často dosti drahou ruční krajkou paličkovanou. Nahoře je ukončen „šrákem“, tj. asi 5 cm širokým vyšívaným pásem, jiné barvy než je fěrtůšek, a dvěma tkanicemi na uvázání kol pasu. Fěrtůšek zakrývá sotva kolena – je stejně dlouhý jako šorec.

Kol pasu se uvažuje „opasování“. Je to asi 6 cm široká ruční výšivka barevnou vlnou na kanavě, na bílém podkladě. Nejčastější barvy jsou růžová a zvláštní odstín fialové, kterému říkají Šumičanky „kotlová“. Také světle zelená i hnědá jsou časté. Oblíbeným/i / vzory/em/ na opasování je „na měsíček“. Opasování se svine kol pasu zpředu do zadu a oba konce zase zpět až do boků. K oběma koncům jsou přišity obyčejně pestře květované hedvábné pentle, které se zaváží vpředu na fěrtušku na dlouhou smyčku. /viz fotografie/

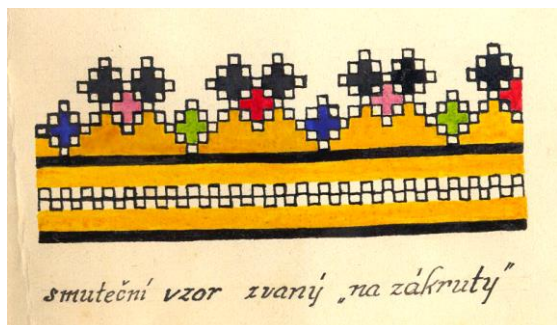
Na rukávce se obléká kordula. Je to vesta hodně vpředu vystřižená. Zapíná se vpředu asi na pět knoflíčků umístěných dole pod výstřihem. Bává obvyčejně hedvábná nebo otlasová různých barev. Mladší volí barvy světlejší, starší tmavší, dokonce i černý samet. Kolem krku a výstřihu je asi pět cm široká výšivka strojová – obvyčejně pestrý vzor květinový na bílém podkladě. Kolem výšivky je ještě asi 3 cm široká porta ze stříbrného dracounu. Po obou stranách knoflíčků a vzadu uprostřed je ruční geometrická výšivka /přímky ukončené obloučkem, uvnitř hvězdičky apod./ Kolem opět řady lesklých plíšků „patáků“.

Na krku se nosí „obojek“. Je to až 20 cm široká tylová krajka, šitá „na osmičky“. To jsou asi 3 cm široké záložky. U krku je obojek ukončen až 10 cm širokou ruční výšivkou /křížkové vyšívání jako na rukavcích, ale jiný vzor. Zapíná se vpředu na jeden háček /„kachlík“/.

Na hlavě se nosí veliký „turecký šátek“ červený, starší ženy nosí tmavohnědý. Na šátku – „šatce“ – je drobný květinový vzor (tisk), v němž převládá obvyčejně žlutá a zelená. Svobodné si jej uvazují „pod bradu“. Dva cípy křížem pod (krl) bradou přeložené se zaváží na jeden uzel vzadu /viz obrázek/. Vdané si uvazují „šatku“

„na jelito“. Je to vycpaný hadrový míšek podoby jelita, který je upevněn na plátěném čepci tak, že leží poněkud výše na týle. Kolem jelita se umělým způsobem smotají cípy šátku. Také se uvazuje šatka „na obálenicu“, takže tvoří na týle jakoby koláč.

Na nohou se nosí vyšíváné punčochy „lýtká“ ručně pestře vyšíváné na černém, hnědém nebo bílém podkladě. Také se nosí „lýtká“ pletená s pestrobarevným vzorem. Botky jsou černé, něco přes polovici lýtek sahající, nahoře vlnovitě vykrajované. Pás horní kůže je dvojitý a svrchní kůže je zdobena „vybíjením“ /Z kruhových dírek je tvořen květinový ornament. Podešev je hotovena ze zvlášť dobře sušené kůže, aby při chůzi hodně vrzala.

V ruce se nosí kapesníček. Je to čtvereček plátna olemovaný háčkovanou i 15 cm širokou krjkou a červeně vyšíváný, obvykle „na rozmarýnku“.

Nevěsta, družičky, úvodnice a „široké“ při svadbě nosí místo šorce „fěrtoch“. Je stejně ušit jako šorec, jenom že je z bílého jemného plátna jako rukávce. Výšivka na fěrtochu je podobná jako na rukávcích, ovšem jiný vzor a podklad je pomerančově žlutý. Také fěrtůšek má nevěsta a úvodnice bílý, družice i široká pestré.

Jupka

V neděli se nosí místo rukávů „jupka“. Je z nejrůznějších látek květovaných podle majetkových poměrů majitelky. Je hladká podle těla s rukávy až do zápěstí. V zápěstí jsou rukavy poněkud užší a nad zápěstím ozdobeny páskem pestré pentle lemované krajkou. Pentle bývá hustě poseta „patáky“. U krku těsná podle objemu krku, bez výstřihu a bez límečku. Zapíná se po celé délce vpředu na šest knoflíčků. Od pasu asi tři cm dolů je „kanýr“, bohatě kolmo nařasený a ukončený úzkou pentličkou jako na rukávech. Vrapy jsou zdobeny patáky. V zimě se nosí „kacabaja“ plyšová nebo sametová se „šoskama“. Rukávy jsou lemovány kožišinou, persiánem, také „šosky“. Kacabaja bývá černá, hnědá i zelená, kožišina černá. Těsně pod pasem bývá světlá, nejčastěji bílá, zlatou nití zdobená, aplikace i 5 cm široká. Obyčejně zase květinová stilisace.

Družičky

Děvče v jupce

K blůzce se nosí šátek plyšový i hedvábný – bílý nebo kremový s třásněmi a vyšitými květy /často ruční práce domácí/. V zimě se nosí „vlněnka“, nebo těžký šátek plyšový. Vlněnka bývá různobarevná /hnědá, zelená/ tovarně pletená. Zavazuje se vzadu. Lemována třásněmi jako šátek

Ve veliké zimě se nosí vlhák Přehodí se přes plece a ramena, cípy křížem přes prsa a zaváží se vzadu. Děvčata nosí často bílý.

Místo šorce se nosí také sukně. Po válce to byla nejčastěji „moldonka“ z tmavomodré vlněné látky čtverečkované. Je hodně řasnatá, do límce navrpená a u spodu ozdobena až třemi pásy černé „tresy“. Olemována je „kartáčkem“.

Malé družičky chodí celé v bílém jako nevěsta. Kordula a opasování barev světlých pastelových /růžová, světle modrá/.

Ve všední dny nosí ženy jupku, sukni a fěrtůšek. Jupka nedosahuje pasu. Je z laciného kartounu, plátna apod. Vpředu a kolem pasu bývá lemována širokým pruhem jiné barvy – nebo černého klotu. Zapíná se vpředu. Sukně krátká po kolena, v pase navrpená, ze stejného materiálu jako jupka. Fěrtůšek plátěný, nebo hladká zástěrka.

Mužský кроj

Muži nosí vysoké boty s tvrdými holeněmi – „holenkovice“, kalhoty – „nohavice“, vestu, řemen a košili. Nohavice jsou tmavě modré, úzké, od kolen dolů roztřížené a zavázané nad kotníkem tkaničkou. Kapes nemají, ozdobný kapesník se nosí zastrčen vpředu v poklopci /viz obrázek/. Na stehnech je světlomodré nebo černé vyšívání ve tvaru srdce. Také poklopec bývá vyšíváný /na stroji i ručně/. Řemen se obtočí třikrát kolem těla a konce se spojí volně na levém boku /viz

foto Barta, uč.

krátkou šňůrečku.

Na hlavě se nosí černý klobouk s kulatým, dovnitř protlačeným dýnkem se širší obrubou, vpředu sklopenou. V zimě nosí mladí více košil, starší krátký kabát nebo kožich – lemovaný kožišinou a beranici. Košile starších mívají rukávy po celé délce široké.

Zprávu o selském kroji šumickém jsem sestavil podle líčení pí Marie Bártové, choti učitele Fr. Barty v Šumicích, jejíž matka bývala švadlenou selského kroje.²

Fr. Palička

kronikář

obrázek/. Je zdoben „vybíjením“ /malé dírky lemované mosaznými kroužky/.

Košile je z bílého jemného šifonu s úzkým, přeloženým límečkem, ozdobeným „krepinkou“, říká se mu obojek. Vzadu je košile nařasena do sedla, vpředu na náprsence jsou četné záložky zdobené zase bílými krepinkami. Na plihu je našit pásek bílé nebo červené výšivky. Rukáv je bohatě nařasěn do náramku, v předloktí hodně široký, od lokte těsný a hluboko rozstřižený. Zapíná se na knoflíčky. Je lemován krepinkou a kousek výše ozdoben výšivkou – „prostředkem“ – jako je na plihu.

Vesta je ze stejné látky jako nohavice /diftin/, poněkud tmavší barvy zdobená řadami mosazných bombíků /viz obrázek/. Spíná se volně dole poutkem z pentličky. Klopy jsou ozdobeny strojovým „stopováním“ /nejčastěji zeleným hedvábím/. Jsou sepiaty „zápinkou“.

Je to pentle vyšívána i zlatou nebo stříbrnou nití a zdobená patáky. Zavazuje se na suk a na dlouhou smyčku, jejíž konce splývají po plihu. Zápinku vyšívá obyčejně děvče svému chlapci. Starší muži nosí obyčejně místo zápinky

² Poznámka na okraji kroniky.

ROK 1918

Bída

Počátek roku byl velmi neutěšený. Čtvrtý rok strašné světové války počínal nedostatkem téměř všech životních potřeb. Trpěli lidé, trpěla i zvířata. Přes 1917-18 většina dobytka tak vyhladověla, zhubeněla a zeslábla, že nemohla ani stát na nohách. Jakmile se ukázala na jaře první travička už lidé honili dobytek na pastvu, ač často jej museli i podpírat; tak byl zesláblý. Mnoho dobytčat uhynulo na měknutí kostí následkem nedostatečného krmení.

Počasí a úroda

Jarní počasí bylo velmi příznivé obilninám, ale v době od 27./5. – 5./6. uhodily pozdní mrazy, které nadělaly hodně škod. Právě kvetly rži na dolinách a ty byly hodně mrazem poškozeny. Mnohé zeměanky zmrzly nadobro, ale později vyhnaly nanovo a daly dobrou sklizeň. Daleko horší sklizeň daly brambory, které jenom namrzly. Také kukuřice a fazole byly mrazem zničeny. Přesto vše ukazovala se úroda toho roku velmi pěknou. Když však byly žňové práce v nejlepším, přišly dlouhotrvající deště a mnoho obilí porostlo. I tak ovšem se dobře zpeněžilo, poněvadž poptávka daleko předstihovala nabídku.

Ovoce

Z ovoce daly dobrou úrodu třešně, „dorancie a kulovačky“. Ceny plodin a hospodářského dobytka dosáhly v tomto roce deseti až třicetinásobku cen z roku 1914, před vypuknutím války. Také ceny tovarů stoupaly téměř denně, takže se lidem z toho točila hlava.

Ceny

Ceník některých potřeb v roce 1918.

<u>Ceník některých potřeb v roce 1918.</u>							
druh	množství	cena	u	druh	množství	cena	u
másto	1 kg	60	~	ženské botky	pár	až	300 ~
mléko	1 l	160	~	mužské - "	"	"	360 ~
vejce	1 kus	110	~	kloubek muž.	1	"	70 ~
kuře	"	až	20 ~	hoňský postroj	pár	"	1100 ~
kachna	"	"	65 ~	oprata	"	"	300 ~
husa	"	"	100 ~				
ječmen	1 q	"	200 ~				
žito	"	"	500 ~				
pšenice	"	"	500 ~				
mouka	1 kg	"	16 ~				
třešně	"	"	5 ~				
tele	1 kus	až	560 ~				
kráva	"	"	4000 ~				
hříbě	"	"	3000 ~				
selata	pár	"	1200 ~				
kuň	1 kus		6-10000 ~				
kužle	"	až	70 ~				
koza	"	"	500 ~				

Shánění potravin

Nejhůře se v této době vedlo těm, kteří musí všechno kupovati, poněvadž mzdy nebyly zvyšovány zdaleka tak rychlým tempem jako ceny potravin a tovarů. Zásobování vázlo katastrofálně. Lidé chodili sháněti potraviny daleko široko a namnoze pěšky, poněvadž na stanicích jim těžce sehnanou aprovisaci nemilosrdně zabavovali četníci.

Byla by to dlouhá kapitola, kdybych měl popisovati křížové cesty ustaraných matek, které podnikaly, aby přivezly domů dětem trochu zemáků, nebo pár kg obilí. Odvážnější výpravy podnikali muži, ač i oni často s nezdarem. Zaznamenám aspoň dva takové případy.

Mladý občan Ludvík Lorenc sehnal kdesi daleko od dráhy, kde rekvisiční komise nepracovaly tak horlivě, pytel zemáků. Vhodil si pytel na plece a nesl jej půl druhé hodiny cesty na nádraží, kde mu četníci zemáky zabavili. Lépe dopadl občan Leopold Tlach. Ten koupil půl druhé hodiny za Vlkoší pytel žita a šťastně je dovlekl na nádraží. Tam však už neměl dosti síly, aby vynesl pytel do želez. vozu. A zase tu byl četník, tentokrát však lidštnější, který obilí nejen nezabavil, ale dokonce pomohl šťastnému majiteli je dopravit do vozu.

Ukrývání zásob

Rolníci trpěli zase stálými rekvisicemi a tu mnozí stali se vynalézavými ve skrývání všelikých zásob před rekvisičními komisemi. Tak rolník Jan Krůtek si dal udělati na půdě dvojité štít. Dal si totiž dva metry od štítu skutečného postavit ještě jeden. Tak vznikla komůrka, která ovšem neměla vchodu a zásoby se do ní ukládaly tím způsobem, že v noci se oddělalo na střeše pár křidlic, tímto otvorem se dovnitř ukládaly, načež se křidlice zase daly na své místo a nikdo nic netušil – leda soused, ten však mlčel.

Horší skrýši si vymyslel výminkář Tomáš Tlach. Měl trochu fazolí a čočky a rád by to byl schoval před rekvisiční komisí. Přichystal si tedy vhodný úkryt v sušárně na ovoce, které druhdy stávaly na konci mnohých šumických zahrad. Tam pod pláštěm noci svůj poklad ukryl. Jeho počínání však neušlo bystrému oku staré cigánky, která pravděpodobně také pod ochranou noci sháněla něco na zub. Cigánka nemeškala a ještě téže noci skrýš v sušárně důkladně vykuchala. Než nešťastný výminkář krádež objevil, zmizely již dávno výživné luštěniny v bezedných žaludcích cigánů. Inu boj o život je nelítostný!

Ještě hůře dopadl rolník Jan Hřib. Ten si ukryl několik pytlů obilí před rekvisiční komisí do kletí v lese Rajsisku, raduje se v duchu, jak na to vyzrál. Sotva rekvisiční komise odešla, spěchal honem do Rajsiska, aby obilí odvezl zase domů. Kdosi však byl hbitější – obilí bylo pryč. Stejně pochodil rolník, jenž si ukryl obilí do hromádek hnoje na poli. I ten je tam na druhý den marně hledal.

Velice stěžoval rolníkům práci nedostatek potahů zaviněný stálými rekvisicemi dobytka a také tím, že mnozí rolníci byli ve službách armády s vozy i potahy. Kromě toho byli všichni schopní muži od 18-50 let na vojně, takže celá tíha polní práce ležela na ženách, starcích a nedospělých dětech.

Bylo by nespravedlivým nevzpomenouti zde našich statečných žen, matek a milenek, které prožily za války 4 léta útrap a úzkosti, jež nepochopí, kdo jich neprožil. Ve dne vysilující dřina v domácnosti a na poli, kde musely zastati muže – vojáky, noci plné úzkostných snů a marného čekání. Stále čekaly zprávy od svých nejdražších a zároveň se jich hrozily, těch strašných lístků polní pošty, které vždy oznamovaly „mám se dobře“ /nic jiného psátí voják z fronty nesměl/.

Nejstrašnější psaní však přicházela od vojenských úřadů. Při jejich spatření se zastavovala ženám srdce, poněvadž pravidelně oznamovala smrt muže, bratra, otce, milého. Kolik úpěnlivých modliteb oslyšelo nebe za ta 4 léta války? kolik slz úzkosti a zoufalství vyteklo z očí matek, jimž zabíjeli syny, z očí mladých žen, jimž daleko v cizině umírali jejich mužové, aniž jim mohly vtisknouti poslední polibek na dalekou cestu. Slyšte, Vy příští, Vy mužové, kteří jen z knih a kronik budete čísti v těch milionech mrtvých, zohavených, udušených – zabraňte válkám – i když jen proto, abyste své matky ušetřili hrůz, které bylo prožiti matkám našim!

Martin Šojdr³

V čele obce stál starosta Martin Šojdr z č. 80, kterému připadl velmi obtížný úkol hájiti zájmy občanů proti rakouským úřadům, které v této době bezohledně ždímalý zvláště české země. Ty musely přinášeti po celou válku nepoměrně větší oběti, než rakouské země německé. Úřad starosty byl v této době málo záviděníhodným. Starosta byl hromosvodem nespokojenosti občanů i úřadů. Budiž zde konstatováno, že v této těžké zkoušce obstál se ctí. Uvedu zde některá důležitější usnesení obecního zastupitelstva, hodně prořídleho.

Obecní přirážky

Ve schůzi 20. ledna odhlasována 60%ní přirážka obecní ke všem daním mimo daně z příjmu.

Mládež

V témž sezení nařikali výboři nad úpadkem mravů místní mládeže, která už čtvrtý rok postrádala pevné ruky otcovské, a usnesli se, že všichni ze všech sil se budou starati o nápravu.

Lávka k nádraží

V sezení 5. května zaplácena p. traťmistřovi lávka, kterou pořídilo řed. stát. drah u místní zastávky. Stála 450K.

Pronájem honitby

26. května pronajata brodskému panství na dalších 6 let obecní honitba za 270K ročního nájmu a 20m³ dřeva 13m vysokého.

Válečná půjčka

9. června odhlasováno upsati na VIII. – a poslední – rakouskou válečnou půjčku 2000K.

Nekázeň vojska

V sezení dne 8. srpna projednán výnos okresního hejtmanství o „vzrůstající nekázni ve vojsku“. Dovídáme se zápisu v této schůzi, že vojáci lehkomyslně přestupovali vojenské předpisy a nařízení, že předržovali dovolené a že mnozí poddaní Jeho Apoštolského Veličenstva císaře rakouského se opovážili přechovávat desertéry /vojenské sběhy/ a podobně. Byly to všechno neklamné známky počínajícího rozkladu Rakouska. Usneseno, že bude dbáno toho, aby jak civilní obyvatelstvo, tak vojáci se chovali v mezích platných předpisů a starosta nakonec konstatoval, že vojáci ze Šumic jsou přístupní rozumné rozvaze.

³ Fotografie v kronice chybí, je odlepená.

A deserce kvetla dál, zelený kádr rostl i v Šumicích, než o tom několik slov později. To bylo poslední sezení obecního výboru za starého Rakouska.

8. července 1918 byl dokončen úředně nařízený soupis osevních ploch šumického katastru. Je to práce velmi důkladná, pořízená zvláštní komisí, jejíž duší byl říd. učitel Antonín Vaněk.

Soupis osevních ploch

Soupis osevních ploch dle stavu po jarním setí v r. 1918.

Soupis osevních ploch dle stavu po jarním setí v r. 1918.

druh kultury	jmeno rostliny	ose- na	a	úhrnem na	a	Poznámka
obil- niny	pšenice ozimá - - - - -	118	41			
	" jarní - - - - -	2	07			
	žito ozimé - - - - -	85	95			
	" jarní - - - - -	0	09			
	ječmen ozimý - - - - -	1	07			
	" jarní - - - - -	45	95			
	oves - - - - -	101	43			
luště- niny	souržice - - - - -	27	20			
	pohanka - - - - -	0	13	382	60	
	fasole - - - - -	0	71			
	hrách - - - - -	0	02			
	čočka - - - - -	0	07			
	vikv na semeno - - - - -	0	93			
	smíšenina (směska) - - - - -	1	92			
olejnaté prástevní	ostatní luštěniny - - - - -	1	-	3	65	
	mák - - - - -	0	06			
	len - - - - -	0	03			
okopa- niny	kanopi - - - - -	0	16	0	25	
	zemáky rané - - - - -	0	09			
	" pozdní - - - - -	58	67			
	cukrovka - - - - -	0	07			
polní zelenina	řepa krmná - - - - -	16	24	-75	07	
	zelí - - - - -	0	84			
	ostatní - - - - -	0	12	0	96	
zelené na krmivo	jetel na zeleno a směsky - - - - -	36	44			
	vikv / mléčinka / - - - - -	21	90			
	ostatní zelená krmiva - - - - -	1	52	59	86	
role na seno	jetel / směsky na seno / - - - - -	17	07			
	dočasné louky {jednosečné dvousečné} - - - - -	92	71	113	67	
úhory	úhon čenný - - - - -	3	89			
	" poloviční (zelený) - - - - -	58	85			
louky	229	10	287	95		
	trvalá {jednosečná - - - - -	29	25			
	dvousečná - - - - -	18	33			
zahra- dy	rysele - - - - -	6	86	54	44	
	ovocné - - - - -	29	80			
	zeleninové - - - - -	0	81	30	61	
pastviny	pastviny - - - - -	263	73	363	73	
lesy	lesy - - - - -	130	63	130	63	
jezera atd	jezera, močality, rybníky - - - - -	0	02	0	02	
staveb- plochy	stavební plochy - - - - -	10	03	10	03	
nepřed- né	cesty, silnice, vodstvo - - - - -	36	17			
	železniční hráze - - - - -	0	67			
	ostatní - - - - -	20	59	57	43	
celkem:				1.570	90	

Z toho obhospodařováno Šumičany 1422.48ha, cizími 148.42ha.

Katastr obce Šumice v r. 1918.

Pole	924.01 ha	
louky	54.44 "	
zahrady	30.61 "	
pastviny	363.73 "	
lesy	130.63 "	
močály	0.02 "	
stavební plochy...	10.03 "	
neplodná (cesty apod.)	57.43 "	1570.90 ha

Narození

Následky války se také projeví v počtu porodů. Narodilo se toho roku v Šumicích 12 chlapců a 10 děvčat. Je to nejnižší číslo, jakého Šumice v tom ohledu dosáhly.

Úmrtí

Zemřelo v tomto roce 10 mužů a 13 žen, nepočítaje v to ty, kteří padli na bojišti.

Chřipka

S příchodem podzimu objevila se v obci – španělská chřipka. Tato epidemická nemoc má jméno odtud, že tohoto roku propukla ve Španělsku a prošla pak téměř celým světem; kosíc nemilosrdně všechno slabé a neduživé. V Šumicích byl průběh nemoci celkem mírný, ale přece muselo být vyučování školní přerušeno v době od 21.X. – 4.XI., poněvadž většina dětí i četní dospělí byli touto nemocí postiženi.

Státní převrat

Do této doby epidemie chřipky v Šumicích spadá nejradostnější událost našeho národa – utvoření republiky Československé.

*Ó, přijde jaro zas na české luhy,
s úsměvem, jase, plno rodné síly,
a zelení a květem nad mohyly
vyklíčí vše, co dnes tam spí sen tuhý.
V prst volnou zaořou zas české pluhy,
a s hnědých polí, které pot náš pily,
my sami budem sklízet, co jsme sili,
a volni volných budeme zas druhy.*

Napsal před půl stoletím J. V. Sládek.

Vyplnily se věštby našich básníků, nejhoroucnější tužby všech dobrých Čechů došly splnění. Boj bratří našich na všech bojištích Evropy i společná vůle celého národa přivodily 28. říjen 1918. Toho dne splynul náš odboj zahraniční, vedený prof. T. G. Masarykem, s naším dosud pasivním odbojem domácím v rukou Národního výboru v Praze, který svým prvním zákonem ze dne 28. října 1918 stanovil, že „Samostatný československý stát vstoupil v platnost.“ I v Šumicích zapůsobila tato událost mocným dojmem. Říd. učitel Ant. Vaněk

jako organ jednomyšlné vůle národa než se tak
 stane vykonávatelem zákonů národního výboru.
 Článek 2: všechny dosavadní zemské a říšské zákony
 a nařízení zůstávají prozatím v platnosti.
 Článek 3: všechny úřady samosprávy a zupní úřady
 statků zemské, okresní, zupní a obecní jsou podřízeny
 národnímu výboru a prozatím úřadují a jednají
 dle dosavadního zákona a nařízení.
 Článek 4: zákon tento nabývá platnosti druhým
 dnem. Článek 5: Předsednictvo národního
 výboru se ukládá aby tento zákon provedlo.
 Dáno v Praze dne 28 října 1918

Antonín Svoboda
 Vr. Fr. Škrábny
 Vr. Dr. Alois Rasín
 Vr. Dr. František Loukap.
 Vr. Dr. Václav Šrámek.

Světová válka

Po vytvoření čsl. státu a zhroucení Rakouska řítily se světové události ráz na ráz. 3. listopadu 1918 smluveno příměří a 11. listopadu uzavřen mír. Tímto mírem byla ukončena tak zvaná „světová válka“. Hrůzy této války jsou dostatečně vyličený v četných knihách. Bylo vydáno tisíce různých statistik o nákladech na tuto válku, o počtu padlých a raněných, o ceně zničených hodnot apod. Jsou to vesměs čísla, nad nimiž běží mráz po zádech. Jenom samotné Rusko mobilisovalo na 15,000.000 vojáků, Německo 13,000.000, Rakousko asi 8,000.000 a další milióny mužů Francie, Anglie a Spojené státy, nepočítaje ani armády menších států jako Belgie, Srbska, Černé hory, Bulharska, Rumunska, Italie a Turecka. Počet mrtvých se odhaduje na 10,000.000. U samého Verdunu, největší pevnosti francouzské, je pohřbeno přes jeden milion padlých Francouzů a Němců. Hrozo vzpomínati! Samo Rakousko si vypůjčilo během války celkem 346 miliard korun na vedení války od svých občanů ve formě osmi válečných půjček.

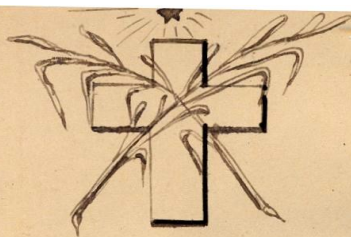
Také Šumice přinesly ovšem své oběti na oltář „boha Války“. Uvedu pouze ty, které se dají přesně vyjmenovati, ač to nebude zdaleka výpočet úplný.

Válečné půjčky

Poměrně dobře dopadla obec s válečnými půjčkami. Praktikovala to totiž tak, že vždy následující půjčku upisovala lombardem půjček předešlých, takže při konečném vyúčtování shledáno, že ztratila na válečných půjčkách celkem asi 2.440K, což nebyl v r. 1918 obnos tak značný. Daleko bolestnější jsou ztráty na lidských životech. Uvádím zde přehled všech vojáků padlých ve světové válce.

Padlí

Seznam

padlých

Jméno	stav	padl v roce	stáří	blížeji údaje o smrti
Skyba František	ženat 1 dítě	1914	32 r.	
Živněř Josef	ženat 6 dětí	" " "	38 "	
Ulek Josef	žen	" " "	28 "	
Dvořáček František		" " "	27 "	
Gajdoš František	svobod.	" " "	26 "	
Hřib Josef		" " "	23 "	
Frachar Vincenc	ženat 1 dítě	" " "	23 "	
Lekeš Josef	svobod.	1915	20 "	
Pavlíček František	svobod.	" " "	21 "	
Gajdoš Josef		" " "	28 "	
Dvořáček Balt	svobod.	" " "	24 "	
Bětík František	svobod.	" " "	33 "	
Jančařík František	svobod. 1 dítě	1916	22 "	
Plášek Josef	ženat 1 dítě	" " "	39 "	
Juřeník František	ženat 7 dětí	" " "	43 "	
Vajdlík František	ženat 2 děti	" " "	32 "	
Serek František	svobod.	" " "	23 "	
Zapletal František	svobod.	" " "	24 "	
Šlahora Josef	ženat 4 děti	" " "	32 "	
Tlach Vincenc	svobod.	" " "	20 "	
Jančár Tomáš	ženat 5 dětí	" " "	38 "	
Vaculín Josef		" " "	38 "	
Kubáň Mikuláš	svobod.	" " "	23 "	

<i>Jméno</i>	<i>stav</i>	<i>padl v roce</i>	<i>stáří</i>	<i>bližší údaje o smrti</i>
<i>Liška Josef</i>	<i>svobod.</i>	<i>1916</i>	<i>23 r.</i>	
<i>Pelikán Štěpán</i>	<i>ženat 2 děti</i>	<i>~ ~ ~</i>	<i>28 "</i>	
<i>Borýsek Karel</i>	<i>svobod.</i>	<i>1917</i>	<i>21 .</i>	
<i>Lekes Jan</i>	<i>ženat 1 dítě</i>	<i>~ ~ ~</i>	<i>34 .</i>	
<i>Hřib Jan</i>	<i>ženat 1 dítě</i>	<i>~ ~ ~</i>	<i>34 "</i>	
<i>Slezák Richard</i>	<i>ženat 2 děti</i>	<i>~ ~ ~</i>	<i>40 .</i>	
<i>Spát Josef</i>	<i>svobod.</i>	<i>~ ~ ~</i>	<i>34 .</i>	
<i>Ulek Matěj</i>	<i>svobod.</i>	<i>~ ~ ~</i>	<i>27 .</i>	
<i>Lekes Martin</i>	<i>ženat 2 děti</i>	<i>~ ~ ~</i>	<i>28 .</i>	
<i>Zábojník</i>	<i>ženat 2 děti</i>	<i>~ ~ ~</i>	<i>29 .</i>	
<i>Ulek Josef</i>		<i>~ ~ ~</i>	<i>38 .</i>	
<i>Sliva František</i>	<i>svobod.</i>	<i>1918</i>	<i>20 "</i>	
<i>Gerich Martin</i>	<i>svobod.</i>	<i>~ ~ ~</i>	<i>24 "</i>	
<i>Juřeník Jan</i>	<i>ženat 5 dětí</i>	<i>~ ~ ~</i>	<i>43 "</i>	
<i>Bartoš František</i>	<i>svobod.</i>			
<i>Bachůrek Jan</i>	<i>svobod.</i>	<i>1920</i>	<i>26 "</i>	
<i>Hrvška Karel</i>	<i>svobod.</i>	<i>1919</i>		

40 mužů v nejkrásnějším věku se nevrátilo ke svým rodinám. Jejich těla tí daleko od rodné obce ve společných vojenských hrobech. Mnohé ani nebylo lze řádně pochovati, poněvadž byli výbuchy trhavých střel /min, šrapnelů a pod./ roztrháni a jejich těla rozmetána do všech stran světových. Ti jsou poznačeni v našem seznamu jako „nezvěstní“. Mučedníci rakouského imperialismu, nepadli jste nadarmo! Vaší smrtí, byť nepřímou, byla vykoupena svoboda našeho národa. Necht' Vám cizí půd, v níž odpočíváte není příliš těžkou!

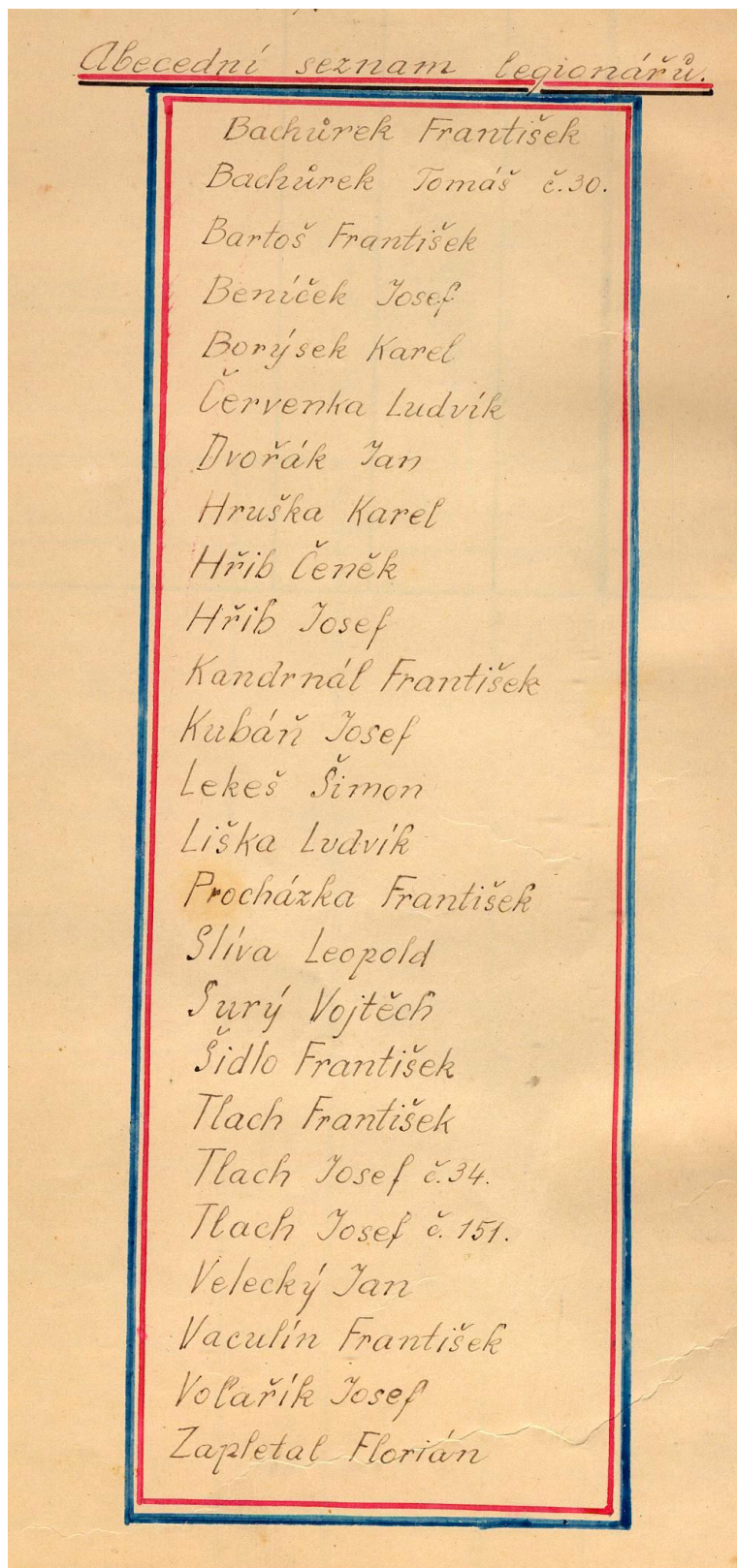
Občané šumičtí uctili památku padlých bojovníků postavením „pomníku padlých“, o němž bude řeč na příslušném místě.

Legionáři

Občané šumičtí zúčastnili se však také aktivně boje za svobodu našeho národa, který organisoval od počátku války za hranicemi /v Rusku, Francii, Itálii a Spojených státech/ prof. T. G. Masaryk, Dr. Eduard Beneš, Milan Rastislav Štefánek, Štefan Osuský, Bohdan Pavlů a celá řada jiných. Pod jejich vedením vznikly československé legie v Rusku, Francii

a Itálii, které svým bojem proti Rakousku a Německu nejvíce přispěly k utvoření československého státu.

Zaznamenávám zde s pýchou, že 24 mladých mužů, rodáků ze Šumic, bojovalo v řadách legie ruské a italské. Cílevědomá výchova učitelů, různých spolků vlasteneckých a zajisté i četba českých knih vlasteneckých přinesla u nich zdárné ovoce. Dvacátýpátý není rodák šumický, ale patří sem, poněvadž byl v r. 1914 učitelem na zdejší škole obecné /Karel Hruška/ Více o něm viz v r. 1919.

Dva z nich, zedník Karel Borýsek a učitel Karel Hruška, položili svůj život za vlast. Vyličím v této kronice životy všech těchto mužů, zvláště jejich účast v bojích za svobodu naší vlasti. Jejich životopisy najde čtenář v l. 1918-20.

Zadívej se, milý čtenáři, do té mladé, téměř ještě dětské tváře našeho borovského hrdiny a přečti si pozorně jeho kratičký životopis. Krátký proto, že i jeho krásný život byl krátký.

Synek panského hajného – rostl v důvěrném styku s puškou od mládí. Vyučil se zedníkem a narukoval jako tisíce jiných českých chlapců v roce 1916. Bylo mu 20 let. Zprávy o jeho životě vojenském jsou sporé. Svým rodičům pochopitelně pravdu psát nemohl, tedy raději nepsal nic – snad psal, nic nedošlo. Zůstala jim po něm na památku pouze zde umístěná jeho fotografie. Je na ní ještě v rakouské uniformě, v níž odjížděl na frontu. Našel jsem však přece někoho, kdo podal věrnou zprávu aspoň o posledním roce jeho života. Je to jeho spolužák ze šumické obecné školy a spolubojovník Josef Beníček, jehož vzpomínky na přítele Karla zde zaznamenávám.

Setkali se spolu u 3. střeleckého pluku „Jana Žižky z Trocnova“ v březnu v roce 1917. Tehdy se právě Karel Borýsek vrátil ze

zdravotní dovolené, kterou trávil u Čechů na Volyni. Podle toho byl už delší čas v legii. Stýkali se potom spolu až do května, kdy Beníček odešel na čas do kulometného kursu, kdežto Borýsek zůstal u roty v Orvanicích. Odcházejíce potom ke Tvorovu, vykonali společně s ostatními bratry /tak se legionáři po sokolském způsobu vzájemně oslovovali/ slavnostní přísahu na svůj plukovní prapor. Každý políbil napřed ruskou ikonu /madona s Jezulátkem/ a pak cíp plukovního praporu husitského, který jim připomínal válečné heslo nepřemožitelného hejtmána Jana Žižky z Trocnova: „Bijte, zabijte, nikoho neživte!“ a slova husitského chorálu válečného: Nepřátel se nelekejte, na množství nehleďte!“

V zákopech u Zborova se oba přátelé často navštěvovali. Bývali vždy veselí, rádi vzpomínali na své skotačení ve škole a na veselou chasu šumickou, která dle slov Jos. Beníčka milovala zpěv, humor a svou rodnou slováckou vesnici.

Asi den před bitvou /1.7. 1917/ přišel Borýsek za Beníčkem k jeho kulometnému stanovišti se snažnou žádostí, aby mu přepustil dvě bedničky svých ručních granátů. Dostal je, ale za chvíli přišel ještě jednou. Pořád se mu zdálo, že jich nebude mít dosti příštího dne. Dokazoval Beníčkovi, že on jako kulometčík tolik granátů potřebovat nebude a ještě několik jich od něj vyloudil. To byla jejich poslední rozmluva.

Příštího dne, 2. července 1917, dán konečně očekávaný rozkaz k útoku. Jako šípy vyletěli čeští dobrovolci ze zákopů, mezi prvními Karel Borýsek a doběhl až – k první rakouské linii. Splnil svůj úkol – uvolnil cestu dalším útočícím bratrům, kteří přes jeho chladnoucí tělo běželi vpřed!

„Po bitvě“, píše Josef Beníček, „šel jsem se podívat na mrtvé kamarády. Karel ležel, srovnán v řadě, mezi jedenácti jinými padlými bratry. I jako mrtvý měl výraz veselý – žádná

hrůza před smrtí nezáležela z jeho tahu, vždyť umíral rád za svobodu své vlasti.“ Karel Borýsek padl v nejslavnější bitvě ruských legií u Zborova. Vyličím zde nyní co nejstručněji tento boj, jehož se mimo obou již jmenovaných zúčastnilo ještě několik legionářů – Šumicánů.

Bitva u Zborova

Od počátku světové války sloužili čeští dobrovolci v ruské armádě, kde konali hlavně těžkou službu výzvědnou, vyžadující odvahy a chytrosti. Byli roztroušeni po celé frontě. Říkali si „Česká družina“. Utvoření větší armády československé se carská vláda bránila. Teprve po revoluci v březnu roku 1917, kdy byl car svržen, dovoleno Čechům, aby utvořili samostatné jednotky vojenské a tyto se hned hlásily do úderných částí ruských, které měly zahájit aktivní operace na jz frontě. Čeští rozvědčíci byli proto staženi z obrovské fronty do městečka Jezerné, 29 km od Tarnopolu.

A v noci na 22. června 1917 obsadila již československá brigáda zákopy na jz od města Zborova. Čsl. vojsko zaujímal úsek 6 km dlouhý. Čítalo 3.530 mužů nedostatečně vyzbrojených /viz Borýsek/, v zákopech napolo sesutých. Naproti tomu zákopy rakouské byly 2-3m hluboké, ve třech řadách za sebou, s četnými hnízdy pro boční kulometný oheň – namnoze i betonem zpevněné. Na stěně jednoho bylo hrdě napsáno německy: „Kdo dobude těch to zákopů, stane se pánem Rakouska.“ Před rakouskými zákopy bylo sedm řad drátěných překážek a před nimi minová pole a vlčí jámy. Podle původního plánu měla čsl. brigáda pouze podporovat obě svá křídla, obsazená silnými jednotkami ruskými. Útok počal o půl deváté hodině na obou křídlech čs. brigády, ale nedařilo se. Proto dán rozkaz o deváté hodině i čsl. brigádě – k útoku! Přesně v 9 hodin vyřítily se ze svých posic slavní granátníci 1. praporu 1. pluku – přeběhli volné prostranství mezi zákopy, ukrývajíce se v dýmu a v jamách po ruských granátech – probíhají mezi drátěnými překážkami, dělostřelectvem rozbitými, až k nepřátelským zákopům a vrhají své bomby. V nedobytných rakouských zákopech nastává panika, útěk, vzdávání, ale i zuřivý boj. Ukořistěné kulomety obracejí dobrovolci hned proti Rakušanům. Umí s nimi dobře zacházeti! Vítězové se ženou do další druhé i třetí linie zákopů tak rychle, že jednu chvíli pálí ruské dělostřelectvo do nich, než je upozorněno signálovou raketou, aby posunulo oheň dopředu. Rychlé vítězství dobrovolců proti čtyřnásobné přesile umožnila také ta okolnost, že v zákopech kromě Němců a Maďarů byli též Češi od 35. plzeňského a 75. jindřichohradeckého pěšího pluku, kteří téměř nekladli odporu. Byl to tedy vlastně do jisté míry boj bratrovražedný a nescházelo případů, že se spolu setkali jako nepřátelé otec se synem, bratr s bratrem a pod. Boj řídili čeští důstojníci Čechek, Syrový, Švec, Husák, Miller a Gajda. Vítězství našich bylo úplné. K večeru a v noci odcházejí vítězové z dobytých zákopů, byvše vystřídáni jednotkami ruskými, na zasloužený odpočinek do vesnice Cecové a rozkládají se kolem ní na „Žižkově hoře.“ K smrti unaveni usedají kolem ohňů a dlouho do noci si sdělují své zážitky.

Ztráty čsl. brigády byly značné. 190 mrtvých a přes 800 raněných; téměř každý třetí dobrovolce. Mrtvé pohřbili 4. července do společného hrobu nad Cecovou. Tam spí vedle sebe výkvět českého dělnictva, rolnictva i inteligence, tam sní svůj věčný sen i náš mladý hrdina Karel Borýsek – daleko od vlasti, za níž obětoval svůj mladý život.

Kéž zůstane naší sumické mládeži zářným vzorem statečnosti a lásky k vlasti!

Bitva borovská rozšířila slávu čsl. brigády po celém světě. V zajateckých táborech se hned přihlásilo do legie 30.000 dalších dobrovolců, takže brzy byly utvořeny dvě divise a konečně armádní sbor. Čsl. vojsko se stalo 7. února 1918 samostatnou jednotkou vojenskou a postaveno na roveň ostatním armádám spojeneckým. Bitva u Zborova dokázala, že nerozhoduje počet bojovníků a děl, ale duševní převaha a víra ve spravedlnost boje. Pravda vítězí!

František Bartoš

Bartoš František z č. 4 narukoval jako 32 letý otec dvou dětí a dne 7. XI. 1915 odejel na ruskou frontu. Povoláním zedník. Hned 15. ledna 1916 utekl se stráže s kamarádem Kadlecem z Babic, a přeběhl k Rusům. Potom utekl i ze zajateckého tábora a žil volně v Kyjevě v jednom obchodě, kde prodával dříví a měl se dobře. O našem odboji nevěděl. Až 31. července 1916, byla sobota, jda s Kresčatiku do Vladivostocké ulice, potkal oddíl Čechů, kteří se zpěvem a hudbou, s praporem včele a ověnčení květinami pochodovali Kijevem. Ti mu krátce vyložili, oč se jedná a on byl okamžitě rozhodnut. Téhož dne opustil svůj obchod, přihlásil se v kanceláři legií ve Vladimírské ulici a v pondělí už nosil stejnokroj čsl. dobrovolce. Z českých novin amerických se dozvěděl, že byl vojenským soudem v Brně odsouzen pro zběhnutí k trestu smrti provazem.

17. srpna odejel na frontu a působil jako maďarský tlumočník v Rumunsku, pak jako rozvědkář v Pinských bažinách a zúčastnil se boje u Zborova. /viz Borýsek/ V boji u Tarnopolu utrpěl otřes srdce kulkou. Tehdy mu zachránil život kapesní zednický kalendář. Potom byl v nemocnici v Kijevě, kde viděl po prvé prof. Masaryka, jenž je navštívil. Později se zúčastnil boje u Marianovky a bojů na trati Čeljabursk-Omsk-Tatarskoje, dále pěti bojů u Jekatěrinburku. Tam pak působil jako ordonanc „Čsl Národní Rady“, odbočky v Rusku. Jeho tehdejší legitimace je vedle přilepena.

Do vlasti se vrátil jako invalida – tuberkulosa plicích hrotů – 35% neschopnosti – přes Japonsko, Ameriku, Francii, Švýcarsko a Rakousko. Domů dojel 30. srpna 1919. Dosáhl

v legii hodnosti desátníka: Byl vyznamenán Válečným křížem, Medailí vítězství, Křížem sv. Jiří od Zborova a Medailí spojeneckou. Tato vyznamenání je viděti na jeho fotografii. Četl jsem dopis tohoto prostého, inteligentního dobrovolce, který napsal v Rusku a nosil u sebe, aby ho kamarádi poslali jeho ženě a dětem v případě, kdyby padl. Neubráníl jsem se slzám, když jsem četl tento nádherný projev lásky k ženě a dětem, ale i nad oběma vítězí – lásky k vlasti. Četl jsem mezi jeho řádky o strašném zápase duševním, který musel prodělati pisatel, a jistě většina našich dobrovolců, v zápase horoucího lidského srdce mezi láskou k ženě a dětem, jejichž vidiny ho provázely jeho vítěznou cestou světem – a láskou k porobené, vzdálené, ale tím vřeleji milované vlasti. Živě jsem si připoměl líčení presidenta Masaryka, který ve své „Světové revoluci“ se přiznává, že i on musel tento zápas ve svém nitru vybojovati. Jaká vzácná shoda českých srdcí prostého dělníka a učenice. V době, kdy objevila se vzácná příležitost, aby národ dobyl zpět své svobody politické, zatloukly miliony českých srdcí stejným rytmem a vydaly stejný akord – zavolala vlast – a nebyla oslyšena.

Milosrdný osud dopřál však našemu dobrovolci shledání s rodinou, takže onen dopis nebyl nikdy doručen.

Jan Velecký

Velecký Jan z čís. 166a byl zajat po dvouměsíčním pobytu v zákopech na ruské frontě. Během té doby se znamenitě vycvičil ve střelbě z kulometu, poněvadž s jinými kamarády s oblibou ustřeloval větve stromů tak dlouho, dokud se jim nepodařilo kulomet dokonale zavařit.

24. dubna 1917 vstoupil do ruské legie, zúčastnil se bitvy u Zborova /viz Borýsek/ a prodělal potom boje na Sibíři se svým plukem Prokopa Velikého. Zvláště živě si dosud vzpomíná na přechod Volhy. Jel tehdy jako kulometčík na improvisovaném pancéřovém vlaku. Zapřáhli do lokomotivy dva nákladní vagony, na každý postavili dva obrněné automobily a panceřák byl hotov. Nástup zahájen časně ráno. Naši dělostřelci zneškodnili napřed bolševiky na druhé straně Volhy, potom technická rota prohlédla most, není-li podminován, a hned za ní přešel šťastně pancéřový vlak. Pro informaci budiž

zde podotknuto, že Volha je největší evropská řeka a onen most měří téměř dva km. Jeho zničením byl by znemožněn odjezd legií na Sibíř. Sotva však přešel obrněný vlak Volhu, uviděli dobrovolci, že se proti nim řítí prázdná lokomotiva. Strojvůdce dal ihned zpáteční páru, ale srážce už nedovedl zabrániti. Nárazem vykolejily oba nákladní vozy s obrněnými auty, ale na stěstí se nepřevrhly. Sotva se jako zázrakem zachránění dobrovolci vzpamatovali z prvního leknutí, už viděli, že proti nim jede skutečný pancéřový vlak. Ustoupiti nebylo možno, poněvadž kolem trati se rozkládají v těch místech obrovské bažiny. Tentokrát je zachránil šťastný nápad Šumičana Veleckého. Postavili na jeho radu bleskurychle z pražců, které tam náhodou ležely u trati, barikádu na kolejích, čímž panceřáku jeho útok znemožnili a on se rychle dal na ústup. Potom se naši dobrovolci vrátili rychle na nejbližší stanici, kde si pořídili „panceřák“ nový tak, že dvojitý americký vagon na uhlí obložili pražci a mezery vysypali pískem. Na něm konečně šťastně dospěli do Samary na druhém břehu Volhy. Příhoda tato jasně ukazuje, jak značný podíl na úspěšných bojích našich legií měla chladnokrevnost a vysoká inteligence. Tyto vlastnosti jim hlavně umožnily ovládnutí celé

trati sibiřské, přes 6.000 km dlouhé, nad čímž žasl tehdy celý svět. Jan Velecký se vrátil domů jako četař 5. června 1920. Je starostlivým otcem své dosti četné rodině, a mám ho v podezření, když ho tak vídávám v zamyšlení upravovati naši okresní silnici, že dosud často se vrací v myšlenkách do Ruska a na Sibiř, kde prožil 4 slavná léta svého mládí, jaká dává osud jen statečným mužům.

Josef Beníček

Josef Beníček z č. 177, narukoval 15. prosince 1915, prošel rakouskou poddůstojnickou školou a odejel na frontu k Lucku jako kulometčík. Před odjezdem na frontu ozdobil si celý jeho kulometný oddíl čepice slovanskou trikolorou, za což byl uvězněn a večer bez oběda i bez večere eskortován na nádraží pod bodáky. /Tak odjížděvalo mnoho českých oddílů na frontu./ Velitelem jejich oddílu byl hejtman Brodský, který svůj slovanský původ nikdy nezapřel a hrdě vedl svůj potupený oddíl na nádraží ve Sv. Hypolitu. Také pozdější velitel Beníčkův hejtman Plášek byl dobrý Čech, který měl dokonce radost z toho, že naši hoši zle zřídili Němce polními lopatkami, když jim předhazovali jejich sklony k útěku do ruského zajetí.

V Brusilově ofenzivě /28./7. 1916/ byl zajat. I tato příhoda je příznačná. Beníčkův oddíl statečně kladl odpor postupujícím Rusům, když tu najednou jakýsi „starý fotr“ /starší záložník/ pověsil prý košili na pušku a mával jí jako praporem. Tož nechali boje a dali se zajat.

Jako uvědomělý Čech, který za svého pobytu ve Vídni a Budapešti /jako zedník/ poznal dobře, jak jsou Češi a Slováci v Rakousku utlačováni, přihlásil se ihned do legie, ale povolán byl k aktivní službě až 7. února 1917 do Borispolu. Zařazen k 1. kulometné komandě 3. střeleckého pluku „Jana Žižky z Trocnova – zúčastnil se boje u Zborova /viz K. Borýsek/ a celé řady dalších bojů na Urále a na Sibiři, počínaje Čeljabinskem přes Zlatoúst, Jekatěrinburg a Tagil, na kterážto cestě museli bojovati téměř o každou stanici. Bojoval také v úseku u Aksakova, kde se zastřelil plukovník Švec, asi v 11 bojích.

A znovu postup na východ na Sibiř proti atamanu Semenovi a konečně odjezd do Vladivostoku. Hoj, byly to junácké časy, kdy dobrovolci spávali s puškou v ruce a ručními granáty pod hlavou ve svých „těpluškách“ /nákladní vagony s pryčnami na spaní nad sebou, s kamínky uprostřed/, kdy objevení se Čechoslováků budilo paniku u nepřátel a nadšení u slíčných žen ruských, tatarských a bůhvíjakých, poněvadž naši dobrovolci i nejtěžších bojích dbali velice svého zevnějšku, byli mladí, hezcí, veselí, jaký div, že padaly i jiné pevnosti než vojenské. Náš dobrovolce Beníček aspoň dosud vzpomíná na slíčné ženy tatarské, jenom lituje, že Tataři, ač měl každý obyčejně nejméně dvě ženy mladé a slíčné, byli velmi žárliví. Zato čistotnost Tatarů se našim dobrovolcům velmi líbila. V každé chalupě na dvoře je koupelna dřevěná v zemi. Je v ní kotel, kameny na děláni páry /to se na rozpálené kameny vychrstne džber vody, jež se změní okamžitě v mraky páry/, a stupínky až ke stropu na paření těla. Koupání se končí šleháním březovými metlami do červena a sprchováním ze škopků. Beníček tvrdí, že po takovém koupání se nikdy nezachladil, ačkoliv se musel oblékati venku i při 35° mrazu. Na verandě tatarského domu visí konvice s vodou a ručníkem, aby si každý mohl umíti ruce, když jde „se strany“. Opravdu důkladná hygiena!

18./8. 1920 odejel z Vladivostoku do vlasti přes Japonsko do San Franciska a průplavem Panamským do Terstu – kolem celého světa. Dosáhl hodnosti šikovatele ruských legií. Pušce

zůstal věren. Slouží jako praporčík u svého 3. pluku v Kroměříži. On to byl, kdo přinesl do rodné obce zprávu o hrdinské smrti Karla Borýska.

Osudy dalších legionářů viz v letech 1919-20.

Osudy vojáků

Zbývá ještě vzpomenouti příhod ostatních vojáků světové války. Leč bylo jich několik set a podrobné vyličení jejich útrap za světové války by zabralo celou knihu. Mnozí z nich si utržili lehčí nebo těžší zranění, mnozí prožili strašné zimy v zákopech v Karpatech, mnozí prožili nezapomenutelné chvíle v „kavernách“ vytesaných do vápencových skal tyrolských Alp. Některé zával osud až k pověstné Soči, v níž nalezlo smrt tisíce vojáků. Ke vši mizerii přistupovalo ještě nelidské zacházení s vojáky v rakouské armádě. Proslulí byli v tom ohledu rakouští feldvéblové /zupáci/, kteří vynucovali si kázeň fackováním a kopanci. Vojín T. Bartoš vzpomíná, jak takový „pes zupák“ byl vlastními vojáky při útoku zastřelen ze zadu. Nutno tu také vzpomenouti dvou rakouských trestů vojenských: „špangle“ a „uvazování“. Vojáku, který „dostal špangle“, spoutali řetízkem těsně k sobě pravou ruku a levou nohu /ruku v zápěstí a nohu nad kotníkem/. Ještě horší byl trest „uvázání“. Vojáka pověsili za ruce na zádech spoutané tak, že se špičkami nohou dotýkal země. Tento surový trest končil vždy mdlobou delikventa. Omdlelý byl odvázan, vzkřísen vodou a přivázán znovu a znovu, dokud si vyměřený trest neodpykal.

Zajatci

K tomuto týrání přistupoval ještě hlad a hrozná metla vojáků – vši. Ty nejenom týraly vojáky ve dne v noci, ale roznášely i nakažlivé nemoci, hlavně tyfus. Strašně také sužovala vojáky úplavice a malarie. Mnozí trpěli strašnými omrzlinami. Pestré osudy měli naši zajatci. Byla jich celá řada. Tak Tomáš Bartoš vzpomíná, jak po zajetí u Podčojova šli pěšky do Kijeva přes Žitomír a dále do Dárnice skoro celý měsíc, žijíce hlavně z milosrdenství dobrých lidí. V zajateckém táboře byl zase hlad a tak byl rád, když se dostal na stavbu nějakých nouzových baráků, při čemž se aspoň najedl. Bloudil pak po celém Rusku /Charkov, Estonsko, nemocnice v Rize, Petrohrad, Omsk na Sibíři. Tam konečně zakotvil na delší dobu jako čeledín u sedláka, přečkal tam revoluci Kopčákovu i návrat bolševiků a teprve v r. 1920 přes Moskvu, Petrohrad, Narvu, Štětín /v ústí Odry/ a Podmokly se vrátil domů. Nebo vojin Dvořák František z č. 24 zajat po třídním pobytu v zákopech v roce 1915, prožil 3 léta v Rusku, většinou na polní práci na velkostatecích. 3./4. 1918 se vrátil pěšky ze zajetí do Šumic, potěšil se nějaký týden u svých milých /otec půl tuctu dětí/ a poslán znovu na italskou frontu. Jako otec četné rodiny však zůstal za frontou, odkudž se konečně definitivně vrátil domů. Podobných příhod by se dalo vyprávěti bez konce.

Invalidé

Velmi smutné vzpomínky i památku na světovou válku má invalida Jan Válek. 13. července 1916 byl těžce zraněn na ruské frontě granátem do levé nohy, pravé ruky a hlavy. Z horeček a bezvědomí probral se teprve po několika týdnech, dík svému mládí, a nastoupil potom křížovou pout po nemocnicích v Košicích, Znojmě, Kroměříži, Brně a ve Vyškově, celkem 29 měsíců, za kteroužto dobu byl celkem sedmkrát operován. Podobný, osud sdílí s ním 11 dalších Šumičanů, jimž zůstaly lehčí nebo těžší následky po zranění a útrapách války.

Jsou to: Bachůrek František č. 93., Volařík Augustin, 147, Bartoš František 90., Mučeník Leopold 121., Jahoda Ludvík 144., Jančařík František 186., Jančařík František 54., Hason Tomáš 87., Dvořák Tomáš 252, Dvořáček Frant. 243. a Červenka Josef 133.

Vojsko v zázemí

Poměrně nejlépe přečkali válku vojáci, kteří byli pro nějakou tělesnou vadu určení ke službě v zázemí. I tito vojáci, aspoň někteří, dovedli svým, často hodně originelním způsobem „rozbíjetí Rakousko“. Jako doklad stůj zde vyprávění vojína Leopolda Tlacha z č. 255. Jako polní služby neschopný měl na starosti vyzbrojování kulometných „kumpanií“ /setnin/. A jeden oddíl, jím vyzbrojený si dovezl na italskou frontu cvičné /dřevěné/ náboje do „mašinkverů“ /kulometů/. Následovaly bezvýsledné výsledky jmenovaného u divisiního soudu ve Vídni, načež byl přeložen k „trénu“. Přivážel dobytek na Moravě zrekvirovaný za italskou frontu. Poněvadž taková jedna cesta trvala i tři týdny, zvykli si vojáci na každé túře zabíjet jednu krávu. Cestou maso uvařili, co nestačilo snísti, prodávali na stanicích a vojenskému velitelství odváděli pak kůži zabité krávy s hlášením, že se „zbýčila“. Při posledním transportu byl by přišel náš voják málem o život. Právě 28. října 1918, v den vyhlášení naší samostatnosti, napadli jejich vlak italští letci a úplně jej demolovali. Tehdy už naši „tréňáci“ nedovezli vojenskému velitelství ani tu kůži, ale každý utíkal, seč měl síly, zpět na stanici Trient. I náš Šumičan se kvapně „odpoutával od nepřítele“ /to bylo oblíbené rčení rakouského vojenského velitelství, když ohlašovalo nějakou porážku – a znamenalo „zase jsme to dostali důkladně natřeno“/.

V rozčilení si ani neuvědomil, že vleče v každé ruce jedno vědro na vodu. Teprve, když ho začaly bolet ruce, si to uvědomil, praštil c . k . rakouskými vědry o zem a jel domů.

„Zelený kádr“

Zde musím napsat také několik slov o „zeleném kádru“. V roce 1918 měli všichni války až po krk. Vojáci chodili v hadrech z kopřiv, měli hlad a žraly je vši. Většině Čechů bylo už tehdy jasno, že boj Rakouska není už naším bojem. Za hranicemi pracoval prof. T . G . Masaryk s celým štábem spolupracovníků proti Rakousku a přes přísnou uzávěru hranic byl ve stálém styku s vůdci českého národa v Praze, odkudž se zprávy o našem odboji šířily po celém národě. Vzpomenul jsem už dříve výnosu rakouských úřadů o zbězích. Nuže, tento výnos se týkal i mnohých Šumičanů, po kterých se marně sháněli u jejich vojenských těles a které bezvýsledně hledali četníci v Šumicích. A přece v Šumicích byli, ale vždy včas se ukryli, když přišel četník k starostovi. Výborné služby zpravodajské jim konal synek starostův, který s vědomím otce vždy vyslechl, o koho se právě jedná, načež se nenápadně vytratil z domu, aby dezertéry včas varoval. Poněvadž jejich nejbezpečnějším útočištěm býval často les, vynalezl pro ně lidový humor pojmenování „zelený kádr“. V roce 1918 již hodně Šumičanů – vojáků „sloužilo“ u tohoto „zeleného kádru“. Nebyla to služba právě bezpečná, poněvadž úřední orgány policejní neznaly v té době žertů. I tito vojáci svým pasivním odporem pomáhali usplížit rozklad Rakouska.

Slovácká brigáda

Nově utvořený československý stát se rodil v poměrech velmi těžkých. Čtyři léta hrozná válka rozleptala důkladně celou organizaci státní, čtyři léta útrap nadobro znechutila mužům službu vojenskou. Ale mladá republika potřebovala naléhavě řádnou armádu. A tak rozejeli se nadšení čeští důstojníci po českých vsích a prováděli nábor dobrovolníků do čsl. armády. Také v Uh. Brodě se utvořil pod vedením setníka Čudy z Újezdce 1 . prapor tak zvaný „Slovácké brigády a počátkem listopadu přišli do Šumic poručíci Frýbort a Zatloukal, aby vyzvali Šumičany ke vstupu do Slovácké brigády. Jejich výzvy uposlechl asi 22 Šumičanů, jejichž jména zde uvádím. Nevím určitě, je-li tento seznam úplný.

Dobrovolníci Slovácké brigády.

Dobrovolci Slovácké brigády.

Sídlo Gustav	Borýsek Josef
Hliva František	Dvořáček Josef
Syrcák Josef	Čubík František
Bartoš Martin	Bachárek František
Lojdr Augustin	Dvořáček František
Lorenc František	Jančár Ludvík
Lekes František	Bachárek Jan
Plach Josef	Chmela Gustav
Hřib Ludvík	Lojdr František
Hřib Vojtěch	Schlicek František
Dvořáček Josef	Červenka Josef

Vyjmenovaní byli vesměs vojáci až na Čubíka Františka a Hřiba Vojtěcha. To byli hoši sedmnáctiletí, dosud nevojáci. Všichni odjeli hned 5. listopadu do Uh. Brodu, tam byli vystrojeni a vyzbrojeni na četnické stanici a zařadění většinou k 1. setnině 1. praporu. Vojenský stejnokroj měli ovšem rakouský, ale na čepice si dali místo rakouského orla kovový lístek lipový, na límci měli zelené výložky a na nich šarže úzkými proužky z látky obleku měly vyznačenu svou hodnost. Vojáci iniciály SB /Slovácká brigáda/.

VOJTĚCH HŘIB

Na fotografii vedle umístěné vidí čtenář nejmladšího ze šumických dobrovolníků. Je to Vojtěch Hřib z č. 251. Vypíši zde stručně jeho službu ve Slovácké brigádě. Služba ostatních byla přibližně stejná.

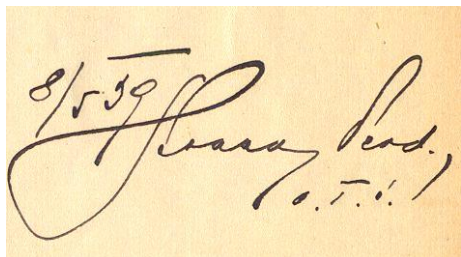
Vojtěch Hřib

Hned po vyzbrojení odejel se svou četou na Slovensko do Nemšové a dále k Novému mestu, kde svedl jejich oddíl první potyčku s maďarskou hordou. Za čtyři dny se vrátili beze ztrát do Uh. Brodu. Koncem listopadu poslán se svým oddílem do Hustopeče. Měli za úkol zabíratí zněmčelá území směrem k Břeclavě. Z Břeclavy postupovali podél moravských hranic na Mikulov, Bradebrun, Nové Sídlo a Nový Přerov, kdež potom vykonávali i funkci finanční stráže. V květnu 1919 byli posláni do Nového města pod Šiatorom. Na Slovensku

setkal se náš dobrovolc s mnohými Šumičany, kteří zase u jiných zbraní pomáhali Slovensku v jeho těžkých počátcích za bojů s Maďary /viz leg. Vaculík, K. Hruška/ Bohužel Slováci brzy na tuto bratrskou pomoc zapomněli /viz r. 1938/. Po uklidnění poměrů a stanovení hranic byla v červenci – srpnu 1919 Slovácká brigáda rozpuštěna. Všichni šumičtí dobrovolníci se vrátili šťastně domů. Zdar Vám, kteří jste ochotně nabídli své služby mladé republice a přičinili se tak v její rychlou konsolidaci.

In memoriam

Končím kapitolu v účasti Šumičanů ve světové válce vroucím přáním, aby tento můj skromný a zdaleka ne úplný zápis udržoval u pokolení budoucích vděčnou vzpomínku na Vás, Vy Mrtví, kteří spíte svůj věčný sen v Karpatech či v Alpách, na Vás, kteří Jste bojovali za svobodu naší vlasti na nekonečných pláních Sibíře, na Monte Altissimo, či u jezera Gardského, na Vás všechny vojáky světové války z let 1914 – 1919, kteří Jste svou smrtí nebo svým několikaletým bojem, strádáním a utrpením umožnili nám bohda lepší a radostnější život ve svobodné Československé republice. Běda potomkům, odvrhnou-li Vaše ctnosti – statečnost a lásku k vlasti. Věřím však pevně, že potomci vojáků světové války tyto vlastnosti svých otců podrží. Sdílím pevnou víru našich básníků, vyjádřenou krásnými verši, jež jsem napsal na titulní stranu této kroniky.

A photograph of a handwritten signature in dark ink on a piece of aged, yellowish paper. The signature is written in a cursive, flowing style. Above the main signature, the number '8/559' is written. Below the signature, there is a smaller, less legible handwritten note that appears to say 'J. Hruška'.

ROK 1919

narození, úmrtí

Po skončení hrozná války, o níž byla řeč v minulé kapitole, vracel se zase pomalu život vesnice do normálních kolejí. Vojáci se vraceli k svým rodinám a ustarané ženy mohly se zase více věnovati své práci v domácnosti. Život čtyři léta přiškrcený zakypěl zase mocně, aby dohonil ztráty způsobené válkou. Tohoto roku se narodilo 27 hochů a 27 devčat, což je o 145% více než v r. 1918. Zato kmotra-smrt přišla do vsi jen jedenáctkrát. Zemřelo 5 mužů a 6 žen.

Rajsisko

Činnost obecního zastupitelstva zaznamenává značné oživení proti minulému roku. Hned v první schůzi po Novém roce dne 6. ledna podán v obecním zastupitelstvu návrh, aby byl požádán zemský výbor moravský o revisi obecního majetku. V paměti občanů se totiž uchovalo vypravování starců, dle něhož prý les Rajsisko patřil kdysi obci, dokud prý se ho jakýmsi nekalým způsobem nezmocnil hrabě Kanic. Otcové obce usoudili, že nyní ve svobodné republice nastala vhodná doba domáhati se v tom ohledu nápravy. Akce skončila záporně.

přirážky

Dne 22. února usneseno vybírat na úhradu preliminovaného obecního schodku /2349 Kč/ 60% obecní přirážky jako minule.

kolkování peněz

3., 4. a 5. března provedeno okolkování papírových peněz. Každý musel předložit všechny papírové peníze mimo papírových korun a dvoukorun. Polovici z nich zadržel stát k ozdravení státních financí a udržení kursu naší koruny na zahraničním trhu peněžním. Druhou polovici předložených peněz vrátil majiteli. Na každé vrácené bankovce byl nalepen kolek, aby bylo zamezeno pašování peněz maďarských a rakouských. V Šumicích přihlášeno k okolkování bankovek za více jak čtvrt milionu. Ovšem kupní síla peněz byla malá, drahota stále rostla.

ceny

Některé ceny v roce 1919:

kůň	6000-8000 Kč	amer. mouka kg	3-3.20 Kč
hříbě	3000 --	hovří maso	18-20 --
kráva	2000-3500 --	sádlo	60 --
sele 8-10 kg	600 --	másla	40-60 --
hově	500 --	cukr	3.20 --
hůsa	80-100 --	plátno 1m	20-22 --
slévice	20-24 --	žen. botky	120 --
vejce	50k-120 --	muž. --	120-160 --
mleko 1l	1.60-2 --	látky 1m	200 --

Po jarním osevu vykonán z nařízení úřadů soupis osetých neb osázených ploch, jehož výsledek níže uvádím:

statistika osevu

Počet hospodářů 411, nájemců 12			
žito jarní	0.20 ha		
ječmen ozimý	0.60 -"		
pšenice ozimá	121.45 ha		
žito jarní	1.10 -"		
spalda	0.40 -"		
žito ozimé	69.94 -"		
žito jarní ječmen	42.62 -"		
oves	137.02 -"		
řepice	13.91 -"	386.94 ha	obilniny
řepka	0.02 -"		
vikar	2.95 -"		
čičer	0.06 -"	3.03 -"	luštěniny
směskey	1.18 -"		
máke	0.06 -"		
len	0.16 -"		
konopí	0.37 -"	1.77 -"	olejnaté - přásevní
zemaky ranní	0.29 -"		
" pozdní	55.17 -"		
cukrovka	1.95 -"		
krmná repa	17.09 -"		
zelí	1.81 -"	76.31 -"	okopaniny
jetel	116.54 -"		
jetelové směsky	12.89 -"		
sladové louky	39.83 -"		
celý uhor	144.03 -"	313.29 -"	placeniny

25. března usneseno požádati zemský výbor o schválení projektu silnice ze Šumic do Rudic.

potok Těšovec

13. dubna projednávána žádost obce Těšova, aby Šumičané pomohli prorýti koryto potoka Těšovce na hranici katastru. Usneseno: „Nech ho Těšovští prorýjí sami, poněvadž toho nejvíce potřebují.“

„lípa Svobody“

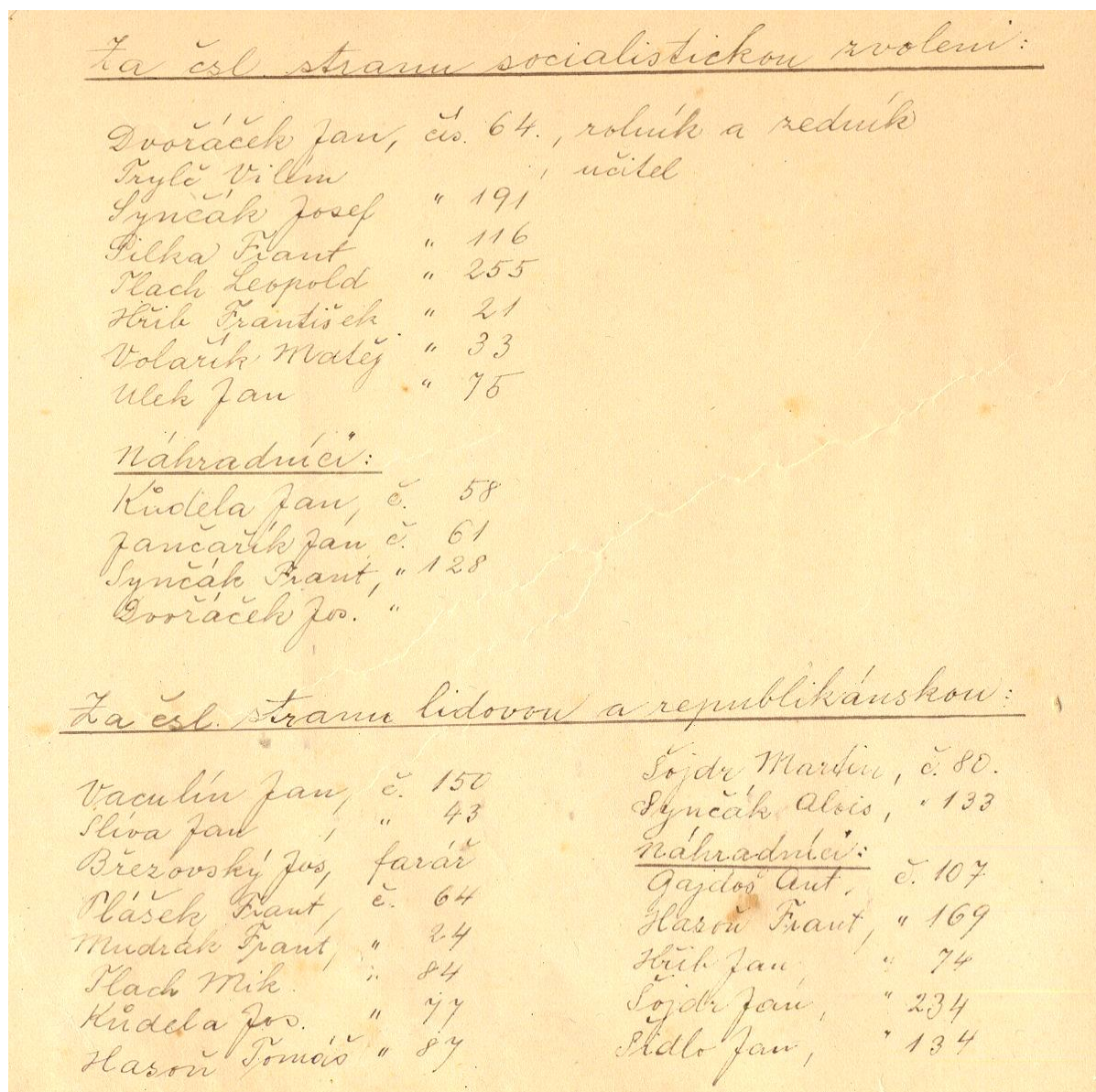
21. dubna usneseno zasaditi „lípu svobody“ na paměť obnovení samostatnosti našeho státu. Usnesení provedeno slavnostním způsobem dne 27. dubna. „Lípa svobody“ zasazena v místě, kde nyní stojí pomník padlých za sborového zpěvu místní odrostlé mládeže, řízeného učitelem Vilémem Trylčem, a za hlaholu hudby. „Nebylo snad nikoho, kdo by si nebyl přál, aby se lipka ujala, přetrvala věky a stala se tak pomníkem dnů nově nabyté svobody“... napsal do školní kroniky říd. uč. Vaněk, který měl při sázení lípy slavnostní proslov. Bohužel jeho i všech občanů přání se nevyplnilo. Lipka padla za obět' povodni ještě téhož roku, v němž byla zasazena.

vítání presidenta

1. června usneseno vyslati deputaci místního hasičského sboru a děvčata v národních krojích do Uh. Hradiště k uvítání prvního presidenta RČS T. G. Masaryka. Zavítal tenkrát po prvé na moravské Slovácko, kde se narodil, aby z nelíčeného projevu lásky svých rodáků načerpal dalších sil, jež vyžadoval jeho odpovědný úřad.

obecní volby

15. června vykonány volby do obecního zastupitelstva dle nového volebního řádu. Volební právo mají všichni občané od 21. roku věku. Účast starších 60 let je dobrovolná. Ženy volí stejně jako muži. V obci kandidovaly dvě strany a obdržely: Čsl. strana socialistická 313 hlasů, čsl. strana lidová spojená s republikánskou /agrární/ 349 hlasů.

Ustavující schůze konána 12. července a zvoleni: Slíva Jan starostou, Dvořáček Jan, I. náměstkem, Šojdr Martin II. náměstkem, Synčák Josef I. radním, Vaculín Jan II. radním, Hřib František III. radním a Hlason Tomáš pokladníkem. Nový volební řád do obcí umožnil účast na správě obce všem občanům bez ohledu na majetkové poměry. Nově zvolené obecní zastupitelstvo ujalo se správy obce po strašné živelní katastrofě, o níž podávám níže zevrubnou zprávu, pokud jsem si opatřil hodnověrné informace.

V ten den protrženy jsou

všechny studnice propasti veliké

a průduchové nebeští otevírání jsou.

Genesis

povodeň

Úterý dne 8. července a středa dne 9. července 1919 zůstanou nesmazatelně vryty do paměti všech Šumicánů, kteří ty dva hrozné dny v Šumicích prožili, zvláště pak v paměti občanů na Suchém řádku, Malé straně a na Dolním konci.

Zaznamenám zde nejprve výtah ze školní kroniky, povšechné vylíčení povodně očitým svědkem říd. uč. Ant. Vaňkem:

„V úterý dne 8. července po poledni, asi ke druhé hodině, snesla se nad Šumicemi bouře, jež vyvrcholila v silnou průtrž mračen spojenou s krupobitím; kroupy byly zvící holubího vejce. První se rozvodnila Ovčírka a vylila se do Kúta. V náhlém přívalu vody utonul občanu Pilkovi, č. 83. vůl do vozu zapřažený. Jel právě do vsi řečištěm Ovčírky z Nivek a příval se přihnul tak rychle, že už nemohl s potahem uniknouti. To byla první oběť dravého živlu. Také v Olšavě stoupala voda vůčihledě, takže jí sotva stačil profil mostu u zastávky. K večeru však počala voda opadávati, takže každý si oddechl. Avšak vojáci přijíždějící vlakem od Vlárského průsmyku varovali Šumičany, aby se neoddávali předčasné naději, že hlavní voda teprve přijde. Ačkoliv jejich varování nepřikládáno valné víry, přece ustanoveny noční stráže, ba všecek lid bděl. A skutečně večer voda opět začala stoupati. Noc přikrývala blížící se hrůzu temným závojem mraků, z nichž valily se stále celé proudy vody. První přišel na řadu Suchý řádek. Co se však děje, nikdo přesně nevěděl, pouze mihotání pochodní přebíhajících stráží a hučení odváděného dobytka věstilo nadcházející katastrofu. Každý ovšem hleděl předem zachrániti sebe a své. Brzy už tekla voda do sklepa ve škole a valila se mezi školou a Malou Stranou celou šířavou. Do hukotu vody zazníval dětský pláč, křik a učení dobytka. K 11. hodině v noci přestala voda stoupat, ale zůstala ve stejné výši /na dvoře školy asi 3/4m vysoko. O čtvrté hodině ranní náhle opadla. Ale z nebe se stále lily spousty vody. Ráno 9. července asi o půl šesté kdosi volal před školou – Tatínku, ide druhá – A skutečně, voda znovu rapidně stoupala. Hrozný byl pohled z učírny školy v prvním patře na vodu valící se po vesnici jako vlny rozbouřeného moře, unášející vše, co jí přišlo do cesty: dřevo, klády, slámu, seno s luk, stromy, bečky, ploty, kolébku, stůl, postel i s peřinami.....ó, už je opravdu zle! To už není pouhé divadlo, to už je tragika smrti. V tom hrozný praskot a denění jako vzdálené hřmění a zas a zas. To, Bože, řítí se lidská obydlí. A voda stále stoupá. Už se valí i po silnici před školou, už přerušila spojení. Suchý řádek a Malá strana se staly obětí hrozného živlu. V malých přestávkách zaznívá dunění řítících se budov, stodol a chlévů až do desáté hodiny dopolední, kdy voda začala opadávati. Také déšť konečně ustal.“ Vyprávění očitého svědka rolníka Jana Dvořáka z č. 24. na Malé straně:

„Zažil jsem v Šumicích již dvě velké povodně, poslední v roce 1904, ale žádná nebyla tak strašná jako ta roku 1919. Když 8. července večer začala voda za neustálého lijáku stoupati, odvedli jsme děti, které žena zavedla k babičce, a hovězí dobytek. Podobně učinili i jiní hospodáři na Malé straně, oněvadž podle zkušeností z dřívějších povodní jsme věděli, že Malá strana a Suchý řádek jsou nejvíce ohroženy. Sotva jsme se oba vrátili domů, počala voda opět stoupati. Domluvili jsme se tedy, že žena odejde na noc k babičce za dětmi a já že přenocuji u souseda, který měl pevné, nové stavení. Naše stavení i většina ostatních byla z nepálených cihel, dosti stará, mnohá ještě dřevěna. Zatím co jsem pomáhal sousedovi Červenkovi odnést prasata z chlévka na komoru, stoupala voda nepřetržitě, takže nám sahala na dvorku už až po pás. Teprve k 11. hodině v noci počala voda rychle opadávati. Vraceje se domů, stávil jsem se u souseda Mudráka a tu jsem k svému překvapení zastal svoji ženu, o níž jsem myslel, že je v bezpečí. Ona ale, když jsem se rozešli a když uviděla rychle stoupající proud vody valící se Malou stranou, neměla již dosti odvahy přebrodit se na protější Hrubou stranu, ale vylezla na dvoře na jasan. Tam ji našel celou promoklou a hrůzou

polomrtvou soused Mudrák a na zádech ji odnesl do kuchyně. Doma jsme vysušili vodu, která zůstala po přívalu v místnostech a šli si asi hodinu zdřímnouti.

Skoro ráno jsem se šel podívat na Dolní konec, kde vnikla voda také do četných domů a k šesté hodině jsem se zase vracel domů. Domů jsem však již nedošel. Celou šířkou mezi Malou a Velkou stranou se proti mně hnala obrovská vlna vody, jistě aspoň 1 m vysoká. Uskočil jsem před ní na schůdky jedné chalupy na Velké straně, uběhl jsem i do světnice, než i tam se už drala voda a ve chvíli stála už 40 cm vysoko. Kleče na lavici díval jsem se oknem na protější Malou stranu. Strašné proudy vody tam útočily na chalupy a ony za chvíli jako podťaté padaly a hroutily se do ničivého živlu. Nikdy nezapomenu na to hrozné divadlo. Když voda poněkud opadla, běžel jsem k našemu stavení, na něž jsem z okna neviděl. Ležela tam však již pouze hromada rumu a trámů. Nahoře na zřícené střeše mečelo úzkostlivě kůzle, které se tam zachránilo, zatím co jeho matka-koza zahynula pod sutinami chléva. Sešli jsme se nad troskami se ženou, která v poslední chvíli se zachránila útekem k sousedu Červenkově, jehož chalupa nápor vody vydržela. Neplakali jsme, dokončuje Jan Dvořák své vypravování, ale ještě dnes po 19 letech mu přeskočil hlas při těchto slovech. Z celé chalupy zůstala státi pouze pec, na níž se zachránilo něco peřin a starých šatů; vše ostatní bylo zničeno a odneseno.

Vypravování pí Marie Bártové:

V době povodně jsem žila u svých rodičů (Cyril Vlček) v čís. 26. na Malé straně. Když 8. července večer opadl první příval, poslali mne rodiče na noc k provdané sestře. Sami zůstali doma s dvěma mladšími sourozenci. Ráno 9. července jsme byli náhlým poplachem upozorněni, že voda opět stoupá. Vrátili se na pomoc domů nebylo již možno. Vyběhla jsem tedy s ostatními uprchlíky na svah za Hrubou stranou, kde se nám naskytla hrůzná podívaná. Lidé, kteří už nemohli utéci před dravým živlem, vylézali na stromy, na vysoké kupy klestu lomíce rukama a volajíce o pomoc, které jim nikdo nemohl poskytnouti. A už ozývaly se výkřiky zděšení i mezi námi, bezmocnými diváky na toto strašné řádění živlu, pod jehož náporem počaly se hroutit jednotlivé domky na Malé straně.

S nevypověditelnou hrůzou jsem upírala oči na náš domek, který dlouho vzdoroval přívalu, poněvadž byl postaven teprve před dvěma lety. Nevěděla jsem, zda se podařilo rodičům včas utéci. Ani náš domek však neodolal. Konečně počala voda opadávati a všichni jsme pospíchali dolů k místu katastrofy. Vojáci z místního hřebčince natáhli řetěz od kostela k faře na Malé straně. Přidržujíce se ho přecházeli zachránění přes mocný dosud proud do bezpečí. První mou starostí byla shánka po rodině. Byli živí a až na přestálou hrůzu bez úrazu.

Zachránili se duchapřítomností otcovou. Rodiče s oběma sourozenci utekli před přívalem na komoru. Když pak slyšeli podezřelý praskot v celém domě, proboural otec díru do štítu, kterou se dostali z komory na půdu a odtud druhým štítem nakvap probouraným se dostali na patro v chlévě. Chlív byl postaven celý z kamene a otec správně usoudil, že ten nejdéle odolá přívalům vod. Předvídal správně. Kamenný chlív vydržel, takže vyvázli bez pohromy. Z celého zařízení domku jsme zachránili pouze hodně poškozený šicí stroj a krávu, kterou otec odvedl už v poslední chvíli, kdy už se téměř topil v přívalu vody, do stodoly.

Dílo dravého živlu na Malé straně Foto uč. Bárta

Na hořejší fotografii vidí čtenář několik domků na Malé straně po povodni. Krajní vpravo č . 26.b , jemuž utržen štít, musel býti zbourán, vedle č . 26a Cyrila Vlčka /viz vypravování pí. M . Bártové, dále trosky chalupy č . 25.b a krajní domek vlevo č . 25.a , který nápor přívalu vydržel.

Vedle polozborcený domek č . 129b Cyrila Stehlíčka, musel býti stržen. Také Hrubou stranu a Dolní konec zasáhl ničivý živel. Zde je líčení Ferdinanda Šidly z Dolního konce.

Můj domek stál na Dolním konci u mlýna – říká se tam „Na zahradě“ – uprostřed krásných každoročně rodících jabloní. Když 8 . července večer přišla velká voda, odnesli jsme se ženou cenné věci k výše položenému sousedu naproti, v domku jsme však zůstali i s dělmi na noc. Najednou ráno vidím se valiti nový, tentokrát větší příval. Vzal jsem honem do náručí tříměsíční dcerku, žena o něco starší druhou, vyvedl jsem z chlívků kozu, provaz, na němž byla uvázána, jsem si otočil kolem pasu, a do ruky vzal pevné bidlo, s jehož pomocí jsem se brodil se ženou a kozou řítícím se přívalem vody. Šťastně jsme se přebrodili naproti k sousedovi. Z okna jsem pak pozoroval, jak náš domek se naráz ocitl uprostřed

širokého vodního proudu, který se nějakou chvíli rozrážel o jeho stěny. Pojednou však zadunělo, zakouřilo se a domek se naráz zřítíl, jakoby do něj někdo vhodil ruční granát – a příval vod se řítíl dále už přes hromadu trámů, cihel a kamení. Stejný osud postihl všech šest domků, které stály poblíže mého. Na starém místě jsem už svůj domek nepostavil. Nebezpečná blízkost záludné Olšavy mne přinutila, že jsem si postavil nový domek na druhém konci vesnice, naproti druhého mlýna. Podobně učinilo i oněch sedm sousedů,

kterým prodala obec pozemky „Za humny“, kde vznikla potom nová ulička zvaná „Za humny“. Domky po povodni tam postavené jsou označeny zeleně.

Z uvedených vyprávění očitých svědků udělá si čtenář aspoň částečnou představu hrůzy, kterou tenkrát Šumice zažily. Možno mluvit téměř o zázraku, že nikdo nepřišel o život.

Hned jak začala voda opadávati, scházeli se nešťastní majitelé zničených domků a opět ozýval se srdcervoucí nářek nešťastníků, neboť mnohým vzala voda doslova vše; zachránili pouze holý život.

Škody způsobené povodní jsou hrozné. Na Malé straně pobořila voda 31 domků úplně i s hospodářskými budovami /chlěvy, stodoly/. V celé ulici zůstalo stát pouze několik chalup a z těch mnohé byly poškozeny. Na Suchém řádku spadlo 8 budov, na Velké straně a na Dolním konci 18 stavení, u dolního mlýna všech 8 domků, v Kútě 4 chalupy, vedle školy 1 budova a naproti kostela obecní sýpka – celkem 71 obytných budov a přes 30 stodol. Celá čtvrtina Šumic. 72 rodin se ocitlo rázem bez přístřeší, ba často bez nejnnutnějšího obleku. Zásoby píce byly úplně zničeny. U četných domků vyvráceny a odneseny ploty. Vše událo se tak rychle, během tří hodin, takže nikdo nemohl nic zachránit pro strašný proud vody, který se valil vítězně vesnicí. Po povodni dán také ukvapený rozkaz k vykácení

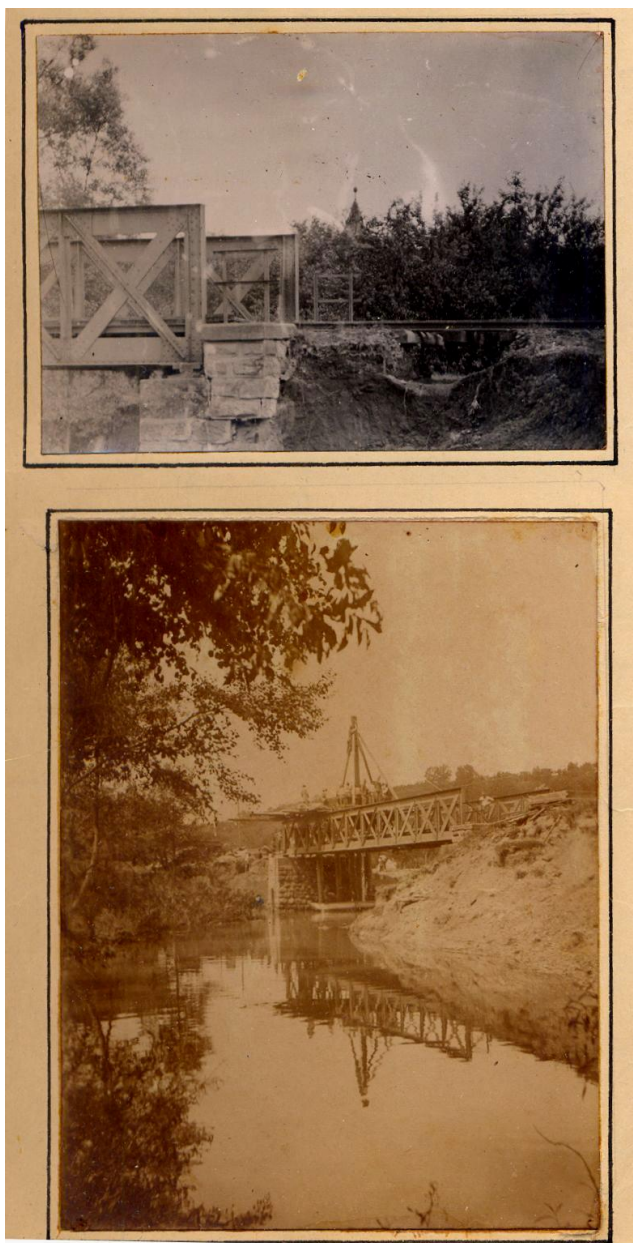
stromů před domky na Malé straně. /vrby apod./ Voda pobořila také četné mostky a lávky a nadělala i jiných dnes už těžko zjistitelných škod, zvláště na polích podél Olšavy a Ovčírky. V několika místech poškodil příval i železniční trať.

Na vedlejší fotografii je vidět podemletou trať u mostu, který stával nedaleko zastávky. Po zregulování Olšavy odstraněn.

Na vedlejší fotografii je tentýž most; jeho poškozenou opěrnou stěnu dělníci opravují. Zároveň vidět na obrázku kousek starého řečiště Olšavy. /Pohled z mostu u zastávky./

škody

Odhadují škody okrouhle celkem na 3 – 3 ½ milionu korun. Ihned po katastrofě se ustavil pomocný výbor, který zaslal telegrafické zprávy o pohromě okresnímu hejtmanství, místodržitelství a Národnímu shromáždění v Praze. Pánové Jan Slíva, Jan Vaculín a uč. Vilém Trylč provedli soupis škod. Říd. uč. Ant. Vaněk rozesílal zatím prosebné listy okolním obcím o poskytnutí potravin. První pomoc poskytl odbor Čsl. Červeného kříže v Uh. Brodě. Jeho předseda berní Nagl přivezl na dresině potraviny všeho druhu. Z obcí přispěly

první Prakšice, 14. července. 15. července dodala vojenská správa 30q rezné mouky.

dary

Výkaz darů v naturáliích

Výkaz darů v naturáliích:

Jméno obce	pecně	mouky kg	zemáku kg	obilí		kg žita	Různé
				řepi	ječmene		
Prakšice	22 1/2	600	400				
Častkov	2	300					5 kg sádla 80 ovoce 1/4 kg másla
Vlčnov		29	60	430	1710		
Lhotka u Hradčovic		219		247		46	
Bánov		138	71	266			
Suchá Loka	4	18	34	152	38	200	
Nivnice	37	691		365	304	132	
Hradčovice		75		150	150		
Újezdec	11	160	100				
Těšov	5 1/2	720	500				
Drslavice		85	100	100	100	10	
Maršov		75		50			
Pašovice	9	300	200	50			
úhrnem:	91	3410	1465	1810	2302	388	

Výkaz darů peněžitých, došlých obec. úřadu:

Výkaz darů peněžitých, došlých obec. úřadu:

<i>Jméno dárce:</i>	<i>Kč</i>	<i>h</i>
<i>Lárenští hosté z Lubáčovic</i>	<i>100</i>	<i>~</i>
<i>„ „ „ „ „ „</i>	<i>266</i>	<i>~</i>
<i>R. Loukup, báňský úředník - M. Flory</i>	<i>100</i>	<i>~</i>
<i>Rodina Haluzických</i>	<i>100</i>	<i>~</i>
<i>Úředník zem. obilního ústavu v Brně</i>	<i>1000</i>	<i>~</i>
<i>Obec Vlánoř</i>	<i>654</i>	<i>~</i>
<i>„ Lhotka</i>	<i>12</i>	<i>~</i>
<i>„ Mionice</i>	<i>50</i>	<i>~</i>
<i>Zemský výbor v Brně</i>	<i>25000</i>	<i>~</i>
<i>Staré město (uh. Hradiště)</i>	<i>100</i>	<i>~</i>
<i>pos. Lukářek - Maršov</i>	<i>10</i>	<i>~</i>
<i>Obec Ručlice</i>	<i>454</i>	<i>~</i>
<i>Lesní úřad v Uh. Brodu</i>	<i>1000</i>	<i>~</i>
<i>Barutci z Vel. Prosenic</i>	<i>153</i>	<i>44</i>
<i>Obec Halenkovice u Napajedel</i>	<i>503</i>	<i>20</i>
<i>Želerničův výcvik - Lipník</i>	<i>20</i>	<i>~</i>
<i>32 pluk - leg., 2. prapor</i>	<i>1028</i>	<i>~</i>
<i>Organizace soci. dem. Vracov</i>	<i>100</i>	<i>~</i>
<i>3. ppl, 3. prapor</i>	<i>360</i>	<i>~</i>
<i>Moravská zemská pokladna v Brně</i>	<i>7520</i>	
<i>úhrnem:</i>	<i>31085</i>	<i>84</i>

pomoc veřejných činitelů

12. července přijel osobně zhlédnouti rozsah katastrofy zemský prezident J. Černý, doprovázen vrch. stav. radou inž. Mrkvou, okresním hejtmanem Střížem a zástupci tisku. Tato komise projela všechny obce postižené povodní a pánové potom přiznali, že Šumice byly postiženy nejvíce. Slíbili také vydatnou pomoc úřadů. Ve dnech následujících vítala obec ještě několik návštěv osob vysoce postavených. Mezi jinými byl to min. veřejných prací Ant. Hampl, dr Jan Šrámek, pozdější arcibiskup olomůcký dr Cyril Stojan a celá řada jiných. Výsledky těchto komisí se brzy ukázaly.

staví se

Hned 23. července přišel do obce stavitel Mach, kterému státní stavební správa v Uh. Hradišti svěřila výstavbu zničených domů. Zařídil si byt i kancelář v I. poschodí „nové“ školy a počal hned s vyměřováním míst pro nové stodoly. Tyto se musely stavět první, ježto

žně byly přede dveřmi a hospodáři neměli, kam by svou úrodu svezli. Hned tedy počato se stavbou prvních stodol, pokud dovolovaly zásoby stavebního materiálu. Největší potíže byly s jeho dovozem. Ale nouze učinila postižené vynalézavými. Jakmile dovezl vlak cihly nebo jiný stavební materiál, bylo dáno smluvené znamení kostelním zvonem. Lidé nechali všeho a sbíhali se skládati cihly apod. Během dvou hodin muselo býti vše složeno, aby nenastala porucha normálního jízdního řádu. Často dojíždělo i 30 vagonů materiálu denně, žně byly v plném proudu, takže i školní děti přidržovány k této práci a vyznamenaly se při ní pilností, vytrvalostí a trpělivostí.

škola, kostel

Zatím škola se stala útočištěm mnohým trosečníkům, mezi jinými i oběma místním kněžím. Zároveň se stala skladištěm i prodejnou různých nezbytných potřeb. I kostelní paramenta silně vodou promáčená našla tu dočasný útulek. Za povodně vnikla totiž voda i do kostela, kde stála až nad lavicemi a omývala i plochy bočních oltářů. Poněvadž vybudování nových domků si vyžádalo času několika měsíců, odloženo vyučování až do 12. prosince 1919. Stavbu všech zničených domků provedla státní stavební správa v Uh. Hradišti svým nákladem. Podrobnosti viz v roce 1920.

nové domky

Zbývá ještě vzpomenouti šlechtného daru krajanů v Americe, avšak o tom bude řeč až v roce následujícím. A tak uzavírám tuto strašnou kapitolu obecní pamětní knihy. Škody živelní pohromou způsobené snažil jsem se zaznamenati co nejpodrobněji. Avšak tato pohroma vynesla Šumicím i dvě věci dobré. Předně obec velice získala na vzhledu, když místo starých, namnoze i dřevěných domků byly postaveny úhledné a prostorné domky i stodoly z tvrdého materiálu, a za druhé hrozná povodeň urychlila regulaci toku Olšavy, o níž bude řeč na příslušném místě. První kroky k tomu učiněny na schůzi zástupců povodní poškozených obcí, konané hned 20. července 1919 v Kunovicích, kdež rozhodnuto žádati v urychlené provedení regulace Olšavy.

Nové domky na Malé straně – dole na obrázcích mlýnský náhon před regulací.

akce obce

První schůze obecního zastupitelstva po povodni zabývala se pochopitelně plánem akcí, které bylo nutno v zájmu postižených se strany obce podniknouti. Usneseno poslati deputaci do Národního shromáždění /starosta J. Slíva uč. V. Trylč/, k ředitelství státních drah v Brně, aby povolilo vykládání stavebního materiálu na místní zastavce /vyřízeno kladně/ a konečně usneseno dáti náhradu občanu Pilkovi za utopeného vola /1600K/, až budou v obecní pokladně peníze.

odměny obecních funkcionářů

Ve schůzi 27./7. stanoveny odměny obecním funkcionářům a sice: starosta 1000 K, náměstkové po 200 K, radní po 100 K, výboři po 50 K, pokladník 500 K, tajemník 800 K, důvěrníci 80 K a obecní strážník 350 K.

Ve schůzi 3./8. usneseno na návrh říd. uč. Ant. Vaňka podati ředitelství státních drah v Brně žádost o zřízení nádraží s čekárnou a skladištěm.

3./9. projednán návrh čsl. státních drah na zřízení obcí žádané čekárny a nákladiště. Usneseno převzít náklad s tím spojený /80.000 K/. Obec jej má hotově složit před započítáním stavby.

skočné

Skočné z krávy stanoveno na 5 .60 K (před válkou 1 .40 – 1 .60)

komise stavební a finanční

Zvolena také *stavební komise obecní*:

Jan Dvořáček
Leop. Tlach
Jan Vaculík
Martin Šojdr
Frant. Mudrák

Rovněž zvolena *komise finanční*:

uč. Vilém Trylč
Frant. Plášek
Josef Kúdela
P. Josef Březovský
starosta Jan Slíva
Jan Vaculín
Jan Dvořáček
Alois Synčák
Frant. Hřib

Zvolena také stavební komise obecní:
Jan Dvořáček
Leop. Tlach
Jan Vaculín
Martin Šojdr
Frant. Mudrák

Rovněž zvolena komise finanční:
uč. Vilém Trylč
Frant. Plášek
Josef Kúdela
P. Josef Březovský
starosta Jan Slíva
Jan Vaculín
Jan Dvořáček
Alois Synčák
Frant. Hřib

*12./10. usneseno upsati na státní obilní půjčku 1000 K.
Zároveň zvolena místní 8členná obilní komise.*

19./10. zvolen kostelní konkurenční výbor:
P. J. Březovský
Jan Slíva
Jan Dvořáček
Martin Šojdr
Jos. Synčák
Jan Vaculín

obilní půjčka

12./10. usneseno upsati na státní obilní půjčku 1000 K. Zároveň zvolená místní 8členná obilní komise.

konkurenční výbor

19./10. zvolen *kostelní konkurenční výbor*:

P . Jos. Březovský

Jan Slíva

Jan Dvořáček

Martin Šojdr

Jos. Synčák

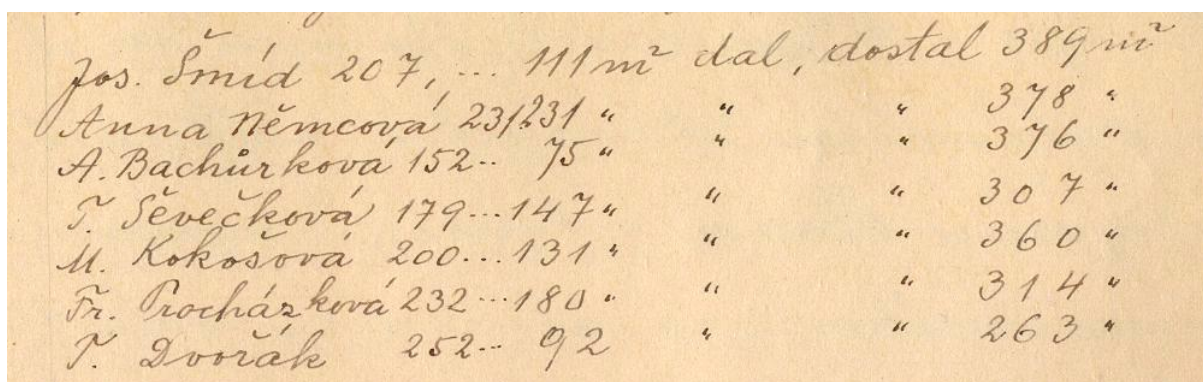
Jan Vaculík

katastrální mapa

1 ./XI. Usneseno zaplatiti novou katastrální mapu obce. Stará vzala při povodni za své i s mnohými jinými spisy obecními. Nová mapa stála 299 K 68 h .

7 ./XII. povolena směna pozemků těm občanům, kteří si nemohli postavit povodní zničené domky na starém místě. Obdrželi od obce pozemky „Za humny“:

směna pozemků

A handwritten table on aged paper with three columns. The first column lists names and land parcels, the second column contains double quotes, and the third column contains numerical values. The entries are as follows:

Jos. Smíd 207, ... 111 m ² dal, dostal 389 m ²		
Anna Němcová 23/231 "	"	378 "
A. Bachůrková 152... 75 "	"	376 "
J. Ševcůková 179... 147 "	"	307 "
M. Kokosová 200... 131 "	"	360 "
Dr. Procházková 232... 180 "	"	314 "
J. Dvořák 252... 92 "	"	263 "

1m² za 2 K . Složené peníze se uloží ke kmenovému jmění. Před ukončením této kapitoly jsem navštívil Jana Slívu, který byl prvním starostou obce podle čl. volebního řádu. Je to dnes statný šedesátník. Rozhovořili jsme se velice živě o počátku jeho starostování. Byl zvolen starostou 3 dny po vyličené povodni, kdy každý čtvrtý dům v obci ležel v troskách. Na štěstí však obec našla v něm v této chvíli pravého muže. Starosta Jan Slíva povoláním zednický polír, který prošel kus světa /pracoval dlouhá léta před válkou v Budapešti, za války v zajetí v Rusku, odkudž se vrátil domů pěšky, mluví maďarsky a částečně německy/ neztratil hlavy.

Spolu s uč. V . Trylčem podnikl několik cest do Prahy, k nejvyšším úřadům, i do Brna v zájmu těžce postižené obce. Výsledky těchto cest: Zřízení telefonní stanice v Šumicích, snížení dávky z majetku, urychlení výplaty subvencí na výstavbu nových domků, získání laciných hospodářských potřeb /pytlů apod./. I jako odborník byl jistě na svém místě při výstavbě Šumic. Svým oblíbeným rčením „nix mrkotu“ končil neplodné debaty, kdy měl za to, že je nutno přejít od slov k činům.

Majetek obce Šumic v r. 1919:

Majetek obce Šumic v r. 1919:

	ha	a	m ²
pole	23	62	12
louky	1	80	01
zahrady	1	37	62
pastviny	219	96	41
lesy	68	65	72
neplodné		6	90
celkem:	315	48	78

Majetek veřejný:

návsí	5	82	07
hřbitov	32	32	44
různé neplodné	1	19	87
cesty	17	94	10
silnice	2	82	66
přikopy	1	66	98
strouha	17	13	66
potoky	5	16	22
řeka	6	89	68
škola se zahr.	10	10	06
celkem:	42	07	74

Přehled jmění obce Šumic v roce 1919

Přehled jmění obce Šumic v roce 1919:

Aktiva:	Kč	h	Pasiva:	Kč	h
majetek pozemkový	58000	~	Hypoteční banka v Brně	44273	~
obecní hostinec	16000	~	Bankovní ústav v tlh. Brodě	2880	~
váha (stavení)	1400	~	likvidační přebytek	38807	57
centimálka	650	~			
sýpka	2000	~			
řebecní býci	6400	~			
kmenové jmění	1510	57			
	85960	57		85960	57

další legionáři

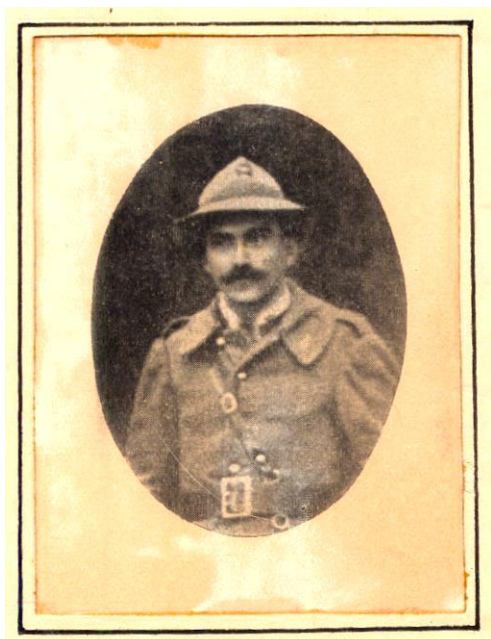
Pokračuji v líčení osudů šumických legionářů.

Josef Tlach z č. 145b, 21 letý, svobodný, zedník narukoval začátkem října 1914. Před odjezdem na frontu utekl z kasáren v Kroměříži a zajel se podivami domů do Šumic. Tento výlet mu vynesl 6 hodin „špangle“. Byl to rakouský trest vojenský; který spočíval v tom, že vojákově připoutali pravou ruku k levé noze /ruku v zápěstí a nohu nad kotníkem/. 2. ledna 1915 odjel na frontu do Gorlice, potom poslán do Užockého průsmyku /nynější Podkarpatská Rus/, prodělal vítězný postup rakouských vojsk, při němž byl 15. září zajat. Dopraven do zajateckého tábora v Dárnici, odtud odvezen do lesů káceti dříví, pak nakládal dřevo v Kijevě; odtud utekl a pracoval jako kočí v jednom mlýně za 2 rubly /6Kč/ denně. Tehdy se měl obstojně. Konečně ho ale chytili a odvezli na stavbu „Murmaňské dráhy“ za polárním kruhem. Tam

pracovaly desetitisíce zajatců řpi špatné stravě, takže dostávali skorbut. Vypadávaly jim zuby a kroutily se jim nohy následkem měknutí kostí. Za strašné zimy potulovaly se kolem zajateckých baráků celé smečky vlků. Byli nuceni k úmorné práci, často do 11 i 1 hodiny v noci. Jaký div, že zajatci houfně umírali – za jedinou zimu na 32.000-. Náš zajatec tam prožil jednu strašnou zimu a na jaře, kdy je tam polární den /lidé tehdy pracují na poli hlavně „v noci“, na hlavách mají zvláštní sítky proti spoustě velikých much /jako naši chrousti/, utekl zpět do vnitřního Ruska ještě se třemi jinými Čechy.

Do legie vstoupil po kratším váhání v roce 1918 /14. března/. Tehdy právě po slavných bojích s Němci u Bachmače odjížděly legie – v síle dvou divisí – na východ. Byl přidělen výzvědné rotě 8. pluku a zúčastnil se bojů o Nikolsk Usurijskij, Nižně Tagilskij, Ruské Ravy, Kurganu a jinde. Později přidělen k trestnímu oddílu proti partyzánům, kteří v týle přepadali stráže a vlaky legionářů. Domů se vrátil přes Ameriku a Německo, takže objel a obešel vlastně celou zeměkoulí. Dosáhl hodnosti desátníka. Ze všech bojů vyvázl šťastně, bez zranění.

Eduard Hruška narozen 14./3. 1886 v Uh. Brodě, působil jako učitel v Šumicích od 15. září 1911 do 2. srpna 1914, kdy narukoval v hodnosti jednorokového závodčího. Na ruské frontě byl dvakrát raněn, poté poslán na frontu srbskou a konečně na frontu italskou, kde byl zajat. Vstoupil do italské legie, v níž si vysloužil dvě čestné válečné medaile za udatnost před nepřítelem. O vánocích v r. 1918 se vrátil do osvobozené vlasti. Pobyl však doma pouze několik dní a přihlásil se dobrovolně k další službě u svého pluku Střelce Jana Čapka č. 34., aby pomáhal obhájit ohrožených slovenských hranic. V hodnosti poručíka, jako velitel roty, prodělal 4 měsíce boje na slovensko-maďarských hranicích a dne 30. května 1919 byl roztrhán při nočním útoku

maďarským ručním granátem u pohraniční vesnice Hidvégu na břehu Ipoly. Tam byl i pohřben, ale 21. května 1934 převezeny jeho ostatky do Uh. Brodu a a slavnostně pohřbeny za účasti širého okolí v rodinné hrobce rodiny Hruškovy. Žáci zdejší školy vyprovodili jej na této poslední cestě za vedení svých učitelů.

Vrchní velitel čsl branné moci generál Pellé mu udělil záslužný kříž a prezident republiky v r . 1920 „Uznání“, že „hájl vlast až do posledního dechu.“

Reálné gymnasium v Uh. Brodě, kde studoval, umístilo jeho pamětní desku ve své budově na věčnou pamět. Kéž i tato krátká vzpomínka zachová památku tohoto hrdiny v paměti zdejších občanů a jeho bývalých žáků. Kéž je jim příkladem hodným následování!

František Šidlo⁴ z č . 271., narukoval 26./7 . 1914, 19. III. 1915 zajat a držen v zajateckém táboře v Pskově, gubernie Samarská. 1 . IV. 1916 vstoupil do čsl zahraničního vojska /čsl. družina/ Působil jako rozvědčík v ruské armádě. Je to velmi nebezpečný druh výzvědné služby, v níž se ale čeští dobrovolci ukázali pravými mistry. Zúčastnil se boje u Zborova, potom dalších bojů s Němci na Ukrajině /Slobódka u Kyjeva/, dále na Sibiři mezi městy Kurgan-Ufa, na trati Jekatěrinburg – Tjumeň a bojů z Omsku do Irkutska a dále až do Vladivostoku. Domů se vrátil v r . 1920 na americké lodi Scheridan. Dosáhl hodnosti desátníka. Patří mezi šťastné smrtelníky, kteří si pomáhají i v nejtěžších chvílích života dávkou zdravého humoru. Hned, jakmile narukoval, přemýšlel jako „řádný rakouský voják“ jak by se „ulil“. Zkusil to s předstíráním plicní choroby. Když však přišel už po šesté k bezvýsledné lékařské prohlídce, zatočil s ním vojenský lékař krátce. Určil diagnosu – zaražené prdy- a předepsal jako nejlepší lék – „víc honiti po execiráku a menší dávku chleba, ten pacientovi škodí.“ Nedivme se tedy, že potom našemu Šumičanovi nezbývalo nic jiného než co nejrychleji zmizeti do Ruska. V zajateckém táboře se zabýval z dlouhé chvíle, poněvadž práci zadarmo se náš moloděc zásadně vyhýbal, chytáním syslů, které vodil k obveselení spolutrpiteľů po lágru. To jenom jako malý doklad jeho smyslu pro humor, dnes velmi vzácného koření.

⁴ Fotografie v kronice chybí.

ROK 1920

počasí – úroda

Jaro tohoto roku bylo velmi příznivé ozimínám, takže se zdálo, že bude napraveno, co pokazil deštivý podzim 1919. Ale všechny naděje zklamaly. Po krásném jaru přišlo deštivé léto, které uspišilo žně o celý měsíc. Žeň byla horší než podprůměrná. Rži a žita byla velmi slabá, ječmeny daly málo více než oves, stejně i oves. Zrno bylo chudé, seschlé, nevyspělé. Státní obilní úřad ustanovil maximální ceny na obilí na 190 K za 1q, ale pod rukou se prodával hodně dříve. Také zásobování cukrem nebylo dosud normální a prováděno pomocí přidělu na „cukřenky“. Jedna taková poukázka na odběr cukru je upevněna vedle.

ovoce

Zato velice dobrá byla tohoto roku úroda ovoce, ba možno říci rekordní. Ačkoli se květy následkem časného jara objevily o celý měsíc dříve než obvykle, neuškodily jim pozdější chladné větry ani jarní deště. Šťastně odkvetly. Uprostřed léta prohýbaly se větve pod tíhou ovoce. Polovice ho sice opadla, ale zbylé se krásně vyvinulo, takže sklizeň byla nebývale hojná. Cena kg jablek a hrušek se pohybovala od 50-60 h.

podzimní setí

Po deštivém létě se dostavil podzim tak suchý, že rolníci nemohli ani zaset všechny oziminy. Seli hned po žních a potom až před vánocemi. Setba předvánoční do suché země vzešla špatně, mnoho semene zaschlo. Tak po špatné sklizni jsou opět špatné vyhlídky na sklizeň příští.

Kontrolní číslo		Konsum		9-20	
Normální lístek na cukr					
Cukr prodávati smí se jen tehdy, když odděleny byly odpovídající ústřížky. Padělání jest zakázáno. Přestupky trestají se penězi do 5000 K, vězením do 6 měsíců, případně ztrátou živnostenského oprávnění.					
Zemská politická správa.					
Platí jen na Moravě s výjimkou politického okresu moravskoslezského na dobu od 1. do 30. září 1920 k nákupu čtyř čtvrtin kilogramu (8/8 kg) cukru.					
Zemská politická správa		Zemská politická správa		Razítko obce:	
1/4 kg cukru		1/4 kg cukru			
9	20	9	20		
Zemská politická správa		Zemská politická správa			
1/4 kg cukru		1/4 kg cukru			
9	20	9	20		

724.88 Kč.

narození-úmrťi

Narodilo se tohoto roku 23 hochů a 20 děvčat, zemřelo 12 muž. a 12 žen.

pastviny

Ve schůzi obecního zastupitelstva dne 4. ledna usneseno ponechati za veřejné pastviny tyto trati: Páté, Kopačka, Trnovec, Čupy, Padělky, Žebračky, Ovčírka a Podmočily. Na těchto tratích se platí z 1 kusu dobytka 2 Kč ročně. Zároveň usneseno a pak také provedeno, že celá obec společně očistí obecní pastviny od trní. Zaplacen nový parcelní protokol; stál

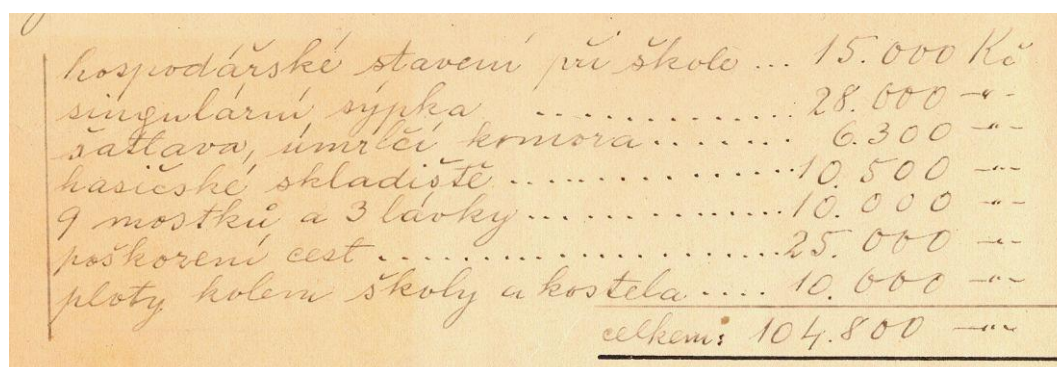
telef. hovorna

31. ledna zahájila provoz veřejná telefonní hovorna v Šumicích, za jejíž zřízení zaplatila obec 7.700 Kč.

meliorace

14. února doporučil uč. V. Trylč provést v době co nejkratší melioraci pozemků, ježto možno dosíci v dané době až 50%ní subvence. Konečné rozhodnutí ponecháno valné hromadě obecní. V téže schůzi proveden odhad škod, způsobených povodní na obecních pozemcích a majetku, jak níže uvedeno:

odhad škod

hospodářské stavení při škole ...	15.000 Kč
singulární sýpka	28.000 --
sattava, úmrleční komora	6.300 --
hasičské skladiště	10.500 --
9 mostků a 3 lávky	10.000 --
poškození cest	25.000 --
ploty kolem školy a kostela	10.000 --
celkem:	104.800 --

projekt čekárny

Ve schůzi 14. III. rozhodnuto upustiti od stavby čekárny a nákladistě. Hlavním důvodem byla ta okolnost, že obec měla zaplatiti na tyto stavby asi 40.000 Kč po odečtení státní a zemské subvence. Tak dosavadní přípravné práce vykonány nadarmo, nehledě ani k předběžným výdajům, které činily nejméně 2.000 Kč. Bylo sice rozhodnuto, že obec vybuduje svým nákladem aspoň čekárnu, ale i z toho sešlo. 25. III. upsáno na 4 ½% půjčku premiovou 1000 Kč z obecních prostředků.

projekt odvodnění pozemků

Zemský výbor moravský přípisem ze dne 29. III. 1920 oznamuje, že vyhovuje žádosti obce a dává vypracovati projekt na odvodnění pozemků ve výměře 402ha 36a.

dar amer. Čechů

Zpráva o katastrofální povodni na řece Olšavě dostala se až do amerických novin a jednoho dne došel dopis jistého rodáka z Bánova, který se před lety vystěhoval do Ameriky, v němž se dotazoval na rozsah katastrofy a zároveň naznačil, že by se dalo počítati s nějakou peněžitou pomocí od krajanů usdlých v Americe. Toho se chytil ihned říd. uč. Ant. Vaněk a poslal jménem 32 poškozených prosebný list klubu „Moravan“ v New Yorku. Seznam postižených nebyl ovšem úplný, poněvadž mnozí nepřikládali žádosti valného významu a tak se k žádosti nepřipojili. Než z jara roku 1920 došel přípis tajemníka zmíněného spolku p. J. Smejkal, rodáka z Hané, v němž projevuje vřelou účast svou i svých soudruhů dělnických s trosečníky a zároveň avisuje dar 800 dolarů, jež musí býti stejným dílem rozděleny mezi oněch 32 žadatelů. Tento dar znamenal podle tehdejšího kursu 61.600 Kč, takže každý dostal 1925 Kč. Rozdělení tohoto šlechetného daru provedeno 15. dubna 1920. Potvrdilo se opět známé české rčení, že krev se nezapře. Krajané, kteří museli

namnoze opustiti svou vlast, aby si hledali ve světě větší skývu chleba jako dělníci, nezapomněli na svůj český původ a ochotně přispěchali se svou pomocí.

volby do NS

18. dubna vykonány první volby do poslanecké sněmovny naší republiky. Volební právo mají všichni, kdo dosáhli 21 let věku. Výsledky voleb v Šumicích:

čsl. lidovci.....	385
čsl. socialisté.....	196
čsl. agrárníci.....	64
čsl. nár. demokraté.....	14
čsl. sociální dem.....	8
německá.....	1 668

25. dubna provedeny volby do senátu. Volič musí mít 26 let. Obdrželi:

čsl. lidovci.....	362
čsl. socialisté.....	150
čsl. agrárníci.....	45
čsl. nár. dem.....	11
čsl. soc. dem.....	9
čsl. živnostníci.....	1 578

Výsledky voleb v Šumicích:

čsl. lidovci.....	385
čsl. socialisté.....	196
čsl. agrárníci.....	64
čsl. nár. demokraté..	14
čsl. sociální dem.....	8
německá.....	1 668

25. dubna provedeny volby do senátu. Volič musí mít 26 let. Obdrželi:

čsl. lidovci.....	362
" socialisté.....	150
" agrárníci.....	45
" nár. dem.....	11
" soc. dem.....	9
" živnostníci.....	1 578

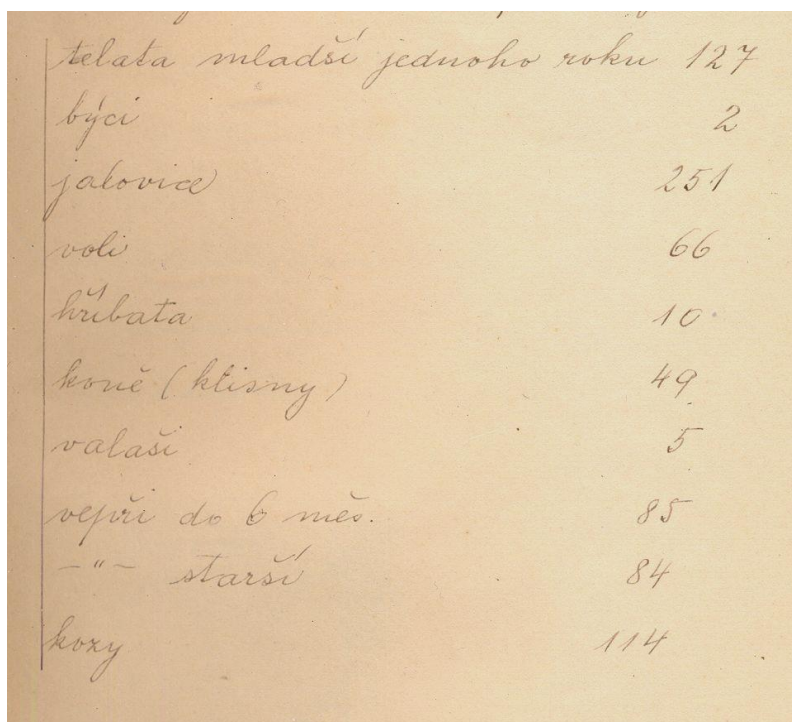
projekt obec. domu

Ve schůzi obec. zastupitelstva dne 16. května rokováno o projektech nových staveb, přístavbě školy, hasičského skladiště, obecní kanceláře a obecní knihovny. 24. května schválen schodek rozpočtu 4288 Kč; uhradí se 60% přírůžkou ke všem přímým daním, výjma daně z příjmu.

soupis dobytka

Podle vykonaného soupisu byl stav dobytka v obci následující:

telata mladší jednoho roku	127
býci	2
jalovice	251
voli	66
hříbata	10
koně /klisny/	49
valaši	5
vepři do 6 měs.	85
vepři starší	84
kozy	114

telata mladší jednoho roku	127
býci	2
jalovice	251
voli	66
hříbata	10
koně (klisny)	49
valaši	5
vepři do 6 měs.	85
- " - starší	84
kozy	114

povodeň

V neděli dne 20. června zažila obec hodně strachu, že se bude opakovat povodňová katastrofa z r. 1919. Toho dne totiž, jemuž předcházelo několik dní trvalých dešťů, snesl se z mraků vydatný liják a brzy se už Ovčírka vylévala z břehů a zaplavovala Kút. Zděšení bylo veliké a lidé z ohrožených domů opět kvapně stěhovali nejcennější majetek do bezpečí. K dovršení zmatku vzdula se i hladina Olšavy tak, že jí už nestačil profil mostu u zastávky

a vylila proudy své vody opět do vsi. Voda stoupala až do 11. hodiny před polednem, kdy počala klesati. Stavení nepoškodila žádné, zato však na polích nadělala škod za desítky tisíců.

projekt regulace

Tato druhá povodeň byla pro Šumičany výstrahou, aby zanechali konečně planého rozumování a domáhali se energicky regulace obou vodních toků. Souběžnou akci podnikalo tehdy 36 obcí v povodí Olšavy, Brumovky a Dřevnice. Zdá se skoro neuvěřitelným, že se po tak hrozném povodni v r. 1919 našli v Šumicích ještě lidé, kteří se snažili regulaci Olšavy ještě zameziti v poslední chvíli. Došlo dokonce k tomu, že zemský výbor moravský už schválený projekt regulace Olšavy dne 5. června 1920 odvolal „pro odpor většiny obyvatelstva.

Teprve po této nové povodni se obecní zastupitelstvo vzchopilo a ve své schůzi dne 30. června se usneslo na novém memorandu stran provedení regulace Olšavy a Ovčírky. Zároveň ostře odmítlo pletichy některých zaostalců, kteří se snažili nevybíravými prostředky regulaci zmařiti.

stavba fary

1. července stanoveno konkurenční řízení o stavbě fary. Náklad na stavbu stanoven obnosem 240000 Kč, z čehož má patron zaplatiti 27.000, beneficiát z far. Obročí 58.000, farní obec 75.000 a subvence z fondu povodní postižených 80.000 Kč. Navzájem platno, když všechny zúčastněné strany své závazky splní. Se stavbou se začne ihned. 9. srpna zvoleni zástupci obce, kteří mají dozírat na stavbu fary a hájiti obecní zájmy.

oprava brodu

24. října usneseno zadati opravu brodu poblíž trati p. traťmistřovi za 1.000 Kč, ač uč. V. Trylč namítal, že napřed má býti předložen plán a rozpočet nákladů. 10. prosince založen místní chudinský fond, jemuž dala obec základní kapitál 100 Kč.

obecní stavby

Ze suchého výčtu obecních projektů je vidno, že obecní zastupitelstvo se široce rozmáchlo, ovšem na realizaci mnohého nebylo sil. Zatím se staví fara a ve škole místo projektované přístavby dvou učíren dřevník s prádelnou. Ostatní projekty čekají na své realizování.

konsum „Včela“

Poněvadž přes úsilovnou snahu vlády jeví se stále nedostatek některých životních potřeb /mouka, sádlo, cukr, mýdlo/ a poněvadž i ceny jejich jsou stále hodně vysoké, rozhodli se šumičtí občané sáhnouti k svépomoci tím, že zřídili konsumní společnost „Včelu“, do níž vstoupilo přes 100 občanů.

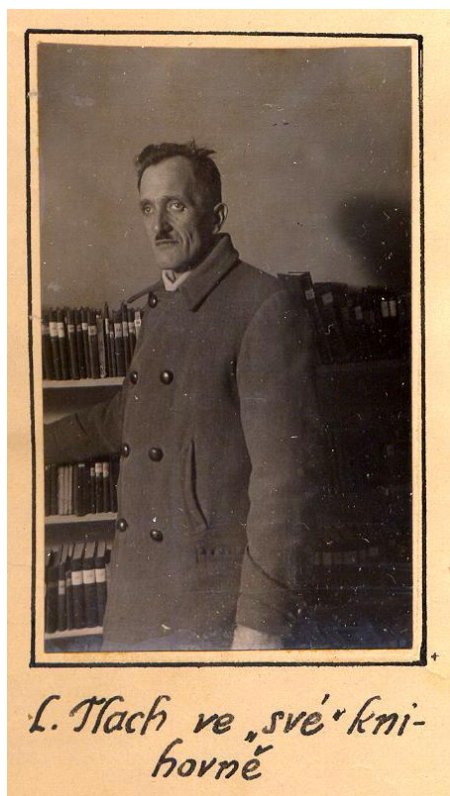
činnost osvětová

Zatím co obecní zastupitelstvo kladlo základní kameny k hospodářské výstavbě obce, počaly různé místní spolky s prací lidovými, jistě neméně důležitou, ba o to záslušnější, že namnoze konána v poměrech dosti těžkých. Tak hned 6. března uspořádána zdařila oslava narozenin presidenta republiky T. G. Masaryka. V podvečer uspořádán pochodňový průvod vesnicí, načež o životě a práci prvního presidenta promluvil říd. uč. Ant. Vaněk.

obecní knihovna

Tohoto roku byla založena také obecní knihovna. Hned do vínku stala cenný dar knih od místního „Sdružení řemeslníků“, které již osm let od roku 1912 mělo svou vlastní knihovnu. Je zajímavé, že tato knihovna vznikla vlastně v Budapešti. Tam se totiž před válkou zdržovalo největší procento šumických zedníků a tesařů a tam se každou neděli konaly haléřové sbírky na pořízení knihovny. Poněvadž větší část roku museli zmínění žít v cizině, opatřují si aspoň české knihy – a podle seznamu, jež mám po ruce, mohu potvrdit, že dobré – aby zůstali ve styku se svou vlastí aspoň prostřednictvím jejich nejlepších duchů – básníků a spisovatelů.

Leopold Tlach

Knihovníkem se stal Leopold Tlach, zedník, jenž již v Budapešti organizováním haléřových sbírek, jak výše uvedeno, se osvědčil věrným obhájcem dobré české knihy – a dodnes po dvacet let tuto funkci zastává. Býval také dlouhá léta nadšeným divadelním ochotníkem i režiserem. Připočteme-li ještě jeho dlouholetou úspěšnou činnost v místním sboru dobrovolných hasičů, jeho činnost v hasičské župě jako župního vzdělavatele, rysuje se nám krásný vzor lidovému pracovníkovi, kteří již pomalu vymírají. Vysoký, hubený padesátník, poněkud uzavřený, neúnavný kolportér časopisu „Nový lid“, jehož nerozdané dosud výtisky mu stále čouhají z boční kapsy, marně se ohlíží, kdo z mladších převezme ze stárnoucích rukou nevděčnou, neceněnou, drobnou práci lidovému, bez níž není myslitelný pokrok naší vesnice. Kéž aspoň touto krátkou vzpomínkou žije v paměti budoucích, jimž svou práci připravoval lepší život, jimž otevíral daleké výhledy v oboru duševních možností.

Lidovýchvonný kurs

15. listopadu 1920, po oslavě památky učitele národů J. A. Komenského, zahájen lidovýchvonný kurs, do něhož se dalo zapsat přes 60 posluchačů. Říd. uč. Ant. Vaněk přednášel počty a měřictví, uč. V. Trylč dějepis, uč. Jos. Šustek zeměpis, uč. M. Kremlová češtinu a uč. B. Vicieníková zdravotní vědu. Kurs trvá i v roce 1921 a tak do nového roku vstupují Šumice s chvályhodnou snahou po rozhojnění svého vzdělání.

Další legionáři

Tohoto roku vrátili se již poslední legionáři ze Sibíře domů. Vypíši zde válečné příhody několika, kteří mi je na požádání vyličili.

Šimon Lekeš narukoval 1. června 1915 a v srpnu téhož roku odejel na ruskou frontu k Bučacu. Tam byl 12. října 1915 zajat. Toho dne od rána útočily ruské oddíly na jejich zákopy až v sedmi řetězích za sebou. Ovšem zadní šli bez pušek, s holýma rukama, a teprve když některý ruský voják v přední linii padl, vzal si jeho zbraň voják postupující za ním. Za jediný den padlo tehdy v úseku 3. rakouského pluku 12.000 Rusů. Ovšem i ztráty Rakušanů byly značné. Z 200 mužů setniny, u níž jmenovaný sloužil, zůstalo jich odpoledne 40.

S těmito 40 byl konečně zajat a dva dni a dvě noci vláčen po různých ruských velitelstvích, až nakonec byli přiřazeni k transportu asi 3.000 zajatců, které odvádělo – pět- kozáků na koních do zajateckého tábora. Za celou tu dobu jim vůbec nedali jísti, ani nebylo možno něco si koupiti. Tento vyhladovělý a zbědovaný transport procházel městem Proskurovem, kde se právě konal trh. Hladoví vojáci se bez rozmyšlení vrhli na stánky, plné pěkného chleba a uzenin, a brali, co kdo mohl uchytiti. V pěti minutách měli trhovci „vyprodáno“, vše bylo rozkradeno a prázdné stánky v troskách na zemi. Kozáci řádění hladových zajatců nebránili, poněvadž většina trhovců byli Židé, které nemohli kozáci ani cítit, ale sami přeskakovali na koních boudy, které dosud stály a převalovali je. Na oko honili „austrijce“ /zajatce/ k louce jim svým rusky jadrným „Job vašu mať austrijsku“, ale nahajkami řezali – Židy. V tomto

tragicko-komickém mumraji se podařilo i našemu Šumičanovi uzmuti 2 bulky /pečivo/, jimiž ukojil nejprudší hlad. V Rusku pracoval nejprve na vykopávkách pro „zemljanky“ /dřevěné domky postavené celé v zemi/, potom kácel půl roku dříví a konečně se dostal na jednu ekonomiju /velkostatek/ k svému řemeslu zedničině.

2. ledna 1918 vstoupil do legie v Žitomíru a zařazen k 4. pluku, s nímž ustupoval 4 týdny pěšky až k Bachmači. Tam po třídním boji, když již ostatní pluky odejely, nasedli i oni do vlaků a odejeli na východ – na Sibiř. Tam prodělával boje s bolševiky od 28. května, až byl rann u Rtištěva. Byl vyznamenán čsl. vojenským řádem M. R. Štefánka „Sokol“, 1. kategorie s meči, jenž se uděluje za chrabrost a vynikající udatenství v bojích. Skromný dobrovolce, který své vlastenectví nosí hluboko v srdci, ulehčuje si nejraději jadrným smíchem, kterým udržuje své tělo i ducha v podivuhodné dobré kondici, uvážíme-li, kolik roků strádání musel v mládí prožít.

vyúčtování státní stavební akce

Koncem tohoto roku byla zhruba dokončena výstavba povodní zničených budov. Již v květnu provedla zvláštní komise, složená ze zástupců obce a úřadů, odhad škod u jednotlivých stavebníků, načež přikročeno k vyúčtování všech staveb. Celá akce byla provedena následovně: Stavbu všech domků prováděl stát prostřednictvím státního stavebního úřadu v Uh. Hradišti, jež zastupoval inž. Mrkva a stavitel Mach. Stát také všechno proplácel. Po dokončení stavby dostal stavebník vyúčtování. Z konečného obnosu odepsal potom stát určitý obnos jako svou subvenci. Zbytek vtělen stavebníkovi do pozemkové knihy a určeno mu, kolik musí ročně spláceti, aby celý obnos byl během 20 let zaplacen. Na příklad rolníku Janu Dvořákovi č. 24. postavila státní stavební správa nové budovy za 67.000 Kč, z tohoto obnosu mu odepsala 29.000 Kč subvence, takže musí zaplatiti 38.000 Kč ve dvaceti ročních splátkách po 1900 Kč. Úroky neplatí žádné. Uhodí-li špatný rok, podá žádost v odročení splátky, které se mu povolí opět bezúročně. Z uvedeného je patrné, že stát přispěl postiženým velmi podstatně. Omlazené, zkrásnělé Šumice jdou vstříc novým osudům.

ROK 1921

počasí – úroda

Zima 1920/21 byla mírná skoro beze sněhu, což mělo zhoubný vliv na vzrůst ozimin. Jaro bylo rovněž suché. Po první senoseči uhodila horká sucha, takže tráva téměř úplně vyhořela.

Zemáky se toho roku vydařily špatně; daly sotva sadbu. Obilí bylo řídké a krátké. Z ovoce daly dobrou úrodu ořechy, trnky a durancie. Jablek bylo málo, hrušek ještě méně. Podzimní setí se zdařilo. Následkem nedostatku píce nastal citelný pokles cen hovězího dobytka:

ceny

Cena roků 1920		1921	 1921	
kráva	5 000	1 200	sukno/prostřed./	110
maso hovězí	24	8	oblek	6-700
selata / pár /	680	140	plátno 1m	12
pár koní	60000	12000	šifon 1m	12
maso vepřové		20	dámské botky	200
másla	54	40		
vejce	1.80	0.80		
mléko		2-2.40		

sčítání lidu

16., 17. a 18. února bylo provedeno sčítání lidu. V Šumicích napočteno 689 mužů a 791 žen, celkem 1 480 hlav. V tom počtu nejsou zahrnuti dělníci roztroušení za prací ve světě a aktivní vojáci, asi 60 osob.

zrušení obilních ústavů

Tohoto roku byl konečně uvolněn prodej obilí zrušením obilních ústavů, zřízených za světové války. Zemědělci jsou nadále povinni odváděti pouze 60 kg obilí a 1 ha obilného pole, ostatní mohou volně prodati. Naše produkce obilí zatím nedostačuje, dováží se hodně mouky cizozemské.

dar amerických Čechů

Klub amerických Čechů „Moravan“ v New Yorku zaslal nový příspěvek občanům poškozeným povodní. /viz rok 1920/ Tentokráte 100 dolarů /5 900 Kč/, jež rozděleny rovným dílem dvaceti poškozeným.

uč. Vil. Trylč

7. července odešel ze Šumic učitel V. Trylč do svého rodiště Uhřetovic u Kojetína. Působil v obci 18 let. /1903-1921/

Jeho bývalí žáci, jak jsem se mnohokrát přesvědčil, vzpomínají naň dodnes jako na dobrého učitele, starším pak byl dlouhá léta vůdcem v práci osvětové a lidovýchovné a po převratě spoluorganizátorem strany čsl. socialistů, za níž byl zvolen do obecního zastupitelstva. Věnoval obci síly svých nejlepších let. Zanechal po sobě brázdu hlubokou, bude žít ve vděčné vzpomínce občanů aspoň touto stručnou poznámkou.

Jako dobrý hudebník dal celé řadě svých žáků základy hry na housle. Tito jeho vyučenci byli pak jádrem smyčcové kapely, jež celá léta vyhrávala v Šumicích hlavně v době zimní pod kapelnictvím dobrého hudebníka i člověka Gustava Šidly.

činnost obecního zastupitelstva

Po mimořádném vypětí sil v l. 1919-20 ochabla poněkud činnost obecního zastupitelstva v tomto roce. Ani v tomto roce nerozhodnuta ještě definitivně otázka regulace Olšavy i Ovčírky.

narození – úmrtí

Narodilo se 26 hochů a 23 děvčat, celkem 49 lidí, zemřelo 12 mužů, 13. žen, celkem 25 lidí.

zásobování moukou

Koncem roku se podstatně zlepšuje zásobování obyvatelstva moukou. Ministerská rada povolila, aby na dobu od 18./12. do 24./12. 1921 byla vydána dvojnásobná dávka vařivé mouky, tj. 1 kg místo dosavadního ½ kg na osobu. Viděti z toho, že ještě 3 léta po světové válce nebyly zásobovací poměry normální.

ROK 1922

počasí – úroda

Zima 1921/22 byla opět mírná, jaro velmi suché. Spásné deště se dostavily teprve v červnu a červenci. Sena bylo málo. Zato se urodilo hodně zemáků a ovoce tolik, že je lidé nemohli všechno ani sklídit. Zvláště ohromná byla úroda ovoce peckovitého /trnek a durancí/.

hranice Nezdenice – Šumice

20. května byla vypříměna katastrální hranice mezi Nezdenicemi a Šumicemi. Stalo se tak při společné obchůzce zástupců obou obcí a kompetentních úřadů. Nová hranice byla ihned na místě vykolikována, společné hraničky rozděleny. Takto upravená hranice byla prohlášena pro budoucnost za správnou a pro obě zúčastněné obce závaznou. O stanovení hranice, jakož i v celém postupu zmíněné komise byl sepsán protokol, který je uložen v obecních aktech z r. 1922.

přípravy k regulaci

Zemský výbor moravský rozhodl dne 28. listopadu 1922, že obec přispěje na náklady regulace místo peněžitého příspěvku tím, že opatří pozemky k regulaci potřebné a za zaplacení náhrady za služebnosti. Obecní zastupitelstvo se usneslo, že obec je ochotna opatřit svým nákladem pozemky potřebné k regulaci, že však nepřevzme závazek náhrady služebností. Zároveň usneseno, že je nutno současně s Olšavou regulovati i dolní tok Ovčírky /v obci/.

P . Jos. Březovský

13. října zemřel místní farář P . Josef Březovský, který působil v obci 19 let /1903-1922/. Jeho zásluhou byla v obci zřízena raiffeisenka /spořitelna a záloženský spolek s ručením neobmezeným, ústředí je Ústřední Jednota hospodářských družstev v Brně/. Po jeho smrti zjištěn v knihách značný schodek, který byl uhrazen z části Jednotou čsl. duchovenstva, Ústřední Jednotou hospodářských družstev a zbytek až do roku 1938 odpisován z čistého zisku raiffeisenky. P . Josef Březovský býval pravou rukou šumických starostů, jimž dělal tajemníka. Je škoda, že svého naprostého vlivu na celou obec nedovedl využít aspoň k jejímu hospodářskému povznesení. Po převratě vymanila se z jeho vlivu část místního dělnictva i rolnictva založením vlastních stran politických /republikánská a čeští socialisté/ a tehdy teprve nastupuje obec cestu k svému hospodářskému i kulturnímu rozvoji.

Tohoto roku se narodilo 28 hochů, 23 děvčat; zemřelo 10 mužů a 10 žen.

ROK 1923

počasí a úroda

Podrobnější zprávu o počasí a úrodě nelze zaznamenati, poněvadž chybí spolehlivé prameny. Urodilo se dosti ovoce vyjma ořechů, ale vlivem dešťů bylo nestálé a hodně se kazilo. Také úroda zemáků byla dobrá.

Dr Alois Rašín

5. ledna byl těžce postřelen a po mnoha dnech utrpení ranám podlehl Dr Alois Rašín, první ministr financí Čsl. republiky /† 18. února 1923/. Tento první politický atentát v našem státě provedl nezletilý fanatický komunista. Dr Al. Rašín byl z čelných vůdců domácího odboje. Čin sám nutno přičísti na vrub zhoubné politické výchově určité části dělnictva, placené z Moskvy, která ve své politické krátkozrakosti podrývá dosud útlé kořeny naší svobody. Nutno zde konstatovati, že v Šumicích nenabýlo hnutí komunistické většího rozsahu.

pomník padlým

10. června 1923 odhalen slavnostně pomník postavený na paměť Šumičanů padlých ve světové válce. Za veliké účasti všeho obyvatelstva byl pomník posvěcen, načež měl slavnostní proslov P. Al. Horáček, farář z Rudic. Pomník vytesal sochař Jar. Lužný z Uh. Brodu. Na hořejší části podoby komolého hranolu je reliéf Kristovy hlavy a meče, níže je deska se jménem borovského hrdiny Karla Borýska. Datum úmrtí je tam uvedeno mylně 12./7. /správně 2./7. – viz jeho životopis v r. 1918/. Na dolní části pomníku podoby čtyřbokého hranolu je vytesán reliéf pěšáka v plné polní výzbroji stojícího u hrobu padlého kamaráda. Na třech dalších stranách jsou do mramorových desek vytesána jména všech Šumičanů padlých, zemřelých i „nezvěstných/ viz jejich seznam v r. 1918./ s datem narození a úmrtí. Popud ku zřízení pomníku vyšel z řad politické organizace čsl. socialistů, kteráž organizovala asi 2 léta sbírky mezi občany, jež vynesly přes 3.000 Kč. Určitými částkami přispěly též jiné spolky /hasiči, pol. org. čs. soc. dem./ a obecní pokladna. Zároveň byl zřízen fond pro opravu pomníku, který činí dnes /1939/ něco přes 600 K a je uložen v místní raiffeisence. Pomníku schází pietnější úprava okolí.

spála v obci

V několika domech se rozmohla v tomto roce spála. Její nebezpečné rozšíření bylo zaviněno hlavně neuvědomelostí některých občanů, kteří přes přísná nařízení úřední zatajovali případy tohoto nebezpečného onemocnění, takže nemohla býti se strany lékařů provedena úspěšná opatření prohibiční a desinfekční. Bohužel i sám obecní úřad jak vidno z ostrých přepisů okresního úřadu, neprojevil v této věci dostatečného porozumění.

obecní volby

16. září 1923 provedeny obecní volby, poněvadž uplynulo čtyřleté funkční období prvého obecního zastupitelstva. Kandidovaly 3 strany politické a obdržely:

strana dělnická 8 mandátů,

strana lidová 6 mandátů a

strana agrární 4 mandáty

Za stranu dělnickou byli zvoleni:

Za stranu lidovou:

Za stranu agrární:

Za stranu dělnickou byli zvoleni:	
Jan Dvořáček, zedník	64
Frant. Bachůrek, --	93
Frant. Hřib, --	21
Vasentin Bartoš, --	4
Fr. Pavlíček, stavbyved.	50
Fr. Jahoda, obchodník	105
Leop. Tlach, zedník	255
Frant. Šidlo, zedník	238
Za stranu lidovou:	
Tomáš Hason, rolník	87
Frant. Mudrák, --	24
Jan Hřib, rolník	74
Josef Kudela, --	77
Frant. Plášek, --	64
Martin Šojdr, --	80
Za stranu agrární:	
Jan Juřeník, rolník	150
Cyril Stehliček, --	129
Leop. Sliva, --	129
Frant. Tlach, --	34

15. prosince 1923 provedena volba obecní rady. Starostou zvolen Tomáš Hason, rolník 87, náměstkem Jan Dvořáček, zedník 64, radními: Frant. Mudrák, rolník 24, Frant. Bachůrek, zedník 93, Frant. Hřib, zedník 21 a Jan Mučeník, rolník 150.

Narození – úmrtí

V roce 1923 se narodilo 28 chlapců a 23 děvčat; zemřelo 10 mužů a 10 žen.

ROK 1924

počasí a úroda

Jarními mrazy a studenými větry velmi utrpěl květ ovocných stromů /ořechy zmrzly úplně/, zbytek zničily trvalé deště v květnu a v první polovici června. Nato udeřila sucha až do 18. července. Oziminy jsou slibné, jařiny zakrnělé, slámy je málo. Tři čtvrtiny vysázených brambor uhynulo, louky jsou přivaly hodně zničeny, částečně bahnem i štěrkem zaneseny.

Tohoto roku slavil 30leté výročí svého založení nejstarší šumický spolek. „Sbor dobrovolných hasičů“. Byl založen v roce 1894. Jako zařizující družstvo jsou uvedeni na originálu stanov: Augustin Kašpárek, Frant. Hřib, Jan Krhutek, Jan Kudela, „Franc“ Gajdoš a „Anton“ /Křestní jména posledních dvou jsem napsal v uvozovkách, poněvadž jsou napsána německy a jsou smutným dokladem toho, jak i naše ryze české Slovácko bylo koncem minulého století náchylné k pozvolné germanisaci./ Téhož roku si pořídili hasiči svou první ruční stříkačku s nejnutnějším hasičským náradím. 9./9. 1894 konána slavnost posvěcení stříkačky a skládání slibu 26 členů hasičského sboru. Následovalo defilé hasičstva, místních šohajů na opentlených koních v národním kroji i švarných šumických děvčat, která ověřila novou stříkačku spoustou kvítí.

O své činnosti vede hasičský sbor „Památní knihu dobr. sboru hasičského“, jež obsahuje hlavně údaje o požárech, valných i jiných schůzích sboru, seznamy členů a funkcionářů sboru z r. 1894/, jakož i záznamy o účasti sboru na různých slavnostech církevních. Řídící učitel Ant. Vaněk se v „Památní knize“ zvěčnil /ač nepodepsán/ pěknou vzpomínkou na 28. říjen 1918, ozdobenou znaky českých zemí a alegorickými postavami ptáků /rakouských orlů?/ v pozadí. Postrádám v ní zápisů o vzdělávací a národně uvědomovací činnosti sboru, která jistě nebyla opomíjena, neboť hasičský sbor vlastní dnes již hodně spotřebované přenosné jeviště s několika obvyklými proměnami. Další činnosti hasičského sboru ve svobodné republice bude vzpomenu na příslušném místě. Pokračování po úvodníku.

Přesídlení byvaleho kronikáře⁵

Pisatel naší zanedbané obecní kroniky třídní učitel, František Palička z velkou chutí a obětavostí přijal funkci kronikáře bohužel 20letou zpětnou platností. Jako učitel působil asi leta mezi občany, přes třídní politické zahledání vždy uspokojivě a řadně. Nevím z jakých důvodů jej přimělo k tomu, že si podal žádost o přesídlení v roce 1938 a byl přijat v nedaleké od nás obci v Nivnici, s povýšením na měšťanku, kdež až do dnešního dne vyučuje. Po jeho odchodu pověřen touto funkcí jeho nastupce odborný učitel, Švehlík Matěj, rodák ze sousední obce Banova

Jenom v naší pamětní knize nic nenapsal a také žádné poznámky nezanechal. Tak v roce 1945 pověřil mě touto prací místní národní výbor ve své schůzi dne.....bych pokud moje schopnosti budou tuto kroniku vedl ale zase ze zpětnou platností.

Pisatel této a dalších kapitol jest Šojdr Cyril narozen 2/7 1894. v Šumicích, dřívejší zaměstnání zedník, ale dnes ve staří zabývá se zemědělstvím.

Pokud moje vědomosti mám budu se snažit, bych mohl podat do této pamětní knihy, všechny zprávy, které se během těch let. udaly.

⁵ Od tohoto místa v kronice zapisuje události kronikář Cyril Šojdr.

Oslavy presidenta osvoboditele.

Dne 6 března předvečer oslavy p . presidenta. Lampionový průvod s hudbou po vesnici, kteréhož se zúčastnilo obecní zastup., hasičský sbor, učitelstvo školní mladež a velkem počtu občané. U pomníku padlých promluvil p . řidící Vaněk, celý životopis našeho milovaného tatíčka Masaryka.

Konec masopustu

Zvyky a obyčeje.

17 března jako každoročně oslavován konec masopustu. Mladenci kteří mají v tomto roce jít před odvodni komisi jsou vedoucími této slavnosti Ženich a nevěsta to je přestrojený některý s těch mladencu, policajt, vojak, kominik, berní vykonavatel, fotografista, planetař, holič, ciganka, harmonikař a naposledy žid s pytlem. Všichni jsou vkusně namaskováni mimo ženicha a nevěsty opatření rozličným plnovousem. V utery před popeleční středu seřadí se tato karavana v nekterém hostinci rano o 8 hodině Za vesele nalady jdou od domu k domu s výskotem a zpěvem

1 . Z husta chlapci zhusta

konec masopusta aj

masopust se krati

již se nám nevrati.

2 . Lide sa čuduju

začo chlapci piju

aj ukradli par volu

a pro druhé jidu.

3 . Nic se nestarajte

chlapci neženati

nech sa ti staraju

keří ženy maju

4 . Ja se nic nestarám

třeba ja ženu mám

ej šak roste šašina

nech žere mršina

5 . Lubina lubina

cože za lubina

*ej zalubila jsom si
jedné vdovy syna*

*6 . Jedne vdovy syna
bylo mu jmeno Jan
ej bože to byl galan
samý Rozmariin.*

*7 . Tady nam nedali
a tady nam daju
Komara zabili a
Slaniny maju.*

Jdou do domu obzvastě kde mají svobodné devčata tam si zatančí, dostanou vajička kominík za vymetání dostane tu korunu, vojak nosí dlouhu šavli, na kterou mu hospodař napichne slaninu, berní vykonavatel vybírá daň, planetař nechava tahnut planety sčestí a žid beře ty masopustní koblihy do pytle. Po obejdení vesnice což trvá celý den přijdou zase do toho hostince, odkud rano vyšli prodaji všechno co v dědině dostali zavolaji hudbu a udělají taneční zabavu. Jejich povinnosti je, aby při této zabavě vytančili ti devčata které jich nejvíc obdarovala Když jdou na tuto zabavu devčata jakož i chlapci, matky je napomínají, „Francku, Marušo – pamatuj na vracov, zítra je popelec, del tam nebudte jenom do desíti hodin nebo kynul noci za každým tančícím parem skače čert, a tím končí masopustní zabavy.

Uvítání p . presidenta v Ujezci u Luhačovic.

Dne 27 června zavítal na naše Moravské Slovaccko p . president T . G . Masaryk do lazni Luhačovic. Při jeho zpateční cestě účastnilo se ve velkem počtu občanstvo naši vesnice na nadraží Ujezci. K uvítání přišli členove zastupitelstva, učitelský sbor, školní děti všech tříd, hasičský sbor, družičky v krojích a krojovaní mladci. Přijeli čtyři auta a v patem přijíždí ten na kterého všichni toužebně očekavame. Vjíždí do nadraží. Byl přivítán bouřlivým provoláním sláva. Pan president vystupuje z auta, rukou zdraví, a děkuje za salvy pozdravu, a ubírá odměřeným krokem k svemu vlaku, který za kratkou dobu odjíždí směrem k Uh Brodu.

Senoseč

Jelikož v jarních měsících bylo velmi deštivé počasí s prudkými lijavci přes to senoseč dopadla velmi zdařilé jak vojtěsky i jeteliny a luční sena se krásně usušili a svezli pod střechu.

Důležitý krok v zemědělství.

Jelikož náš katastr velmi trpí močálovitými pruduchy obzvláště v těžkých jílových pudach, tak při sousedských besedách podan návrh od mladeho rolníka Leopolda Slívy c 39 o ulehčení práci a zvýšení vynosu v zemědělství odvodněním pozemku. V prvních případech jeho návrh zustal nepovšimnut, ale nesložil ruce v klín přesvědčoval a poučoval

rozumne zemědelce kteří věci porozuměli a v krátké době přes všechny překážky ustavil přípravní výbor pro odvodnění pozemku. Velký obrat se stal jak v zemědělství tak i ve stavebnictví v obci z důsledku a ozvěny ze světové války. Velká koupělivost pozemku, což bylo také vidět při všech obecních pronájmech luk a orné půdy. Zvýšil se hned větší osov obilnin jakož i cukrovky pozorovány a překopány snad staleté sklady a meze, kdež dříve rustlo trní a skladiště kamene. Jakož i ve strojovém zařízení stal se obrat. V tomto roce dovezl první mlátičku i s benzinovým motorem Kohoutek Karel č 81 syn mlynáře z horního mlyna. Druhou novou mlátičku i motorem rovněž benzinovým, pořídili si Sliva Leopold. 139.

Stehlíček Cyril č 129. Synčák Alois č 133. Hřib Jan č 128 a Tlach Frant č 34. Tato společnost toto mlátičí zařízení zakoupila v prvním případě pro svoji potřebu, ale také na přání jiných rolníků prodělal se vymlat také v jejich stodolách. Na jednu hodinu za půjčení této mlátičky. Se platilo okrouhle asi 40 Kč. Z toho bylo vidět kus pospěšné práce jak pro lidi, tak i odlehčení pro dobytek.

Žne

Práce žnové byli, dosti uspokojivě skončeny, obilí výnos byl obstojný, jenom slamy byly krátké a tím ji bylo málo.

Obecní zaležitosti

V tomto roce na příkaz Moravského zemského úřadu v Brně zvolená zvolená finanční komise, tj. v obci nejvyšší úřad ve věcech finančních. Z obecního zastupitelstva zvoleni ti to panové. Mimo výboru

Dvořáček Jan č 64 zedník n .s .

Pavlíček Frant č 50 stavbyvedoucí n .s .

Sliva Leopold č 139. rolník rep.

Hřib Jan č 74 rolník lid.

Červenka Jos. č 23 rolník ref.

Kozub František č 111 rolník lid.

Vaculík Jan č 60 rolník lid

Kudela Jan č 59 rolník n .s .

Obecním pokladníkem zvolen Stehlíček Cyril č 129 rolník rep.

Požár.

Tohoto roku byla postižena požarem obytného domku chudobná rodina Karel a Veronika Budíkovi č 170. Obec postiženým přispěla nějakým stavebním dřívím ze svého lesa.

Skližeň okopanin

Podzim byl dosti deštivý ale vybírání zemaku se v čas skončilo až na jednotlivé odrůdy které byli v těžských půdách začaly zahnívat. Za to cukrovka a krmná řepa daly dobrou úrodu. Slizen ovoce také jest uspokojivá.

Oslava 28 října

V předvečer 27 října, jako každého přechozího roku ve svobodné republice oslaen tento svatek za účasti velkého počtu občanů, průvody po vesnici s hudbou a slavnostními projevy. 28 říjen celý den zasvěcený.

Vysazení lesa.

Na našem katastru jižním směrem k bánovské hranici, leželo – mnoho- měřic pozemku soukromých tak zvaných „hračovic“ mnoho let ladem

Uvažovali naši rolníci nad touto neplodnou zemí, a přišlo v úvahu zalesnění. Chopili se této akce Tomáš Hasoň starosta, Sliva Leopold člen zastup. Obstarali potřebné sazenice a zároveň povolení o zalesnění těchto pozemků. Dostali odborné informace, vymohli subvence na sazenice a sazení si provedl každý jednotlivec na svém pozemku, ovšem za dozoru lesního doborníka. Sazeli se tam bory, modřiny, jeseň, buk. Akát a v mokřích místech také olše.

V měsíci prosinci před vánoci přišly mrazy, země zamrzla napadlo sněhu a nastaly doby drání peří a zabijaček, které v posledních letech se velmi mnoho znásobili. Zabijačky touto dobou jsou velkou rodinou slavnosti. Sejdou se zbižší přízve mužští jest přivázen hlt toho čistého slovačkoh moku říká se tomu slivovice a po párkrátě zavedení jest nešťasten bravek. Již končím tento rok a odcházím na silvestrovský večírek který jest pořádán v hostinci u Tlachu sdruženým kroužkem řemeslníků.

Odavky naroze a umrtí

V roce 1924 bylo 10 odavků. Narodilo se celkem 51 dětí z toho 28 chlapců 23 děvčat,
Zemřelo celkem 22 z toho 12 mužských 12 ženských

ROK 1925.

Požár mlyna.

V hostinci u Tlachu místnost naplněna silvestrovského večera, kolem pul dvanacté hodiny ochotníci právě předvadejí nějaký kúplet ve kterém byla také zasvěcená živa koza. V tom okamžiku přišla rozumna po tichu zpráva lidí „hoří Kohutkuv mlyn.“ Obecnstvo opouštělo svoje místa a vycházelo ven přesto že na jevišti žádný nevěděl co to znamená. Velitel místního sboru dobrovol. hasičů Lorenc Ludvík kovař č 37. take jako účinkující, snad vyrozuměl tomu otevřel okno a vyskočil na ulici. Což ho nasledovali i jini. Tak během malo minut hostinec zustal prazdny a všichni spěchali k místu požaru

V těchto okamžicích zazněl hlas hasičské trubky, který budil z nočního spanku ku pomoci. Požár byl velký. Na pomoc přijely sousední hasičské sbory, z Banova z Rudic, a Zahorovic. Usili těchto obrancu zdolalo ten zhoubný život, který se více nerozšířil. Škoda byla velká. Vznik požaru vyšetřen krátkým spojením elektrického vedení. Ráno 1 ledna 1925 po pyšném mlyně zustaly jenom začazený zdi a kominy čnějící k obloze.

Počasí.

Zima byla krátká malo sněhu a jen v přestávkách malo mrzlo. Masopust byl veselý, každou neděli byli taneční zabavy a mezi tím i divadlo.

Oslavy 7 března.

Jako každoročně tak i letos oslavy p . presidenta obvyklým způsobem.

Žádost o elektrisace obce.

Dne 8 března obec. zastup. podalo žádost západomoravským elektarnám o eletrisaci obce.

Žádost regulace ovčírky

Dne 13/4 podana žádost Moravsko-zemskému výboru v Brně o provedení regulace řeky ovčírky, zároveň stím o urychlení projektu silnice Šumice Rudice. Za tím účelem vyslana z obce do Brna 3člena deputace: Hasoň Tomáš č 87 starosta, Stehlíček Cyril, a Vaculín Jan. členové zastup.

Volba staveb. komise

Zarověn při této schuzi zvolena stavební komise zvoleni jsou následující Dvořeček Jan c 64 zedník Tlach Leopold č255.zedník Vaculík Jan č60 rolník Šojdr Martin č 80 rolník a Mudrák František č 24 rolník.

Počasí.

Jarní práce osetím započaly začátkem března, práce v orání byli dosti těžké následkem špatně promrzle pudy. Počasí v těchto měsících bylo velmi příznivé tak že tyto práce jak v sadbě zemaku tak i řep byli dobře skončeny. Obvzlaště měsíc květen byl krásný stichyimi deštivými přestávkami, takže uroda se ukazovala slibnou.

Řemeslo.

Naši zedníci již odchazejí za svým řemeslem práce ve stavebnictví se ukazuje dosti obzvláště na Slovensku kdež jich take většina pracuje

Volba do místní školní rady.

Dne 5 července ve schůzi obec zastup. byla provedena volba do místní školní rady. Volení mohli byti jenom ti občané, kterých právě děti chodily do školy. Tak zvolení byli následující občané: Vaculín Jan č 60 Hřib Jan c 74. Sliva Jan č 43. Červenka Josef č 23. Dvořáček Jan č 64. Hřib František č 21.

nahradníci.

Šojdr Martin č 80 Kudela Jos č 77. Žampach František č 14.

Úprava zahradek v obci.

Ze schůze obecního zastupitelstva dne 9 srpna 1925. Úprava zahradek v obci před domy. Po velkých a těžkých zkušenostech které se udaly v měsíci červenci 1919. při hrozne povodni, nesly tyto zahrady velké zavinění. Důvod byl ten neboť povodeň přišla právě v senoseč, kdež při toku řeky na lukách pobrala spousty nasečeného sena, dravé vlny tohoto živlu nesly jej do vesnice, a na oplocení těchto zahradek se zachytaly velké spousty těchto nanesu, tím padem se voda udržovala, a zdvihala a ničila čoz ji bylo v cestě. Z těchto důvodů usneslo se obecní zastupitelstvo, zahrady nesmějí byti širší 3m od. stavení a každý občan při novém oplocení musí dodržet jednotnou čaru, jemu vytyčenou.

Žne.

V tomto roce žne dopadly k nelpší spokojenosti, všechny druhy obilí donesly dobrou urodu a dobrý výnos sklizen se dostala do stodol, v suchem stavu. Zemaky a řepy obzvláště cukrovka jest ve velmi dobrem stavu. Ovoce jest také dostatek. Hodně zarodily tohoto roku plané hrušky na obecních pastvinách a to v Trnovci, v patem, na padělkoch a žebračkách. Tyto stromy jsou nepředvídaný obecní příjem. Když toto ovoce začne uzrávat obec necha to rozdělit na délky asi 12 až 15 stomech podle toho jaka je uroda, a pak se to ve veřejné dražbě prodává. Občané toto ovoce odkupí, jedni je suší v sušárnách a sušené odprodávají. Nkteří zase prodávají je syrové z čehož se tahne „burčák“ ovocné víno, když se řádně upraví a vyčistí jest přírodní pochoutka Na výrobu tohoto vína jsou těžka mačkadla ze silných tramu dřevným šrubem jsou dosu v obci tři u Bartoše Františka č 90 u Jana Sidly č 134 a Mikuláše Dvořáčka č 141.

Odprodej obecního hostince č 128.

Dne 6 listopadu odprodán obecní hostinec Anně a Františkovi Synčákovým Obec vlastnila obecní hostinec na suchém řadku, který zabrala po špatném uřadování tehdejšího starosty Tomáše Kubaně asi v letech 1880, který po svém starostování přišel o všechn majetek byl za moji paměti obecním strážníkem a naposledy polním hlídačem. To byl puvodně selsky statek, obec si opatřila hostinskou živnost a byl z toho obecní hostinec. Tento hostinec obec pronajímala ve veřejné dražbě na dobu tří let. Pronajemci byli následující. Tlach František č 108 Gajdoš Josef č 92 Skřivanek cizi. Sekyrka rovněž Slíva Jan. č 43 a poslední Synčák František č 132. Druhy hostinec byl na malé straně, žida Šalomona Jelinka, který koupil Tlach František č 108 v roce 1904. Třetí hostinec byl na hrubé straně zase žida Bernata Berga c 128. Těsne před světovou valkou byl starostou obce

Josef Červenka č. 23. Za jeho starostování vzal si také za úkol že musí posledního žida dostat z obce ven. Dotud' chodil za Bergem až konečně to dohodli a obec hospodu koupila v roce 1914. za 14 tisíc.

Jakmile u notáře podepsána odstupní smlouva, židák Bergr ještě ani nepomyšlal na odchod, přišel starosta do hostince a bez dlouhého povídání se rozkřikl „heraus žide ven“. Žid Bergr viděl kolik uhodilo naložil svůj nabytek a poslední potomek z rodu izraelu odcestoval ze Šumic do Uh. Brodu.

Oslava 28 října.

Jako každoročně tak i letos před večer statního svátku 28 října oslava dopadla velmi důstojně. Přes to že bylo deštivé počasí, přišla celá vesnice, aby ukázala jakou laskou line k tomuto dni, kterýmžto byla přetřhnuta hraze ujařmenosti ku svobodě. Procítěna slova p. uč. Vavřika přivedla do povznešene nalady všechny přítomné. Ku konci národní hymny zaburacela, jako příval z hrdel malých i velkých. Načež se občané rozešli. Druheho dne 28 října slavnostní bohoslužby, tak že svátek zachován největším klidem.

Volby do Národního shromáždění poslanecké sněmovny a senatu.

Na den 15. listopadu tohoto roku vypsány volby do Národního shromáždění poslanecké sněmovny a senatu. Okresním úřadem jmenovaní volební komisaři byli Vaněk Antonín řídící do sněmovny a do senatu Šustek Josef třídní učitel. Dle voličského seznamu bylo 859 voličů.

V naší obci volby byli prováděny ve školní budově. Vpředvečer celý den voleb, nesměli byti v hostincích podávány žádné, alkoholové napoje což bylo pod přísnou kontrolou.

Kandidační listiny byly dodány voličům 3 dny před stanoveným dnem voleb. Kandidačních listin bylo rozneseno členy obec. zastupitelstva každému voliči 11 kusu, kteréž byly opatřeny čísly. Seznam stran jest následující.

Seznam stran jest následující.

<i>čís.</i>	<i>klas.</i>	
3	1.	Časovní a honorová
5	12	Živnost a obchodní
8	49.	social demokrat
12	3	Narod. strana práce
14	3.	domkář a štalupnia
15	61.	Komunistická
20	21	narod. demokrat
21	42	narod. social. (Klasický)
22	77	Republikánská
26	355	Řádová
28	2.	židovská
		726.

Platných listků odvedeno 726
neplatných 8
k volbě se nedostavilo 125.
859

Žima do ranoc byla přechodová se skřípnými
mlasy.
Osadavěk v tomto roce bylo 15.
Narosenů celkem 60 z toho 31 skřípnu 29 dovnitř
Umrtí celkem 22 " 9 mužů 13 žen.

Zima do vanoc byla přechodna se slabšími mrazy. Oddavek v tomto roce bylo 15.
Narození celkem 60 z toho 31 chlapcu 29 děvčat

Umrťí cekem 22 z toho 9 mužů 13 žen.

1926

Počasí.

Zima v měsíci lednu byla celkově uspokojiva, pole zamrzla byla pod sněhem Občané pracovali, jako každého roku v těchto měsících, na sekání a svažení dříví, které bylo odkoupeno s panských lesu zvaných „Goliašky a rajsiska“ jakož i cizích od Zahorovjanu, s panství Luhačovského a Bojkovského. Dříví toto se prodávalo na místě samem na vyměřené dílky, 20x20 m ve veřejné dražbě za nejvyšší podání. Při těchto prodejkách docházelo k různým nepříjemnostem neboť kdo chtěl koupit, musel přihazovat 1K. až 5 až 10 ano i 50K. Tak nehleděl soused na souseda nebo kmotr na kmotra.

Usnesení o obecních zahradkách.

Dne 10 února, schůze obec zastupitelstva kdež hlavním programem byl. Definitivní usnesení o zahradkách před okny. K tomuto účelu byla zvolena komise z následujících občanů. Hason Tomáš předseda a Jan Dvořáček Leopold Tlach, Jan Vaculín, František Mudrák a Martin Šojdr. Starosta podává zprávu ohledně těchto zahradek z vysvětlením. Pavlíček František č 104. ohlásil že zahrady, které jsou na navsi před jejich domy jsou již majetkem, jehož nabyli vydržením. Obecní zastup. vyslechnuvší tuto zprávu běže ji na vědomí, ale aby obec nepřšla o svůj majetek, činí dle návrhu jmenované komise následující usnesení.

Zahrady před domy, stojí na obecním pozemku, jsou tedy vyhradně majetkem obecním. Obec svého času povolila žadajím občanům o tyto zahrady, ale pojistila své majetkové právo ustanovením užívajícího poplatku pro každého bez rozdílu v obnosu 20 až 50 krejcaru staré měny, ovšem take dle velikosti. Tento poplatek se do nedavné doby do obecní pokladny odváděl.

Masopust.

Masopust byl veselý bylo 9 svadeb, a to víte co znamená na dědině svadba. Měsíc před svadbu řeší, co a jak tam bude a kolik peřin nevěsta dostane, a po svadbě zase kolik toho tam bylo jak se kdo měl.

Jarní setí.

Ke konci února ukazalo se pěkné počasí, a započaly přípravy k jarním setím. Ještě nebyla ani polovička jarního setí udělana započaly deště, které trvaly celé jaro, skratkymi přestávkami 2 až 3 dni čímž se tyto polní práce velmi opozdili, obzvláště sadba zemňaku a řepy.

7 břez. Oslava.

Oslava předvečer narozenin p . presidenta osvoboditele T G . Masaryka Pruvod vesnici byl velkolepy, hasičský sbor, školní děti, hudba, a ve velkém počtu občané. U pomníku padlých přednáška p . učitele Vychodila na thema Masaryk osvoboditel. Slavnost' ukončena bratrem vzdělavatelem hasič sboru vzpomínkou na naše padle hrdiny a statní hymnou.

Stavebnictví.

Zedníci, tesaři, a pokryvači pomohli jako každoročně postavit domky, a staj stodoly obyčejne na odělo, to znamen, když tito řemeslníci pomohli sedlakovi při jeho stavbě, on jim

to zase odpracoval s dobyt看. odvozem. Mnoho případu se take stalo že mnoho staveb se postavilo. Za trochu polevky a nějaký sírny vdolek a žejdlík te rezné kořalky a v malo dnech domek nebo jiná stavba byla pod střechou.

Upadek kroju.

Jenom budiž bohu žalovano při všech těchto věcích pokroku začal upadatí náš kroj a sveraz.

Ztratili se našim babičkám ty zimní kožušky, lajblíky s modrým lemováním, a šatky zavazané na obalenicu. Dědečkum zase jejich dlouhe vlněné haleny vesty s bulkama soukené nohavice duté košila a boty s ružana tak z vané veselské. Ženy nahradily plyšové šatky jakož i kacabaje různé drahé hedbavné šaty brokadove atlase na fěrtušky, obuv polobotky od Baťu. Muži kratke zimaky s kožešinovým límcem kratke botky, a sametové šaty.

Obchod s dobyt看.

Ačkoliv nebylo tomu ani divu co moderního ustrojení nedonesli naši řemeslníci, přinesli naši obchodníci s dobyt看. V malem obchodovali Josef Pilka i manželkou č 199. Jan Tišnar s manželkou později jejich zeť Jakub Plašek č 311. Bartoš Martin i manželka č 91. tetka Anna Tlachova 145 zvana bublička. Kovař František č 142 a Martinka Josef č 171. Tito obchodovali jenom s malým dobyt看. Jejich nakupní rajon byl obvod Valaško Klobucky. Jejich telatka byla znama v okolí Uh Hradiště, Veselí, Bzence a Hodonín Kovař a Martinka měli zase na starosti starší kravy v ten čas zvane pardalky. Ve velkem obchodovali Alois Synčák a Josef Synčák a František Synčák tře bratři, Jančař Jan Tlach František a Sliva Jan.

Jejich nakupní pramem byl na Slovensku až při madarských hranicích. Dobytek na Slovensku nakoupeny odesílali přímo na místo dodaní tj. Praha, Brno, a Mor. Ostrava.

Košský obchodník byl Juřeník Jan č 150.

Žně.

Zně v tomto roce, přesto že v začatcích pro velké a velmi časté bouřky zdali se byti ohroženy dopadly velmi uspokojivě. Obilniny donesly dobré vynosy jak v zrní tak i dostatku slamý. Mlatičky které jsou v místě převažejí se od souseda k sousedu, lide si při těchto pracích mlacení navzajem pomáhají by co nejdříve obilí bylo uloženo na sypkách.

Jakož i okopaniny ukazují slibnou urodu obzvláště řepy, zemaky takež jenom v mokřejších pudach začínají zahrňvat ale přes to bude dostatek. Ovoce všecho druhu bylo dostatek, vaření trnek pro domácí potřebu se provádělo asi 1 měsíc. Na vaření těchto trnek měli jistí občané postaveny mědené kotly čistě jenom pro tuto věc. Vařívá se u Dvořačku č 243 u Hřibu č 21. u Mudráku č 97. u Živneři č 315 u Volařiku č 33. u Pavlíčku č 317. Vesele doby těchto vaření jsou devčát a chlapcu kteří ve večerních a močních hodinach pomáhají myšát.

Podzim.

Osetí ozimu bylo v příznivou a časnou dobu skočeno. Ozimy krasně vzešly a dobře zakořenily. Započato jednotlivých případech u menších rolníku hrabaní steliva v obecnicích lesích, kdež obec kazdoročně tento list prodává zajemcum na tak zvané tabulky, kdež se nahrabe 3 až 5 fůr tohoto listu. Začátkem měsíce prosince počalo větší ochlazení a nasledovaly mrazy. Začaly v domacnostech při večerech drhnutí peří což bylo pro mladou chasu velkými svatky. Mladenci při tomto drhnutí mají povinnost devčatům otřepavat

s furtušku a zastěr oděrky tohoto peří. Pak následuje palení slivovice což zase bylo velkým svátkem pro tatíky kteří si rádi liznou tohoto moku.

Zima:

V polovici měsíce prosince napadlo na dobře zamrzlou zemi sněhu asi do 30 cm a započala zdravá a očekavana zima.

Narození. Sňatky. a Umrtí.

V roce 1926 narodilo se celkem 37 dětí z toho 19 chlapců a 18 děvčat. Sňatku bylo 12. Zemřelo celkem 31 osob. z toho 13 mužských a 18. ženských

1927.

Zima v tomto roce byla velmi uspokojiva, mrzlo a při tom bylo vše pod sněhem. Odvaženo dříví z lesu kdež mají občane posekané a to z lesu zahorovských, Nezdenských, Luhačovských a Bojkovských. Měsíci únoru slunko při vysílání teplejších paprsku změnilo sněhy na kalnou špinavou vodu, aleže země byla zamrzla neudělala tato obleva na polích větších škod. Během 14 dní se vyjízdělo do polí započat jarní práce.

Stavba obec. domu a hasič skладиště.

Dne 16 března započatá stavba obecního domu a hasičského skladistě. Stavbu provádí obec ve vlastní režii. Vedoucí na stavbě jest ustanoven Tlach Leop. O stavbě obecního domu a zároveň hasičského skladistě bylo již mnohokrát dle obecního protokolu rokováno. Ku této zamyšlené stavbě muselo přijít jednání pro nutnost hasičského skladistě a nutnost obecní kanceláře. Za dřívějších dob odbyvaly se schůze obecních výboru u starosty, kdež byly také uloženy všechny (uloženy všechny) obecní spisy a listiny, v obecní truhlici.

Jednání pro vyspělost již pokročilejší doby usneslo se tehdejší obecní zastupitelstvo o tuto stavbu, také na silný nápor členu dobrovolného sboru hasičů, obzvláště tehdejšího velitele sboru Ludvíka Lorence č. 37. kováře, by ku této stavbě bylo zařadeno hasičské skladistě. Na místě pro stavbu zvolenem, dříve stála obecní stará budova sýpka. V této sýpce bylo uloženo jarní obilí to jest ječmen a oves. Obilí toto sesípali tehdejší rolníci pullanici a ctvrtníci jako vklad pro sousedskou výpomoc. Na jaře kdo neměl potřebného osiva k setí, dostal vypůjčiti 1 měřici ječmene nebo ovsa, když tam ani žádný vklad nesložil. Na podzim zase oplatil, ale za půjčení dal o ¼ více tj. 12 kg a půl kg toho obilí jaké měl vypůjčené. Ten který měl složený vklad a žádné obilí si nevypůjčoval dostal moky obilí z těch přebytku. Tak že vklad obilí byl vždy stejný a co převyšovalo bylo rozdělené ale jenom pro vkladatele.

V roce 1919 při velké povodni tato sýpka spadla i se vším příslušenstvím bylo tam umístěna kulna pro stříkačku dále místnost kdež se prováděla pitva vrahu a sebevrahů a malá obecní věznice.

Na místě se prováděla stavba obecního domu, v němž dle nakresu jest umístěna obecní váha poštovní úřad a hasičské skladistě. Stavbu prováděla obec ve své režii. Každý občan majitel potahu měl povinnost dovésti materiál tj. cihlu písek šterk zdarma a zedníci tesaři a dělníci odpracovat každý 3 dny také zdarma.

Požár.

Dne 11 března 1927. k 8 hodině ranní vypukl požár u p. Františka Bublíka zedníka č. 151 který zničil jeho domek, takže musel jmenovaný stavěti od základů. Příčina požáru neznámá.

Regulace řeky olšavy.

V měsíci březnu započatá regulace řeky olšavý, která v roce 1919 katastrofálním rozvodněním natropila velké škody v obci. S regulací započato přesně dle znění protokolu o vodoprávním řízení v Uh. Brodě a v Šumicích ze dne 8 srpna 1923 od betonového mostu u stanice drahy až po Sedlařův jez.

Počasí a jarní práce.

Počasí na jaře bylo velmi střídavé, přesto že práce v poli započaly se setím v polovici března, počasí bylo nestale šťastými sněhovými vánicemi. Sazení zemaků a setí řepy se prodloužilo až do 15 května Stromové velmi málo kvetlo tak že ovoce bude málo.

Komunikace.

Po jarních pracích započato úpravou cesty v kůtě navoz kamene a šterku. Tyto práce se provedly bezplatně t.j. za obecní.

Požár

Dne 2 června 1927 při 12 hodině polední lehla popelem stodola i stoč slámy Františka Kandrnala, rolníka č. 197. Vznik požáru nevyšetřen.

Leto a žne.

Léto převážně oblačné, ale teplé šťastnými nočními dešti. Celková úroda píce a obilí byla dobrá a žne skončili dosti v krátké době. Vybírání zemaku a řepy skončilo také s dobrým úspěchem jelikož tento rok byl hospodářský dobrý.

Obecní dum.

Dokončená stavba obecního domu a dle obecního protokolu konana schůze obecního zastupitelstva dne 25 září po prvé v novém obecním domě.

Odevzdání hasičského skladistě svému účelu.

Dne 10 září odevzdano hasičské skladistě sboru dobrovolných hasičů starostou obce p. Hasoněm Tomášem č. 87. který s balkonu tohoto domu nehledanými slovy k přítomným odevzdal skladistě svému účelu. Této slavnosti zúčastnily se sousední sbory, Banov, Havřice Těšov, Rudice, Brod, Zahorovice a Luhačovice.

Požár.

V měsíci září vyhořel obytný domek č. 105 Františka Jahody který tou dobou byl na Slovensku. Vznik požáru zůstal nevyšetřen.

Navoz navsi z regulace olšavy.

Při regulaci, které se provádělo přes zahrady na malé straně, navažela se vykopavka před domy těchto majitelů, jelikož mlynsky nahon, kterým teče voda na starý Tomkův mlyn, byl v tak špatném stavu, že počínaje před Josefem Jančaříkem č. 132 se rozdvojil na dva proudy a polovice vody teklo ke mlynu, druhá zase po cestě male strany až do koryta staré olšavy tak zvané zaračková. V místech kdež dosud jest most před Ludvíkem Jahodou č. 122 se vyjíždělo na tento most a silnici do velmi ostreho kopce. Dale bylo navaženo kolem nově postaveného obecního domu a některým sousedům na dvory na suchém řadku. Regulaci prováděl stat ve své režii a vodoucí byl talian Angelo.

Vykup ovocného stromu a výměna pozemku.

V těch zahradách na male straně kde se prorývalo nové koryto rečistě bylo ovocné stromové, kteréž muselo byti vykopáno a obec dle vodoprávního řízení byla povinna toto zaplatiti. Obec proplacela stromové dle síly a užitekosti na místě dle odhadu. Jakož

i pozemky dle vodopravního řízení měli byti vyměněny in natura to j. 1m² za 1m². Jenon bohužel každý majitel který měl byti tak to, odškodněn žádal pozemek v jiné trati.

Oslavy 28 října.

Před večer statního svatku 28 října uspořádán školní mladeži a hasičským sborem hudbou lampionový průvod po vesnici a u pomníku padlých ve světové války, promluvil o významu zítřejšího dne významnými slovy bratr jednatel a vzdělavatel hasičského sboru Tlach Leopold. 28 říjen oslaven svatečnými bohoslužby.

Volby do obcí.

Podzim 1927. přesto že byl pro rolníky a řemeslníky velmi příznivý stal se velmi rozrušeným pro jednotlivé strany a straníky, následkem vypsání obecních voleb. Přípravy a sliby byli na denním pořádku. O volbach se mluvilo v hospodě, u kostela a všady kdež se sešlo několik lidí a k tomu kteří byli rozvrstvení na několik stran. Den o dne ubíhal, vše bylo připraveno, až přišel očekávaný den, pro který snad mnohé oko si nedopřalo ani klidného spanku. Dne 11 prosince 1927 prováděny volby do obecního zastupitelstva ve školní budově I třídy o 8 hodin rano do 14 hod. odpoledne.

Volební komise.

Kandinatek bylo podáno 7.

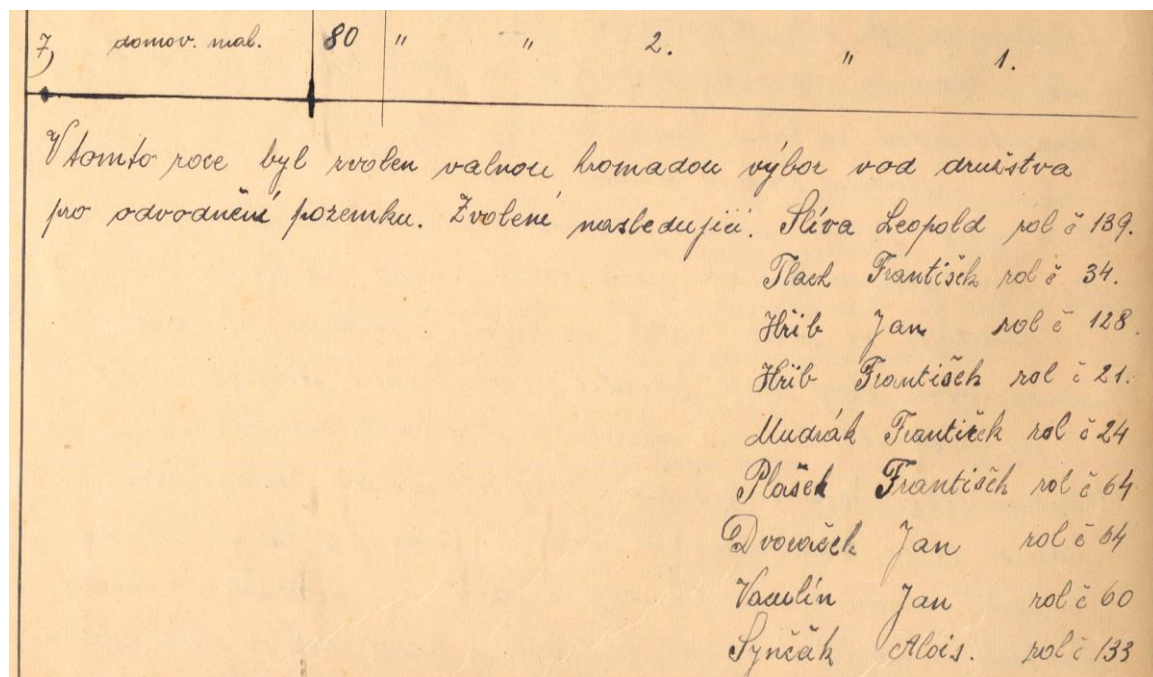
Kandinatka č 1. skupina dělníků maloroľníků a domkařů.

Volební komise.		Kandinatek bylo podáno 7.	
Kandinatka č 1. skupina dělníků maloroľníků a domkařů.		Plán volební komise	
Kandinatka č 2.	"	soc dem děl	Šustek Josef mltel. 67.
"	č 3	"	čs komunistická.
"	č 4	"	nar. social
"	č 5	"	lidová
"	č 6	"	republ a zemědělců.
"	č 7.	"	domovina maloroľ.
Předseda volební komise zvolen Šteklíček Cyril. rol.		Bělka František zed. 193	
místopředseda " " " Štříb František rol. 21.		Václavík Josef. rol. 60	
Jako zastupce dohledajícího úřadu byl přítomen Štůl Vaněk jidici.		Šteklíček Cyril. rol. 128.	
Z 874 voličů volilo 749. z nichž neplatných 12. tak že odevzdáno		Dvořáček Mikuláš rol 141.	
celkem 737 platných hlasů. Z toho naleželo:			
1) děl mal. dom.	79.	klasu mandaty	2. počet nahrazení 1.
2) čs soc. dem	89	"	" 2. " 1.
3) čs komu	69	"	" 2. " 1.
4) narod social.	46.	"	" 1. " 1.
5) lid.	219.	"	" 5. " 3.
6) Repub. dem	155	"	" 4. " 2.

Předsedou volební komise zvolen Stehlíček Cyril. rol.

místopředsedou volební komise zvolen Hřib František rol.

Jako zastupce dohledajícího úřadu byl přítomen Ant Vaněk řidici. Z 874 voličů volilo 749. z nichž neplatných 12. tak že odevzdáno-celkem 737 platných hlasu. Z těch naleželo:

Meliorace.

V tomto roce byl zvolen valnou hromadou výbor vod družstva pro odvodnění pozemku. Zvolení následující.

Slíva Leopold rol č 139

Tlach František rol č 34

Hřib Jan rol č 128

Hřib František rol č 21

Mudrák František rol č 24

Plašek František rol č 64

Dvoraček Jan rol č 64

Vaculín Jan rol č 60

Synčák Alois. Rol č 133

Po těchto volbách svolaná ustavující schůze nově zvoleného výboru zvoleno předsednictvo, následovně Slíva Leopold, předseda Dvoraček Jan č 64 jednatel a zároveň místní dozor pro tuto stavbu, Jan Hřib č 74 pokladník. Nespokojenosti u několika rolníků vůči této novotě bylo dosti, a to tím že vodní družstvo, je velmi zadluží a připraví o majetky.

Podzim a povětrnost.

Podzim normalní, po Všech svatých přemrznutí a zasněžení krajiny, další mrazy které se stupňovaly, napadány sních asi 15 cm již nerostal a celý měsíc listopad i prosinec patřil do zimy a zimné povětrnosti.

Požar.

Dne 22 prosince vypukl požar ve dvoře Cyrila Vlčka č 28 kdež měl zřízenou stolařskou dílnu, jeho zeť Antonín Müller, dílna tato byla velmi přes velmi dobrý zakrok místního hašičského sboru. Požár zaviněn neopatrností.

Odavky. Narození. Úmrtí. Duchovní sprava.

V tomto roce bylo 10 církevních sňatku.

Narodilo se celkem 49 dětí, z toho 30 chlapcu a 19 devčat. Zemřelo celkem 18 lidí, z toho 6 . mužského pohlaví 12 žen. Duchovní spravu vede Josef Bergr farář který v naší obci nastoupil v roce 1924. Ne take ke spokojenosti všech věřících proto že se nemichá do politických záležitostí, rad navštěvuje hostinec u Tlachu zahraje si mariaš a tou stopečku pravé slovacké.

Obecní tajemník.

Obecního tajemníka tak zvaného po našem obecní písař, zastává řídící učitel Ant. Vaněk k uplnené spokojenosti jak obecního zastup. tak všech občanu.

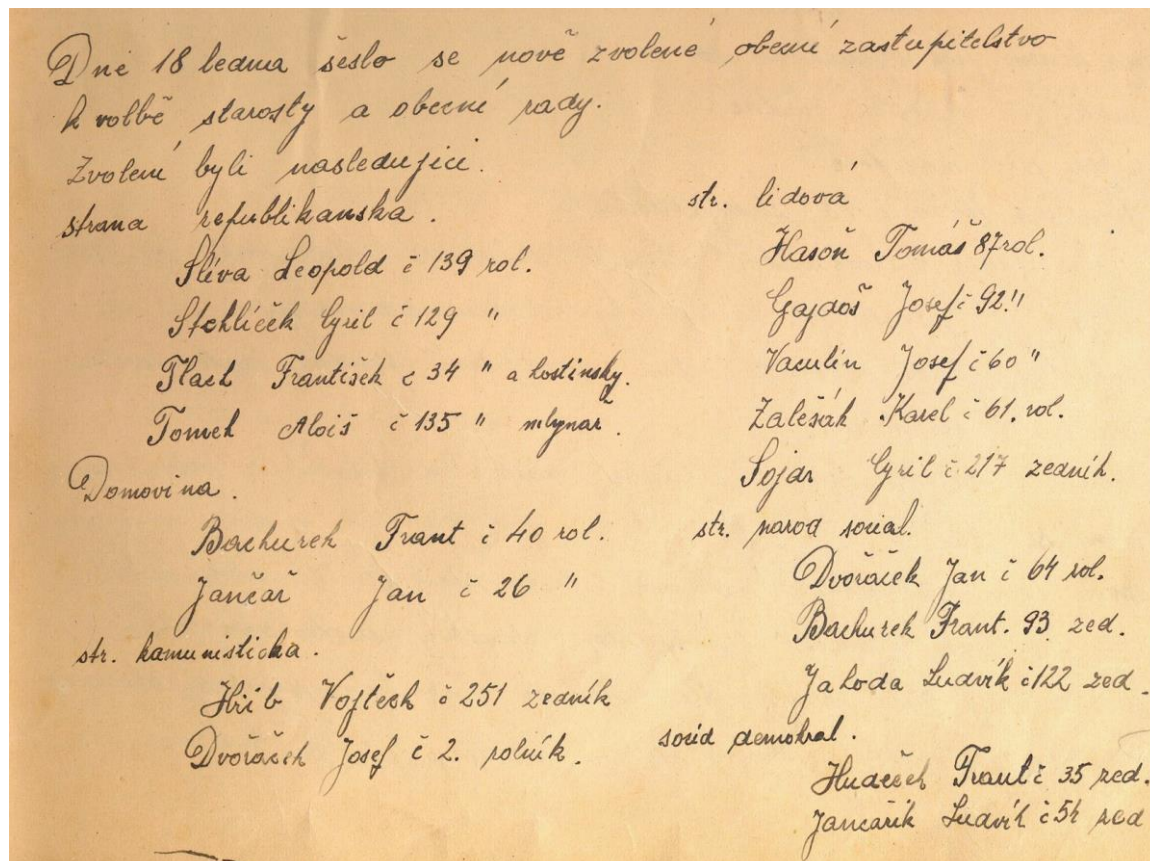
1928.

Počasí.

Normální zima, dosti silnými mrazy.

Volba starosty. a obecní rady.

Dne 18 ledna šlo se nově zvolené obecní zastupitelstvo k volbě starosty a obecní rady. Zvolení byli následující.

Volba starosty provedená za přítomnosti vrchního komisaře okres. úřadu Karla Mezírky zastupce dohledajícího úřadu.

Starostou zvolen jednohlasně Slíva Leopold rolník č 139. rep.

naměstkem zvolen

Dvořáček Jan rolník č 64. nar. soc.

Obecní radové.

Hásoň Tomáš rol. č 87 lid.

Šidlo Frant č 271 zed. Soc dem.

Zalesák Karel rol č 61. lid.

Jančař Jan č 26 rol. domov.

Volby různých komisi.

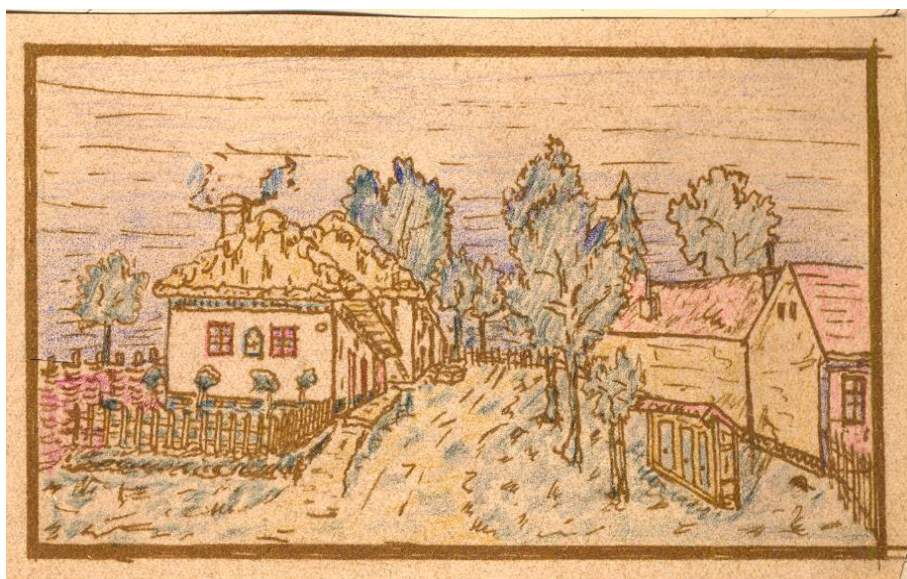
Po volbách starosty a obecní rady zvoleny nové komise, zřad členů obecního zastupitelstva tak i občanů, a to stavební komise a osvětová a finanční.

Jaro.

Z důvodu trvající zimy, která trvala ještě v měsíci březnu, setí jarních obilnin bylo opožděné, ale kolem 25/III náhle oteplení, tak že příroda se rychle rozzelenala a budilo se k novému životu. Přílet vlaštovek již při 15 dubnu avšak 16-18 napadla 3cm vrstva sněhu, která ale netrvala dlouho nastalo oteplení, tak že rozkvět stromův započal již ke konci měsíce dubna.

Stavebnictví.

Jako předešle leta tak i toto jaro stavební ruch v obci byl v dobrem chodu. Stavili se obytné domky pod močidly a v uličce která vede ku hřbitovu. Většinou stavili mladí kteří zakládali nové rodiny. Ztraceli se naše doškové chaloupky a na místě jejich vyrůstají nové, prostornými světnicemi. Tento obrazek na kterém jest vymalován domek, jest vykreslen vlastní rukou jeho majitele, Františka Hříba č 48 stavbyvedoucího.

Jarní práce v zemědělství.

Jarní práce v zemědělství skončily, začátkem května přesto že bylo chladnější počasí byli zasety řepy a zaorany zemaky. 11 května navštívil nás větší mráz čímž pomrzlo dosti květů ovocného stromův. Měsíc červen byl velmi chladný, následkem toho byla velmi slabá první senoseč. Leto pak následovalo slunne a teplé, obzvláště při konci měsíce července byly tropické teploty, které způsobily sucho v přírodě. Přesto rok byl dobré obilní sklizně. Žně byly úspěšně skončeny a obzvláště měly dobré výnosy ječmen a pšenice.

Odvodnění pozemku.

Vodní družstvo staralo se horečně o odvodnění pozemku, tak že po žních započato v malém poli na výměře okrouhle 220 ha. Práce tyto zadány firmě Ing. Emilian Bartoš, z Kostelce u Kyjova Objednány drenážní trubky a rolníci ze Nezdenic z nadraží odvaželi po polích. Pracovali zde dělníci z Banova, Suché Lozy z Nivnice a Dolnemči. Počasí bylo krásné tak práce měly pěkný postup. Rolníci kteří trubky a potřebný materiál dovaželi, čím více odvezl tím to bylo lepší pro něho nebo práce tyto byli odpočítavany při konečném vyúčtování.

Rolní práce.

Podzimní seti bylo až do dosti suchy pudy skončeno, ozimy po ovlažujících deštích krásně vzešly a zakořenily. Zemaky a řepy byli vybrány ačkoliv zemaku se neurodilo v nějakém zvláštním množství.

Oslava 28 října.

V předvečer 28 října uspořádán lampionový průvod s hudbou po vesnici, u pomníku padlých světové války projev bratra vzdělavatele hasičského sboru Leopolda Tlacha o osvobozené vlasti a svizelích padlých hrdinů. Sučastnen učitelský sbor i se školní mládeží.

Divadla

Sbor dobrovolných hasičů sebral divadelní hru „Stryček Kroupal poslancem.“ Sdružení řemeslníků uspořádal Sylvestrovský večer ze solovými vystupy.

Odavky. Narození Umrťi.

Sňatku bylo v tomto roce 18. Narodilo se 48. dětí z toho 21. chlapců 27 děvčat. Zemřelo 16 lidí z toho 10 mužských 6 žen.

1929.

Zima.

Začátkem ledna napadly velké spousty sněhu a v druhé polovině ledna přichod mimořádně kruté zimy, o které naši nejstarší občané mluví že není pamětníka. Nejstudenejší únor v posledních 150 letech obrovské spousty sněhu, přerušení železniční dopravy, vymrznutí řeky až po samé dno. Ledy na naší řece olšavě silné 80 až 120cm a vymrznutí ovocného stromoví, které se objevilo až během leta.

Požar.

Dne 18 ledna vypukl požar ve staji Ludmily Havlačkove č 128 následkem že přitapěla jedné kravičce která tam byla sama malými kamny tak zvaným vickem, by ji nebylo zima. Požar vypukl asi 8 hodině večerní, při velmi krutém mrazu, hasiči jakož i občané byli hned v pohotovosti, pomahal každý dle svých sil zdolání tohoto živlu, přes to že stříkačka ruční, při všech nadliských silně zamrzala. Byl brzy zdolan a nerošířil se na vedlejší sousedy.

Počasí.

V měsíci březnu pozvolné ubývání zimy, pozvolné tání spoust sněhu, hladký ani nepozorovaný odtok vody v řekách přes nařízení okresního úřadu, tak i obecního úřadu, by hasiči i s občany drželi noční hlídky, očekávaná povodeň sněhová nepřišla. Další jaro studené, rozkvět ovocného stromoví až při 10 květnu za letní teploty. Stromoví ovocného bylo poškozeno v některých místech až 50% obzvláště ranní odrudy.

Oslava.

V předvečer 7 března oslaveny narozeniny p. presidenta T. G. Masaryka lampionový průvod po vesnici hasiči školní mládež hudba a světská část občanstvem. Proslov měl starosta obce Leopold Slíva, životopis našeho milovaného tatínka.

Strany a politika.

Celkem v obci bylo zastoupeno 5 politických stran, a to v síle svého voličstva následují: Lidovci, agrárníci, národní socialisté, soc. demokrat a komunisté. Jelikož starosta byl straník agrární strany, svou radou a ovlivňováním jeho strana začala mohutnět a přibývat členů a to na úkor strany lidové. Nechci zde pro jeho osobu lichotit ale i schůze obecního zastupitelstva, prováděl přesné a rošafně, byl velmi sečtělý, neboť vlastnil samou knihovnu, což v této době knihovna u sedláka byla velkou novostí, alespoň v naší obci.

Jarní práce v zemědělství.

Jarní práce po tak velké zimě obzvláště v orbě byli lehce a to následkem vymrznutí pudy a dosti v časně provedeny. Květen byl dosti teple s častými přehánkami takže ozimy se po tak kruté zimě velmi dobře probudily k životu.

Honitba a polní zvěř

Honitbu kterou od pradávna na našem katastru pronajímalo panství Uh. Brodské, pronajala společnost našich střelců v roce 1923 za obnos 3200Kč. Jelikož za předešlá léta jest tato honitba opomenuta, musím přiznat že právě tohoto roku, který jest katastrofálním pro polní zvěř následkem této kruté zimy. Našli se velké spousty koroptví zajíců a také vysoké

srnčí následkem zimy a nedostatkem potravy uhynulé. K tomu ještě jaro na tuto zbylou zvěř působilo nepříznivě tak je ještě mnoho uhynulo.

Peněz z této pronajate honitby bylo použito ve prospěch kostelních potřeb jelikož se od farníku nevybírala kostelní přirážka.

Zakoupení motorové stříkačky.

Bylo to v měsíci dubnu, když vzpomenuto v kovarni u kovadliny Ludvíka Lorence kováře a velitele hasič sboru sešlo naši staré stříkačky Byli to hasiči Tomáš Bachurek Tlach Leopold Gajdoš František a velitel Lorenc, kteří rokovali o nutnosti zakoupení nového stroje. Když se rozcházeli byli nadšeni myšlenkou že stříkačka ještě tohoto leta jistě bude zakupena. Při nejbližší příležitosti, domluvili tuto věc se starostou, který neměl žádných namitek, a při první příležitosti dal tuto věc do schůze obecního zastupitelstva. Obecní zastupitelstvo bylo vědomo nutnosti opatření tohoto stroje, dalo jednohlasně souhlas s podmínkou by byla svolána obecní valná hromada

Valna hromada svolána v měsíci květnu do hostince u Tlachu, na níž se dostavilo velký počet občanů. Po zahajení které přednesl starosta obce Leopold Slíva věcným proslovem o nutnosti zakoupení této stříkačky, jakož i proslovem velitele hasič. sboru Lorence Ludvíka usnaší se valná hromada, by byla zakoupená motorová stříkačka dostačující síle pro naši rozlehlou obec. Ihned zvolena 12členná komise která se bude starati o úhradu na zaplacení tohoto stroje. Sbor tehdy již měl asi 16tisíc K. které uhradil při pořádání zábav a divadel, obnos tento dal k dispozici. Komise rozvrhla příspěvek pro každého majitele domu a to poplatek z komínu: Za každý komin poplatek činil 25K. Čím měl na domě více kominu tím měl více tohoto poplatku. Tak vypravila se pět členů deputace a koupila motorovou stříkačku i spříslušenstvím od hasičských závodů v Čechách u Prostějova za obnos 52.000 K.

Dokončení meliorace. Regulace olšavy a potoka Rudického neboli ovčírky.

V měsíci červnu dokončeny meliorační práce malého pole a rozepsaní příspěvku. 1h odvodnění stal 2.100K 1 měrice 420K. Na pracích regulačních řeky olšavy tak i potoka Rudického bylo postupováno jak ve vykopávkách i sdlaždením svahu. Dělníci na těchto pracích pracovali většinou místní.

Leto chladnější a suché až do poloviny července, pak tropická vedra a slunna přes celý srpen. Žne chlebovinách byli normalní zato jarním obilí, t. j. oves ječmen směsky a jiné jarní obilí přinesly nad průměrné vynosy. Slamy jakož i suché zelené píce byl dostatek uspokojivý. Ovoce bylo velmi málo to jadernatého a peckového u nás nic. Zemaky a řepy byli v dobrem stavu obzvláště cukrovky nebo tím byla věnována neobyčejná péče.

Svěcení stříkačky a odevzdání svému účelu.

Dne 8. září byla posvěcena nová motorová stříkačka a p. Hlobilem děkanem z Uh. Brodu a místním p. farářem Josefem Bergrem. Po těchto obřadech byla předána hasičskému sboru starostou obce. Kmotrami při svěcení stříkačky staly: paní Anna Synčáková č. 128.

Paní Barbora Slívová starostová a paní Barbora Hříbová č. 74 manželka. bratra hasiče Jana Hříba t. č. hasičského pokladníka. Této slavnosti byli s účastněny hasičské sbory ze sousedících obcí. Banova Zahorovic, Rudic a Tešova. Přitom bylo konáno okrskové cvičení jmenovaných sborů a lidová veselice v zahradě u Pipalu, která dopadla velmi dobrým výsledkem pro místní sbor.

Oslavy 28 října

Jako předešlé letá, tak i letos pořádány oslavy tohoto významného dne, předvečer průvod s hudbou po vesnici, hasičský sbor školní mládež obecní zastupitelstvo učitelstvo a občané. O významu tohoto dne měl proslov u pomníku padlých řidičů učitel Antonín Vaněk.

Podzim.

Dokončení prací polních setí, počasí bylo teple a dosti suché měsíc listopad bez mrazu a počasí toto trvalo až do 11 prosince. 12 prosince přišla silná večerní bouřka se silným bliskáním a hřmením. Po této bouřce náhle ochlazení a mrazy a sněživo. O Vánocích náhle oteplení tání sněhu a blatovo až do konce měsíce.

Sňatky Narození Umrті.

Sňatku v tomto roce bylo 10. Narodilo se 43 dětí z toho 22 chlapců a 21 děvčat. Zemřelo 20 lidí z toho 8 mužských 12 ženských.

1930.

Počasí a příroda

Leden a únor příkrým opakem loňské zimy. Skorem jarní povětrnost'. V lednu vyjimečně od 20 do 25 silnější holomrazy beze sněhu. Oraní v poli skorem celý měsíc, teplo, letaní hmyzu. Na Hromnice již za raních hodin letaní komaru much a okřídleného hmyzu. Pravy opak hromnic loňského roku. 5 února zcela teplý slunny den, hrani si kluků „na metu a valení beček“ na „Čupech“ jenom v košilich bez kabatu po suché travě. Od 5 /II do konce měsíce noční mrazy, s dením taním a zase mrazy na „holo“. Děsivé opalení a omrznutí ozimů a veškeré zeleně. Počatek jarního setí 3března Dne 12 března napadnutí sněhu asi 5 cm a teprve nyní zimní pohled na zasneženou krajinu. Po 4 dnech roztání sněhu a další normalní jarní počasí s dostatečným množstvím vlasy.

7 . Březen

Dne 7 března předvečer jako každo ročně oslavy narozil našeho velkeho statnika p. residenta T . G Masaryka, oslavy se provedly jako v letech předchozích.

Pronajem luk.

Každým rokem začátkem měsíce dubna dava obecní zastupitelstvo obecní louky do najmu ve veřejné dražbě. Dražbu provádí sam starosta, Obecní pokladník, který vede knihu zapisu vydražených cen, pro obecní pokladnu 2 důvěrnici, rovněž zapisují do svých sešitů ceny vydražených luk, ti znamenají jako kontrolní orgány, a 1 člen obecní rady, který nese knihu dlužníků teří mají z minuleho roku dluhy za louky nezaplacené nejsou přípuštění k dražbě. Ceny těchto luk nejsou stejné. Jsou podřizeny odhadu, který před pronajmem udělali vybraní k tomu členové obecního zastupitelstva Na těchto obecních nájmech se odehrávají hříchy pomsty. Jestli jeden soused druhemu někdy v nečem ublížil nech v kostele nebo v hospodě, na najmu luk se to vyrovnava. Soused najima louku která ma odhad 30K. druhy soused jeho soupeř ihned hlasí ja dam 60 a tak se draží, žádný z těchto dvou soupeřů nechce ustoupit, vydraží se taková louka až na 300K přijde suché leto sena malo narostlo, tak takový metrák sena stojí 150K a hotové beze práce by koupil za 25K. A tak se to aj po 5 roku sobě jdoucích co se na tyto pomsty nemuže zapomenut.

Práce a zaměstnání.

Zedníci, tesaři, pokryvači a dělníci se rozjizdění za svým zaměstnáním do Brna, Moravské ostravy, do Žiliny do Trenčína, Noveho Města, do Bratislavy. Kosic Humenneho Popradu a vesměs do všech koutů Československé republiky. Devčata starší a také škole odrostlé s chudobnějších rodin, také se ubírají za svým zaměstnáním a to na polní práce zbylých zbytkových statku. K Nezdenicim k Těšovu, do Bojkovic a některé odjíždí na vesnice k Brnu a .t .d . Také ze zamožnějších rodin pomohou doma a jdou si také přivydělat na šaty alespon na hodový atlasový furtušek. Zedníci kteří zároveň vlastní menší hospodářství po jarních pracích jdou na zedničinu, do Banova Suché Lozy. Nivnice a Brodu alespoň do žní vydělat nějakou korunu. Obchodníci s dobyt看, zvaní tak po našem handleři zase jdou za svým obchodem nebo handlem.

Ceny dobytka. Ceny domácí drůbeže.

nebo kandem.					teny dobytka.
1. kůň	3000 - 5000 K.				teny domácí
1 dvou letě kůň	2000 - 3000 K.	1 husa	40 - 50 K.		drůbeže.
1 mladě kůň	1000 - 1800 K.	malé housatko	5 - 8 K.		
1 kůva	1000 - 2800 K.	1 káčna	20 - 30 K.		
1 jalovice	800 - 1800 K.	kaiatko	4 - 6 K.		
1 tele	300 - 700 K.	1 slepice	15 - 25 K.		
1 koza	70 - 120 K.	1 krocen	60 - 80 K.		
1 per selat	120 - 350 K.				
1 100 kg prasce	400 - 500 K.				
1 taurý vůl	2000 - 4000 K.				

Odškodnění majitelu zahrad jejíž pozemky zabrany k účelům regulačním.

Jak jest zde psano ohledně regulace Olšavy kdež bylo proryto nové koryto řeky podle drahy ze strany jižní, všem majitelům zahrad malé strany, doposud nebyli tito občané za tuto zabranou puđu odškodnění Toto se udalo s duvodu těch, ze komise při vodopravním řízení stanovila pro tyto účely výměnu pozemku „in na tura“ 1m² postoupené puđu 1m² zase nabyté

Obecnímu zastupitelstvu v tomto řešení bylo velmi těžsko postupovati, a to z těch duvodu jelikož majitelé, těchto zabraných pozemku neměli stejnou vyměřů odebranou, některý měl zabrano 150 m² jiný zase 300 m² to podle šířky jejich zahrad. Po mnoha schůzích a věcných poradách, obecního zastupitelstva, nabydnuta půda těmto poskozeným majitelum přiděl na „čupech“ pod vinohrady, přímo za jejich zahradami, ačkoliv nebylo zase mezi něma dohody. 4 souhlasili ale 20 zaporně odmitli že to nepřimou. Znovu zase schuzovani a porady, a sám starosta dal navrch, s kterým jednohlasně obec. zastupitelstvo souhlasilo proplatiti zabrané m² na penězích. Dle vodopravného nalezu stanovená cena 2.50K za 1 m², a obec. zastupitelstvo odhlasovalo 3.50K za 1 m². Většina poškozených peníze přijala jediné zustali stranou, Bartoš Valentin č 4. Žampach František c 14, Omelka Antonín č 18.

Začátek nezaměstnání ve stavebnictví.

Po dobrých sezonních letech se stavebnictví, se začala objevovat nezaměstnanost v těchto řemeslech zedníci přijizděli domu, který měl doma nějakou meřičku pole a tou kravku, něco si přivydělal doma nebo v Banově ovšem že se pracovalu už nalacino, ale kuře bylo stím který měl větší rodinu, a vše připadalo na jeho ruce tomuse hůře vedlo. Pracovali na provádění regulace, a kdesi mohl jaké zaměstnání sehnat mimo-zedničiny.

Senoseč

Senoseč a sušení sena vojtešky a jeteliny byla nad normalní, vše se pekně sklídilo za suchého a krásného počasí, které trvalo celý červen a do poloviny července. Obilniny ozimé byli velmi dobré takže přinesly dobrou urodu Hůře dopadly ve sklizni jarní obilniny, začaly

dešti v měsíci srpnu, velké prostení ovsu, a směsek a práce při rozvazování mandelů které vesměs přemokly a porostly

Chov domácích zvířat.

Chov domácích zvířat to je koní dojníc a vepřového bravu se každým rokem zlepšuje. Obzvláště se věnuje pozornost dojnicím, které se v poslední době začínají používat do tahu. Děje se to tím že naši obchodníci s dobytkem svažejí dobytek ze všech koutů republiky, a vždy nějaká užitečná a dobrá dojka zustane v obci.

Obecní pastyři.

Obec vlastní ve velké ploše pastviny a to na dolní konec vesnice připadá rozsahlymi čupy „Trnovec“ na straně jižní a na straně severní „Paté přilehly. mi „Kopanky“ o kterých dosud koluje mezi místním občanstvem, že jest tam uloženo zlaté jablíčko. V této době jest to zaměstnání jako obecního pastyře Josefa Tlacha č. 220, který ač vyučen zedničině, věnuje se tomuto zaměstnání. Každého dne počínaje 1 květnem vyhání na pastvu stado dojníc asi 140 až 150 kusů asi 30 jalovic a 80 kozí. Od 17 hodiny ranní pase do 11 hodiny dopolední.

Do poledne jeho pastva jest na čupec a v trnovci, a po obědě asi 3 hodině. ubírá se zase se svým stadem do patého a do kopanek, kdež pase do 7 hodiny večerní. Ukončení pastvy rozhoduje podzimní počasí, podle dohody má pasti do sv. Martina t.j. 11 listopadu, ale jestli jest ještě pastva a teplé počasí pase dále jest za lepší odměnu, říká se všeobecně pastyř pase za krajičky to znamená za chleba.

Zde jest obrazek⁶ jak se ubírá pastyř Josef Tlach se svedeným jemu stadem do polení pastvy. Trnovca k obědu. Foto Zdeněk Opluštil poštmistr.

Druhý obecní pastyř Tlach Matěj rovněž zedník pase stado dobytka na horním konci za drahou t.j. v kutě na pastvinách, doliny podle Rudického potoku tak zvané ovčírky „Padělkoch“ a žebračkách. Rozdělení pastvy jest jako u dolního pastyře doledne pase v Padělkoch a odpoledne na Žebračkách. Odměnu za pasení dostali za kus hovězího dobytka pecen domácího chleba 20K. a 12 1/2kg chlebového obilí žita nebo rži. K tomu byl vyhonek, při prvním vyhání dobytka dostal 5 korun podle toho jaký byl darce na svatky svatodušní buď mouku nebo peníze rovněž na hody a ve svatky vánoční, na sv. Štěpána, navštívil pastyř z vinšováním šťastných svatku všech majitelů kterým přes leto dobytek pásal obdržel při tom koledu měrku mouky asi 2 kg a jeden syrový vdolek (plněný tvarohem) a každému zase odevzdal prut zvaný březovec, který byl majitelem uschován ve chlevě za tramem pro vyhanění dobytka na příští rok.

Podzim.

Podzimní počasí bylo dosti teplé, kopání zemaku a vybírání řepy, kteréž to okopaniny, byli velmi zničeny, velkým rozmnožením myši, velké zničení již vzešlých ozimů jímí v pozdějším jinak značně deštivém počasí. Velmi blativé cesty pro stále deštivé počasí. Dne 22 října zasnežená krajina, ale v krátké době roztání sněhu, Opozdění setí do řepných polí a dosevaní až do vanoc.

28. říjen

Svátek národního osvobození 28 října oslaven v obci obvyklým způsobem

⁶ Fotografie v kronice chybí.

Hony.

Hony a odstřel polní zvěře byl značně omezen následkem ještě velké zimy z roku 1929. Tak že najemce honidby a spolu majitele museli na tento najem doplatet.

Umrті.

V měsíci prosinci zemřel zdejší poštministr ve vyslužbě František Barta který do naší obce byl dosazen ředitelstvím pošt jako poštministr. Jmenovaný mnoho let zastával svůj úřad ku spokojenosti občanů a zvláštní upomínku mu věnuji jelikož byl velkým milovníkem včelaření, který take obci včelařství moderního stylu povznesl.

Divadla

V této zimní době přes to že pro tyto podniky v místě nemáme v hodné místnosti se našli venkovští divadelní ochotníci „zdrůžení řemeslníků“ „katolická omladina“ a „dobrovolný sbor hasičů“ kteří snaží všemi prostředky kulturně vychováti naše občanstvo.

Narození Oddavky Umrті

V tomto roce narodilo se 41. dětí z toho 23 chlapců 18 děvčat. Sňadku bylo 9. Zemřelo 28 lidí z toho 10 mužského pohlaví a 18 ženského.

1931.

Počasí

Zima v měsíci lednu take v únoru, byla normální ze slabším zamrznutím a z menší vrstvou sněhu, tak že naši hostinští nemohli si ani zasobu ledu přichystat pro letní dobu do svých tomu určených ledoven. V minulých i těchto letech při každém hostinci nebo po našem hospodě měl hospodský zřízenou zvláštní místnost ukládání ledu pro letní období na chlazení piva masa a .p .

Rubání a vození ledu do ledoven.

Za větších zim a dobrých silných mrazu, kdy na řece olšavě byli tedy namrzlé 30 až 60 cm v síle hospodský Tlach, také Synčák našli si místa na „vypustě a podrajsku“, v dolním konci „zaráčková“, průhledný a čistý led. Najali si každý asi 6 chlapů kteří vyzbrojení potřebnými pantoky a háky rubáli a vyťahovali velké kusy ledu na hromady. Když bylo potřebné množství ledu již přichystáno, odváželi led do ledoven, kde se rozbíjeli na drobnější kousky a zaleval se čistou vodou, při tomto zpracování led s míšený vodou zamrzl v jeden celek, dokud trvalo ještě mrazivé počasí ledovna zustála otevřená jakmile přišlo menší oteplení, ihned se ledovna ubezpečila, co nejlepe proti vníkaní tepleho vzduchu dovnitř. Tím zasoba ledu byla uchována až do měsíce srpna a později.

Dokončení prací na regulaci řeky olšavy a zavažení stareho řečistě.

Práce na regulace řeky olšavy, byla již s větší části skončená, až na menší opravy a osetí svahu. Také musím poznamenati což jsem opomenul že při regulaci této řeky, byla navezená ochrana hraze v zahradách suchého řadku počínajíc od silničního mostu u drahy, přes mlynský nahon, kdež jest zřízeno ochranné stavidlo, při dosud stavjících stajích Františky Bachurkové č 82 po delce jejího pozemku okrouhle až k zahradě Aloise Šidly č 94 jelikož ta stává na vyvýšeném místě.

Závážení starého řečistě.

Jak jest již zde o starém toku řeky olšavy uvedeno, tak této řeky šel přímým směrem podle drahy ze strany jižní až po zahradu farskou a Gajdošovu s spřisvískem „šmohlakovu“, kdež se točil v pravém skoro uhlu pod drahu kdež dražní most, byl povodni velmi poškozen. (viz: obrazek na straně 45) postupoval rovně do vinohradských kopcu, až za zahradu Františka Gajdoše č 41. zase asi pravém uhlu, obrátil se směrem zapadním, postupoval rovně pod vinohrady až pod zahradu Františka Kandrana č 197, spřisvískem „krajního“ obrátil se pod drahu, kdež byl druhý želeniční most, na jehož místě stojí dnes již „propustek“. Zase se obrátil směrem vychodním až po mlynský nahon který teče k Tomkovému mlynu, za domky Karla Staňka č 205 a Aloise Budíka č 196. zde byl břech vysoký asi 8m a říkalo se tomuto místu na „stržách“. Při odražení řeky do tohoto břehu obrátil se směrem rovně k zapadu, a postupoval až k „Tomkovému“ mlynu, kdež podél mlyna byla cesta k vinohradum, postupoval zase v oklice podle cesty až draze, zase oklika a dále směrem k zapadu. Mezi drahou a starým řečistěm, byl obecní majetel pole ktere se pronajímaly, zvané „podíly“ u dědiny. Nasledkem prorytí noveho koryta řeky olšavy vedle a rovnobežně s drahou vznikly zde obci velmi krásné a take cenné stavební místa kterých také bylo velmi zapotřebí. Jenom že staré řečistě při provedení noveho patřilo regulační správě. Podaná žádost na regulační správu ohledně propustění tohoto řečistě obci. Regulační správá, na tuto žádost odpověděla že jest ochotna postoupiti obci ale za penezity obnos 150000K. Starosta obce Slíva Leopold

nezalekl se, tohoto žádaného obnosu, jezdíl a žádal u zemského úřadu v Brně, spodmínkami že řešitě toto tvoří část obce, obec jest ohrožena nakažlivými nemocemi, jelikož řečistě bylo velmi hluboko a v něm spousta stojate hñijící vody. Tak konečně rozhodnutím zemského úřadu obec řečistě dostala a k tomu ještě příspěvek na zavezení asi 140000K. Ihned se vypujčili kolejnice a vozíky od stat. Stavební správy v Uh Hradišti a zavažení započalo. Hlína se vozila s čupu pod vinohrady.

Nezaměstnanost.

Právě v tuto dobu stupňovala se nezaměstnanost' stavebního dělnictva den ode dne ve větší míře, naši dělníci a zedníci, kteří byli v tuto dobu bez zaměstnání pracovali na této zavazce. Proplacení těchto prací prováděl obecní pokladník Mikulaš Dvořáček c 141. Právě v této nezaměstnanosti byli vydaný statem podporovací lístky na kterých bylo číslo deset a dvacet. Tento lístek byl v obecní kanceláři vypsán jmenem nezaměstnaného a jmenovanem přidělen a v obchodě při předložení tohoto lístku jmenovaný obdržel potraviny mouku cukr kavu v té hodnotě jaké číslo na lístku bylo. Číslo deset platilo – 10K číslo dvacet za 20K. Velmi nevdečná byla práce vypisování těchto statních hodnot nebo při vydávání bylo vždy mnoho nespokojenosti. Já mám větší rodinu nedostal jsem nic, ale ten volil agrárníky, nebo lidovce, ten má na podporu větší nárok nežli já nebo já jsem socialista. Takových nadávek bylo při každém vydeji více než dosti. Ale velkou vinu na těchto rozporech nesl obecní strážník nebo v tuto dobu policajt, který tyto vypsané žebračenky roznašel po domech nezaměstnaným a při setkaní na ulici s nějakou tetičkou, ihned hlasil „vy nedostanete žádný lístek a tom jsou vinni jenom agrárníci a druhé zase lidovci a u třetí socialiste“ a tak vždy kolovalo po celé dedině. Tyto žebračenky byli rozdělovány dvakrát v měsíci a podle toho jak byli také všem nepříjemnostem ohledně těchto-žebračenek, jmenovalo s každé politické strany 1 člena s obecního zastupitelstva pro správné rozdělení těchto lístků

Tato komise která měla jenom tu odměnu, strádání večerů do dlouhé noci přece to neudělala podle libosti všech nezaměstnaných, takže se v této věci vyměnilo mnoho členů straníků.

Obecní strážník.

Obecní strážník Tlach Josef č 145 zedník v tuto dobu asi šedesáti lety, již pro staří nemohl zastavati svého řemesla, obec si ho zvolila za strážníka a po našem policajta. Byl energický, stárý rakouský kaprál zastával službu policajta obecního hajného, a přes leto polního hlídače hotáře zvaného. V obci hlasil zprávy po celé vesnici bubnováním: „Na vědomost' se vám dává zítra ráno o 7 hodině sa budu dáváť do pachtu luky, začátek na nivkách, kdo je dlužen do obce nebude k pachtu připuštěn, a jiné zprávy. Dale dával pozor na obecní lesy, a to končiny a žebračky. Když při tomto hajení stalo že někdo v haji byl, buď na nějaké suché roští nebo na nějaký mladý odzemek dubového dřeva a nebylo tam třetího svědka začal: „hergot kruci utni šak mě to na srdci neurustlo.“ Ale byli tam někdo obvláště člen obecního zastupitelstva spustil nehorázným křikem „Krucí sakra celý haj byste chtěli zežrat, sakra já Vam ukažu.“ Ale nikdy nic neukazal.

Jako polní hlídač byl vždy přede žněmi volen obecní válnou hromadu. Jeho povinnost' byla dávatí pozor na krádeže v poli. V tuto dobu chodili chudobnější ženské na travu po poli šířinou. Jakmile tam nebyl zase žádný jenom ty travnice a on nebylo nic žádného neviděl. Jak ale někoho v blízkosti spatřil zase spustil: „Hergot baby chodíte po poli jak svině já Vas večer všechny dám k pudmistrovi. Odměnu za hlídání v poli dostal od bohatšího sedlaka dva snopy žita a od chudobnějšího s menší výměrou jeden snop žita

Po žních si toto obilí vybíral po vesnici. Svolával také členy obec zastupitelstva obežníkem do schůzi. Při této pochůzce přišel členovi obec zastup k lidovcovi a ihned spustil: „Já nevím co ti agrárníci pořád cosi vymyšlejí, tak jak enom oni su největší pani?“ Přišel zase k druhému zase spustil na lidovce u agrárníka na socialisty, a tak kolo našeho policajta se neustále točilo a přišlo jednou ke konci.

Počasí.

Měsíc březen v začatcích velmi studený dne 11/III začátek velkých sněhových vanic tak že práce které na regulaci se prováděly celou zimu musely byti zastaveny. 13/III velmi silný mráz u rolníku velký spěch z vyvážením hnoju na saních. Ale toto mrazivé počasí netrvalo dlouho, neboť 20/III silné noční tání, i ve stínu při tom větrno, tak že při konci března započato s jarním setím. Seti se provádělo za pěkného počasí, a dobré pohody, při tom muselo byti zaorano mnoho ozimů které byly poškozeny od velkých spoust myši s podzimu. Velká pozoruhodnost v přírodě: po myších, které byly pohromou podzimů ani památky po celé jaro k nevydění, zničeny všechny dešti na podzim a v měsíci prosinci. Zasazeny zemaky a zasety řepy obzvláště cukrovka, zvýšil se osev následkém zaoraných ozimů. V měsíci květnu 5. a 6. velmi bouřlivě a vydatný dešť, dále však počasí velmi slunné, teplými větry ničivé sucho v přírodě až do dešťů které začaly od 25 až 29/VII kdy nejhorší odvráceno.

Žne a senoseč.

Senoseč a žne byli tohoto roku velmi špatné. Šenosec malo píce luční jakož i vojtěšek neboli po našich lucerek i jetelin, velmi slabá úroda, následkém velkého sucha koncem měsíce května i měsíce června. Žne v tomže stavu ozimy které zustaly byti velmi řídké, slama kratká a obilí málo, ten samý výnos byl i jařin ovse zustaly velmi kratké, steblo o 4 až 5 zrnách a ječmene zustaly v gařach žabě po kotíky. Ale za to se objevila na polích velká spousta plevelu a a ohnice, která svojím žlutým květem oslnovala zrak kolemjsoucího.

Ovoce a okopaniny.

Ovoce, které z jara se začalo objevovati v uspokojivem stavu, následkem sucha těchto jarních měsíců, před sklizní opadalo se stromu jak jadernaté, tak i peckovité. Zato řepy cukrovky i zemáky měli obstojnou úrodu.

Soudní spor s obcí zahradkový ukončen.

Jak jest již zde v pamětní knize psáno, ohledně obecních zahrádek, z kterýžto několik majitelů se zdrahalo zaplatiti stanovený jim poplatek za užívání oplocených zahrádek před jejich domy. V tuto dobu užívalo 142 občanů tyto zahrádky. 135 občanů zaplatilo určený poplatek, jediné asi 5 občanů poplatek tento zdrahalo se zaplatiti. Za těchto pět občanů vedl spor soudní s obcí Josef Gajdoš rolník č 92, ovšem jejích plnou mocí. Jmenovaný ani na domluvy okresního úřadu, v jehož prostředkovaná obec před zahájením sporu zažádala nechtěl uposlechnouti, ba naopak ještě popouzel spoléčníky by neplatili. Spor tento se dostal ke krajskému soudu v Uh Hradišti kdež po vyslechnutí svědku, a to dřívějších starostů. Jana Krhutka rolníka č 131 a Františka Tlacha rolníka a hostinského č 34 spor prohrál a tím věc tato zlikvidována.

Postavení opěrne zdi v uličce ku hřbitovu.

Vzhledem velké potřeby a také dnešní nezaměstnanosti postavila obec ze svých prostředků opěrnou zed, podle sousedícího domku Leopolda Španischberga zedníka č 275.

Toto opěrné zdívo zadržává spoustu jílového materialu který za většího deštivého- počasí zasypal celou cestu jdoucí ku hřbitovu. Potřebný kamen na tuto opěrnou žebř dovažen ze sousední obce Nezdenic ze skály p . Ing. Spíška.

Stavba marnice.

V minulých letech při náhlých případech úmrtí, vraždy a jiných podobných případu když tělo takového něšťšťšťníka muselo bytí podroběno soudní pitvě konany tyto případy v malé komůrce při staré obecní sítě. Jelikož tato sítka byla 1919 povodni zničěná, pro nutnosť ukladání pohřebního načíní, a neočekávaného – případu sudní pitvy, rozhodlo obecní zastupitelstvo postaviti marnici. Místo pro tuto budovu určěno na hřbitově, kdež to také obec ze svých prostředku veřejným zadáním postavila. Stavbu tuto provedli dva zedníci, Josef Juřeník č 228. a Josef Šídlo č 56. kteří provedli zarověn i praci tesařskou.

Lesní reforma.

Po světové valce roku 1918. byl vydán zakon o parcelaci velkostatku. Naše obec se nemohla zučastňiti těchto vyhod pro naše občany, velmi tuto dobu toužící po pudě, jedině zabrano par měřic které byly v našem katastru a koupeny v nédavných dobach židěm Majem majitelem cukrovaru v Uh. Ostrohu od našich rolníku. V teto době přišla parcelace lesu. Obec vlastnila dva menší komplexy lesu a to les končiny který sousedi s hranici obce Rudic a na druhé straně k zapadu les „Žebračky“ rovnež sousedící lesem Rudickým a k zapadu sousedi s lesem panským Goliaška zvaným. Mezi našim lesem žebračky a panským lesem Goliaškou probíhá široká cesta „Kotary“ zvaná. „Goliáška“ leží v katastru obce Ujezdeckem

Od hranice lesa „žebraček k směrem vychodo-jížnim nad našimi kopanicemi a vinohrady, leží také panský les zvaný „Rajsisko“. Tento les jest v katastru obce Šumice, a podle vypravovaní našich dědůčku, kteří to také slyšeli od svých předků, že jakási hraběnka z Brodu potřebovala pod Brodem při řece Olšavě udělat a zatarasit nějakou vodní zatočinu říkalo se tomu zarajsovati, tak vyžadala si od Šumických občanů vyrubat něco dříví z tohoto lesa. Občané k tomu svolili, a tím svolením les se nechala úředně zaknihovat a tak při se mělo o té doby nazývat „Rajsisko“.

Parcelace lesu panství Uh. Brodského, padla starostivi Slívovy, který již v tuto dobu měl zastoupení ve funkcích jak obecních, okresních i v zemských, celou tíhou je jeho bedra. Psál žádosti, jezdil, a šaněl všemi prostředky, by obec mohl i v lesním hospodářství povznesti na lepší urověň. Z řad několika jedincu našich občanů nebylo nebylo mu přano, byl posuzovan že tento les šaní pro sebe a pro bližší rodinu a kmochačky. Ale nestalo se tak. Dne 17 prosince 1930 ve schůzi obecního zastupitelstva čten starostou přípís okresní lesní inspekce v Uh Hradišti, dle něhož se koná dne 18 prosince 1930 komisionelní pochůzka v lese „Goliačse“ za účelem přibližného stanovení hranic v rozparcelovaném lese, Šumice, Ujezdec, Polichno a Biskupice s hlediska zájmu lesohospodářského. Za naši obec zučastnění zastupcové obce: Slíva Leopold starosta, Jančár Jan radní Zalešák Karel radní, Stehlíček Cyril Dvořáček Josef č 2 . Šojdr Cyril členové obce. zastupitelstva.

Při komisionelni pochůzce bylo dosažěno přibližné dohody, dle které dostane obec Šumice z mýtného porostu 20 až 25 ha. a hranici mezi Šumicemi a Újezdcem má tvořiti tak zvaný „Spodní průsek“ potud, pokud nebude přesahovati část mýtního porostu obce Ujezdecke, percentuelní dohodnutý poměr. Skůtečná hranice mezi zůčastěnými obcemi bude vytýčěná ihned po zaměření, jež už provádí geometr Ondrůšek z Uh Brodu na místě samem a propočtené skutečné vyměry zaměřených ploch. Celková výměra zabraného lesa „Goliašky a Rajsiska“ činí 130ha. a obec proplatila za tento les 185000K. První prodej z tohoto zaboru

byl proveden v prosinci 1931 ve špici „Rajsiska“ palivové dříví a zároveň i dubu pro občany.

Opatření vypůjčky na zaplacení lesa.

Parcelace lesa provedena, jednalo se o zaplacení. Obec neměla finančních prostředků, musela být opatřena vypůjčkou. Obecní zastupitelstvo pověřilo starostu Slívu o opatření poskytnutí této vypůjčky v některém peněžním ústavě. Dne 3. října 1931. ve schůzi obecního zastupitelstva, podává starosta zprávu o uvedeném jednání s Okresní záložnou v Uh. Brodě ohledně poskytnutí usnesené krátkodobé vypůjčky na zakoupení lesa ve výši 15.000 Kč a zděluje, že Okresní záložna jest ochotna žádat obnos půjčiti na osobní úvěr a osobní ručení členů obecní rady a obecního zastupitelstva a žádá, by bylo navrženo 10 členů jako ručitelů. Po krátké debatě usneseno jednohlasně, by půjčka zněla na starostu Leopolda Slívu a jako ručitelé by směnku podepsali následující: Bachůrek František č. 93, Hasoň Tomáš č. 87, Zalesák Karel č. 61, Tlach František č. 34, Hřib Vojtěch č. 251. Bachůrek Tomáš č. 39, Šojdr Cyril č. 217, Brumovský František č. 30, Jančař Jan č. 26 a Hudeček František č. 43. Dale usneseno jednohlasně, by za obec ku podpisu kupní smlouvy jeli následující členové Leopold Slíva, starosta, Tomáš Hasoň a Jan Jančař, radní, František Tlach a Ludvík Jahoda, členové obecního zastupitelstva. K tomuto zabranému lesu přináležel obytný domek v obci č. 53, který obýval Jan Borysek, dlouholetý panský hajný asi 65 letý a deputátní pozemek v katastru obce Těšova ve výměře 6 m. Parcelace lesa dokončená, starosta žádá obecní zastupitelstvo o uhrazení vylohy a cestovného, spojených s parcelací lesa, jak mu bylo při začátku a pověření jeho provedením lesní parcelace obecním zastupitelstvem přislíbeno, že vylohy jeho činí 7.870 Kč. V debatě v níž bylo konstatováno, že věc byla skončena k úplné spokojenosti obce, ujímá se slova náměstek František Bachůrek a navrhuje, by obci zastupitelstvo v odměnu za vykonanou práci pro obec přiznalo starostovi obce obnos 10.000 Kč a nechává sám o tomto návrhu hlasovati. Návrh schválen jednohlasně celým obecním zastupitelstvem.

Elektrifikace.

Ve schůzi obecního zastupitelstva dne 30. listopadu 1929 čten přepis zapadomoravských elektráren v Brně ze dne 18. září 1929, jímž se obec Šumice vybízí, aby se připojila k elektrifikaci dle podmínek již dříve zaslaných a aby svolala obecní výbor k projednání této věci na určitý den, kdy by hořejší akc. společnost na požádání obce vyslala svého řečníka, jenž by věc objasnil.

Obec dosud nepozvala řečníka, ale zúčastnila se podobné schůze v Bojkovicích, kdež řečnil o elektrifikaci zdejšího kraje p. ing. Demela. Šumice na schůzi zastupoval delegát p. Dvořáček Jan, náměstek, který v této naší schůzi o přednášce podal dosti zevrubnou a zajímavou zprávu. Výsledek zprávy vyzněl v ten smysl, že se Šumice neubraní všeobecnému proudu – a zameškají-li příhodný čas, kdy se jim nabízejí různé výhody, později budou nuceny se škodou podrobiti.

Usneseno postupovati svorně s Nezdenicemi a Zahorovicemi a pozvati řečníka zapadomoravských elektráren do Šumic, aby nám vše důkladně vysvětlil, aby se případně obec mohla rozhodnouti.

Ohlas občanů týkající se této věci.

Jakmile po dědině proběhla zpráva, bude se zavádět elektrika, domácí starší občané nemohli se touto dobou pokroku spokojiti. Brblali a reptali na výbor a starostu, jak chtějí zadlužit obec, „nam stačí naše světlo, jaké nám dosud svítí a svítivalo. Enom samé rypaní řík

(t.j. regulace) kanálu (odvodnění) a samé stejne nařky a bolesti byli v tuto dobu ze zařatými pěstmi vysílaný k nebesum.

Další postup. elektrisace.

Ze schůze obec. zastupitelstva dne 1 prosince 1929. kdež byta přítomna také místní finanční komise Rečník zapadomor. elektraren objasnil všechny podmínky a vyhody elektrisace, načež následovala živá debata, kterou byl projeven mocný zájem o věc tak vážnou a důležitou pro budoucnost obce, ačkoliv pak lze očekávati, že obec musí přinést velké oběti. Na konec usneslo se obecní zastupitelstvo spolu s finanční komisí na soustavné elektrisaci obce Šumic s připojením se na síť Zapadomoravských elektráren akc. spol. v Brně za podmínek zmíněnými elektrarnami obci písemně sdělených s výhradou, aby postup provádění elektrisačních a subvečních prací byl prováděn současně s obcemi Nezdenicemi, Zahorovicemi a se Svazem horských – obci okresu v Bojkovicích.

Za tímto účelem usneslo se obecní zastupitelstvo se souhlasem finanční komise na zapůjčce, jež bude použita na splacení:

150 kusů akcií ZME v obnosu (a 300Kč).....45.000 Kč

5 % dílčích dlužných úpisů ZME při upisovacím kursu 95 Kč za efektivní obnost.....180.025 Kč

drahotního příplatku za pořízení transformační stanice a rozvedení sítě v obci v obnose.....152.000

Dále usneseno na úhradě výdajů, jež obci z elektrisace vzejdou, obecními přirážkami a z části kmenovým jméním. Po všech rozhodnutích a přípravách a postavení elektrického vedení po cele obci dne 20 listopadu 1931 byla veřejným osvětlením ozařena naše obec. V prvních případech bylo asi 15 zakazníků kteří si nechali zavést osvětlení do svých domovů.

Cistění obecních pastvin a mezí.

Hranice mezi Šumicemi a Nezdenicemi v malem poli za patým zvaná byl od okresní silnice a 7 m široká, zarostla silným a vysokým trním postupovala při větší rozhlaze až do kopanek. V dřívějších dobách pasali v těchto místech naši rolníci většinou voly, ale následkem že chov těchto hospodářských zvířat se rok o roku zmenšuje a nahrazuje potahem koňským a kravským zustala tato meza meně cenným obecním majetkem. Obec z toho to pozemku neměla žádného vynosu. Obecní výbor se usnesl tyto meze vyčistiti: trní vysekati a vykopati a proměnití takové pozemky ladem ležící na urodná pole. Tyto práce se odbyvali většinou za obecní (zadarmo) po vyhlášení bubnem dle rozkazu z každého domu měla přijiti jedna osoba s potřebným načiním na obecní práci. Tak se čistili i velké pastviny „Trnovec, Padělka, žebračka a kopanka“. Tímto způsobem se postupovalo také u sedlaků kteří vlastnili takové meze na svých pozemcích a to: pod kopanky, na podblanští, lese nad sykorníkem, nad komensku, a pod komensku. K tomu ještě starosta Slíva obstarál jarní oračky od sindikatu a meze se rozorávaly a pole rovnala a zurodňovala. Obec davala na šest let do pronajmu dřívější pastviny na orání a to kučíný žlebek, kružek, obecní sklad, mnoho dílku v patem, v čelín, tinafsku od trnovca až po banovsku mezu neboli hranici, komensku horní a komensku dolní čertorynsku, banovský chodník michavsku a všechny tyto širší cesty se proměnily v lecky a některé i v ornu pudu. Čím více v rustaly požadavky u lidí jak v jídle tak v ošacení tím v zrustala dichtivost po po pudě. V tuto dobu prodával-li některý rolník pole snad neměl potomku nebo jiny bylli nějak zvlastně zatíženy břemem dluhu, neměl obavy že tyto pole neproda.

Při těchto prodejech které se odbyvali veřejně v některé hospodě, prodej řídil obyčejně starosta nebo některý radní, prodávatel se dal ještě 8 až 10 denní dobu na schválení, to znamenalo že když při dohazování při prodeji zustalo na kupiteli po třetí, ten podepsal že s tou cenou co se pole vydražilo souhlasí, ale našel-li se ještě jiný kupec, a přidali prodávateli větší částku na penězích za to pole, prodávatel v těch 8 dnech to schválil tomu druhému nebo od něho dostal větší obnos.

28. říjen.

Oslavy statního svátku 28 října se uctily způsobem obvyklým jako předešla leta. Vodítkem těchto oslav jest vždycky sbor dobrovolných hasičů.

Podzim.

Podzim normalní, teplo polním pracím příznivý a do poloviny prosince. Práce jsou většinou orání k jarnímu setí, chystané dříví a hrabané steliva to je v lesích listu. Při tom nastavají jako každoročně zabijačky, dlouhé večery draní peří, cvičení divadel, kroužek remeslníků, hasiči, lidová strana s omladinou a také nově založeny republikánský dorost. Tak že jsou pro tyto podniky obsazeny neděle do předu.

Oddávky Narozeni Úmrtí

Sňatku v tomto roce bylo 7. Narodilo se 43 dětí z toho 24. chlapcu a 19. děvčat. Zemřelo 24 lidí z toho 10 mužských 14 ženských.

1932.

Zima.

Zima tohoto roku v začatcích jest v mírném stavu. V měsíci lednu ojedinělé slabší mrazíky, beze sněhu, měsíc suchých cest vhodných pro odvoz dříví obecních lesu, jakož i nor avšak ku konci chladný proti opakem měsíce ledna. Za to ale měsíc březen vyvrcholil ve své studenosti skutečné zimní období obzvláště při přechodu jarního dne 21 března zima velká ale beze sněhu. Velký pátek 25 března byl v tak mrazivém stavu jako na vánoce. Se setím jarních plodin započato ku konci měsíce března a začátkem dubna ale v přírodě vladla smutná nálada, že se neobjevala ani kvítka sneženek, které v jiných letech se objevují ihned po skončeném otání sněhu.

Masopust a zabavy.

Masopustu tot příhodná doba pro plese a zabavy obzvláště této doby kdy se skoušela síla politické energie při návštěvách plesu a zabav. Hasičský ples byl navštěvován vždy v hojném počtu účastníků jelikož sbor dobrovolných hasičů není složkou politickou. Za to se to objevovalo na ples, který pořadali agrárníci. Ples tento byl vybaven hojným bufetem, který připravili ženy straníku ale z lidové strany byl velmi málo navštiven. To same bylo na ples, který pořadala lidová strana. Vždy se opakovalo přísloví: „Jak si kdo půjčí tak se mu oplácí.“ Přes to že v tuto dobu bylo také nové přísloví „Venkov jedna rodina.“ U stran social. demokratu a národních socialistu nebyl nikdy boj tak přiosťřen jako u agrárníku a lidovcu stran statotvorných.

Nezaměstnanost'.

Nezaměstnanost se pro stavební dělnictvo, každým dnem se více a více stupňuje ale přes to musím konstatovat naši dobří zedníci a tesaři ještě se v práci udržejí a to proto že máme z našich řad vyspělé muže, kteří svým přičiněním ač vyučení zedníky prodělali stavební kursy v některém případě průmyslové školy a zařazení na čelné místa ve stavebnictví jako stavitele vedoucí a podujimatele staveb. Jsou to. Pavlíček František č 51 stavitel, Poprad. Lorenc Josef č 222. stavitel Humenne, Dvořáček Jan č 64 stavitel Handlova, Jančar Antonín č 148 st. asistent, Uh Brod. Alois Jančařík č 258 st. vedoucí, Bratislava Kubaň Ludvík č 264 st. vedoucí Žilina Bartoš Valentin č 4 vedoucí Poprad. Hřib František č 48 Poprad. Šojdr František c 105 podujimatel staveb. Kysucké Nové město. Tlach Leopold č 255 vedoucí Žilina Hřib František č 21 vedoucí Humenné. Snad na některého jsem ve vzpomínkách opomenul, ale z tohoto jest vidmo že v této nezaměstnanosti, z těchto stavitelů a vedoucích udržel jenom čtyři tak přece byli někteří do práce přijati. Další našli nějaké zaměstnání v Nivnici, Banově a Suche Lozy. Při tom i doma se dostalo stavilo ale v tuto dobu jenom z tvrdého materialu cement a palené cihly. Dřívejších dobách před světovou válkou nebylo o stavební material velkých potíží. Kamen do zakladu ne ku stavbě chlevů se nalamal buď na vlastním pozemku nebo také na obecním za mírný poplatek. Cihly se vyráběli také doma to na vypustě nebo v dolním konci zaračkova a na stržach Vyrobu těchto surových cihel za moji paměti dělávali Barbora Ulkova c 233.

Cihelna.

Jan Kolář i s rodinou, Růžicka František č 196 Bachurek Pavel. Za tisíc těchto suchých cihel platilo se v těch dobách 2 rýnské. Když jsem vzpomenu vyrobou surových cihel zvaných také kotové, musím vzpomenu také naší obecní cihelny z moji paměti Když vyjdeš

ulíčkou ku hřbitovu na vypustu od pradáva husí pastvina, která byla před povodní 1919 skoro lesem vrb a topolu, přijdeš pod hřbitovem na cestu která vede na louky veštinou doliny při řece bystrině (nebo od silničního mostu u dráhy nemá tato řeka název olšava ale bystrina.) na vrch k Nezdenicim, jmenuje se tato trati pod-rajsku. Po pravé straně k východu jsou pole celý zvané. Pod těmito cály stála obecní cihelna. Asi 300m od hřbitova směrem k východu stojí do dnes vyvýšenina tot stal domek cihlařů který za moji paměti obýval Bětík František z jeho šesti členou rodinou. Měl čtyři děti jednoho syna který padl ve světové válce a tři dcery. Všichni pracovali v této cihelně. Šopy pro výrobu cihel a křidlice stály asi 5m vzdaleny od nynější cesty a pec pro vypalování cihel a křidlice stála na pozemku který nyní vlastní Bachurková Františka č 82. Tuto cihelnu měl v nájmu židák, hospodský a zároveň sedlak, nebo měl také pole které svými pacholkami obdělával. Jelinek Šalomon Žid Jelinek měl při hospodě také obchod se smíšeným zbožím., takže tito zaměstnanci cihlaři brali u něho všechny věci které k živobytí potřebovali a tím cihelna mu vynášela. Potřebný materiál k výrobě cihel, písek a hlínu, brali na calej těsně u hřbitova jakož i vodu pro kterou byli vykopány zberné studny. Odvoz hlíny pod šopy odvaželi cihlaři na kolečkoch. Výroba tohoto materialu byla čistě ruční. Co se týká jakosti byla velmi dobrá, to dokazují ještě v dnešní době zbytky cihel a křidlice která jsou jako s ocele. Za cihlařovým domkem byl pravý les s mohutnými olšemi, na kterých starý cihlař Bětík nastavoval různé pasti a ličidla na ptáky, stehlíky, a jiné, které choval ve sklecích různých druhů. Ochočené vrany a straky chodili za ním v okolí této cihelny. Rovněž i domácího zvířectva hodně choval jako slepice různých také druhů. Měl kohouta který se postavil i dospělému muži na odpor. vyskočením až na hlavu. Dřevo na vypalování cihel a křidlice vozili pacholci židovi z lesu Zahorovských a většinu Pitínských na svých vozech neboť židák vlastnil dva páry dobrých valachů. Není mě známo z jakých důvodů v roce 1901 až 1902 vypověděl židák Jelinek nájem cihelny obci. Rozprodal veškeré pozemky a naposledy hospodu, kterou koupil Tlach František č 108 dlouholetý starosta obce, a židák Šalomon Jelinek i se svojí rodinou odebral snad nevím to jistě ale do Vídně.

Po jeho odchodu převzal cihelnu do nájmu Šojdr Josef č 227. kovář, v tuto dobu majitel trafiky (prodej tabaku) a to z těch důvodů, jelikož jeho pozemky také celý zvané těsně sousedily stou to obecní cihelnou takže mohl brát potřebný materiál ze svých pozemků. Začalo se pracovat ale ne na dlouho asi za 2letá vypověděl obci nájem a cihelna osiřela a konečně obec cihelnu rozprodala. Šopy byly rozprodány na menší části a pec koupil Josef Červenka č 23 tehdejší obecní pokladník rozebral a odvezl cihly domů.

Přidělení staveb míst.

Na zavezem starém řečišti a obecních podílech zvaných u dědiny za(račkova) byli v tuto dobu přiděleny stavební místa následujícím uchazečům podle pořadí Synčák Josef č 191. – Plašek Petr č 64 – Hasoň František č 8 – Žampach František č 14. Šidlo Jan č 134 – Dvořáková Anna č 138 – Dvořáček Josef č 234 – Bartoš Pavel c 31. Gajdošová Marie č 11 – Ševeček František 166 – Zapletal Florian č 9 – Synčák Alois č 133 Jahoda Tomáš č 65- Volařík Matěj č 33 – Bartoš Martin č 167 – Slíva Leopold č 139 Tlach Ludvík č 145 – Bublík František č 151 – Chmela František č 157 – Bartoš Tomáš č 167. Milko Cyril č 235.- Dvořák Josef č 146 – Hřib Alois č 212- Šojdr Jaroslav c 80 Velecký Jan č 166 – Tlachova Barbora č 168 – Koudelová Ludmila č 22.- Koudela František č 22. Juřeník Jan c 150 – Mrazek Josef č 237. Cena za tyto stavební místa stanovena 6 .50 za 1m²

Obecní volby.

Zase přišla doba do vesnice, ne snad zcela klidné skončeno volební období pro staré obecní funkcionáře, přišly volby. Každá politická strana volala řečníky na předvolební schůze

co běhu, řečí letaku po vesnici. Tentokrate bylo 7 kandidátních listin, ale s tím se muselo počítat že republikánská strana měla tři ale po volbach z toho byla jenom jedna. Kandidova 1 republikánská, 2 lidová 3 čeští socialisté a sociální demokraté. V únoru volby se prováděly, ale přesné datum nemám zaneseno. Výsledek voleb byl následující.

Republikánská strana 6 mandatu Lidová " 4 " národ socialistika " 3 " social demokrat " 5 "			
Zvolení následující.			
Republikáni	Lidovci	narod. social.	soc. dem.
Slíva Leopold vol. č 139	Zalesák Karel č 61 vol.	Bachurek František ob. č 93	Hudeček František zed.
Jančář Jan vol. č 26	Gajdoš František, 41 vol.	Dvořáček Augustin vol. č 273	Šidlo Ferdinand zed.
Dvořáček Mikuláš vol. č 141	Václavík Josef č 60 vol.	Jahoda Ludvík souk. 221	Kozub František za.
Jurčeník Josef vol. č 115.	Šojdr Cyril č 217 zed.		Šlíba Vojtěch č 255
Šynčák Alois vol. č 133.			Bartoš František zed.
Bartoš Martin vol. č 91.			

V ustavující schůzi nově zvoleného obecního zastupitelstva opět zvolen: Slíva Leopold starostou, Bachurek František č 93 náměstkem, Jančář Jan radní Zalesák Karel radní, Hudeček František radní a Šidlo Ferdinand radní. Obecním pokladníkem zvolen Dvořáček Mikuláš rolník č 141.

Stavební komise.

Jako v letech předchozích za starostování Leopolda Slívy, byla stavební komisi věnovaná velká pozornost. Důvody této pozornosti spočívaly by postup ve stavebnictví dodržovan dle stavebního řádu, dodržení správných vytyčených stavebních čar, úpravou chodníku a všech podmínek stavby se takajících. Také by mezi stavebníkem a jeho sousedy nevznikaly zbytečně soudní rozpory. O všech těchto stavbách vedena protokolní kniha která před započítím staveb musela byti oboustranně řádně podepsána.

Do stavební komise zvolení členové obecního zastupitelstva následující:

Dvořáček Mikuláš č 141 Jahoda Ludvík č 122. Gajdoš František č 41. Bartoš Martin č 91. Kozub František č 208 a Šojdr Cyril. č 217. Předsedou této stavební komise zvolen Šojdr Cyril č 217. Zapisovatel Jahoda Ludvík č 122. Poplatek za stavební komisi vybírán od stavebníka 25 Kč, kolkovné protokolů 5 Kč, nakres kolek 2 Kč, 1 Kč stavební povolení.

Osvětová komise.

Také v novém období zvolená osvětová komise členů obecního zastupitelstva. Dvořáček Mikuláš č 141, Dvořáček Augustin č 273, Šojdr Cyril č 217. a z řad občanů Šojdr Josef č 227, Bachurek František, č 40 Lekeš Šimon, č 194. Obecní knihovnu dosud vedl Tlach Leopold č 255.

Finanční komise

Do finanční komise zvoleni, Bachůrek František č 93, Gajdoš František č 41, Hřib Vojtěch č 251., Juřeník Josef č 115 členové obec zastup. Z řad občanů jmenovaní okresním úřadem: Jan Vaculín č 60, Tlach František č 34, Jan Mudrák č 283., Jan Šidlo č 134, Kudela Jan č 58.

Obecní pokladník.

Obecním pokladníkem zvolen Dvořáček Mikuláš rolník č 141. V obecních volbách roku 1927. byl zvolen obecním pokladníkem Stehlíček Cyril rolník č 128. Dobrý a přičinlivý hospodář, za světové války dosáhl vojenské hodnosti šikovatele, pokrokový muž dnešní doby, neunavňý pracovník republikánské strany. Nebyl milovníkem vysedání po hospodách a nehověl žádnému pití a karbanu. Po světové valce zřídil si prodejnu (Agrární konsum) smíšeného zboží, a při tom byl duvěrníkem Hospodářského družstva uh. Brodu. Dovážel z družstva umělé hnojiva ve větších zásilkách a sám je v obci pro spotřebitele. Rozdával. V poslední době jeho pokladnictví, projevoval se na jeho osobě nějaký zvláštní nepokoj, což vzbudilo u obecního zastupitelstva rovněž se starostou podezření že pokladník nesedí ve své kůži. Nasledkem tohoto šeptání a podezření, žáždala obecní rada u Okres. Úřadu o prozkoumání obecního majetku a pokladny. Na tuto žádost dostavil se do obce revident p. Garčík, který po celkovém prozkoumání zjistil pro tuto dobu značný schodek v obecní pokladně. Nemohu ciferně napsati, v jaké vyší tento schodek byl, jedině starosta Slíva prohlásil, že obecní pokladna nemůže tímto byti nikterak doščena. Jedině by mohli dokazati ručitele kteří podepsali dlužní upise pro Stehlíčka Cyrilla v Rolnické založně v Uh Brodě a to Tomáš Hason č 87. Juřeník Josef č 115 Bachůrek František č 40, a naposledy aby nepřisli o své majetky, udělali veřejnou dražbu i s Rolnickou založnou na celý majetek Stehlíčku který se rozprodal, a tím ta věc byla skončena.

Naši cikani.

Dle moji paměti zdržuje se u nás rod cikanu Holomku. Podle vypovědi Martina Šojdra 77letého vyminkaře č 80, žil v naši obci před 45 lety Homek František se svoji manželku zda byli církevně oddaní není známo. Tento manželsky pár cikanu měl čtyři děti, dvě děvčata Anču a Francku a dva syny Antoše a Juru. Bydliště jejich bylo při řece Olšavě zaráčkova asi 100 kroku od stavení Františka Kandrnala spřísviskem (krajního) č 197. Obydli jejich byla bouda slaměnými došky zakryta. Před obydlím měl starý cikan Francek svoji kovarnu něbot se zabýval kovařstvím.

V jeho kovárně dělal řetazky a pojimačky na uvazování dobytka ve stajích, ohřebila také silne řetězy k vozum, vydlice na vsazování hrncu do kamen . Nebot v tu dobu nebylo sporaku, byli v malých kuchyňách jenom ohniště, kde se vařilo na železne třinožce zvané trajfus, což byla také jeho výroba. Postavý starý Francek byl dosti silné objemným bříškem a tvář jeho zarostena plno vousem ale brada vyholená. S vydělkem jeho se dělil Jelinek v hospodě, a ostatní jeho živobytí spočívalo na občanech celé vesnice. Vpřed poledních chvílích nechál svojí kovadliny a padným krokem, rukama na zad přeloženyma, ubíral se po řadě malé strany shanět oběd a zároveň i večeri. Pak se živil i s celou rodinou den od dne. po vesnici, sprosebným vyrazem pod okny nebo u dveří „tetičko-prosím vás dajte něco“

Jak děti výrostly Anča se vdala do sousední obce Újezce za cigana a Francka odešla Buh ví kam. Stará ciganka zemřela a starý Francek zůstal osířen ze dvuma syny. Na syny titi v jejich dospělosti přišla také pohroma. Bylo v давných dobách za pudmistra Tomaše Hasoně č 97. obecní výbor nechal si zavolati dva mlade cikany Antoše a Juru a dal jim na

vybranou: “Když se nebudete ženit můžete zustati v obci při vašem otcovi, a dostanete domovské právo. Jakmile se oženíte musíte z naší obce okamžitě odejít.” Těžká to byla pro mladé cikany, děti přírody. Mladší syn Jura si věc promyslel a odešel ze své obce žádný se po něm nescháněl. Antoš zůstal se starým otcem a vypomáhal mu v jeho řemesle. Netrvalo to však dlouho zapomněl na rozkaz obecního výboru a dovedl si snoubenku z nedalekých Havřic. Jakmile se dověděl obecní výbor že zaračkova do budy přišel nový host, ihned se připravili paní s obce k jeho přivítání. Bohužel to přivítání pro párek snoubenců dopadlo velmi špatně. Snoubenka utekla přes řeku Olšavu do vinohradu a lesa rajsiska a snoubenec Antoš utíkal zase jiným směrem. Od této doby byla z obecního výboru z vyšená pozornost na ciganskou budu zaračkova, Antoš se navrátil a zůstal klidným občanem bez ožení. Druhý syn Jura se oženil v nedaleké obci v Zahorovicích a chodil jenom sám k svému starému otci na návštěvu. Na starého Francka jako na každého smrtelníka přišla nemoc. Antoš sám nemohl starého otce v této nemoci opatrovat, neboť musel postupovat v jeho řemesle. Tu přihlásil na tuto opatrnost Jura ale ovšem i s rodinu. Přihlásil u pučmistra se žádostí zdali muže starého otce v nemoci až do hrobu doopatrovati. Panem v obci pohnulo se svědomí dali svolení s podmínkou že jeho rodina nesmí po obci chodit po žebrání. Cikan Jura na tuto podmínku přistoupil a tak se dostal i se ženou do své rodné obce. Za krátkou dobu starý otec zemřel, Jura zdědil po otci budu ale Antoš si v blízkosti zařídil nové obydlí podle vzoru starého a obýval sám svůj mladenec pokoj. Po otci převzal živnost kovářskou co vydělával to propil a z jídlem zase spolehl na lidi dobré vůle. Mimo kovářské práce chodil na výdělek na zavolání, ke stavbám čištění studní a podobných prací. Jura se svoji ženou Ančú tloukli kamen na okresní silnici, rovnali hromady (foroty) zvané, ale cikanka s jejím malým dorostem na dobrotu dobrých lidí nezapomíla. Když uhynul menší kus dobytka který se nemusel hlasiti vytážením neboli po našem (rasovy) byli na to cikani Starým dědákovi Josefu Hřibovi č 143. zdechlo telatko, zdověděla se o této náhlé smrti přišla k těmto Hřibům s přívískem (kolařum) s probou aby ji to telatko dali. Dědáček jí odbyvali různými výpověďmi, že se jim muž z toho masa něco stát, že mohou věci onemocnět, ale cikanka světsí prosbou nedala se od takového sousta odehnat. Slibila jim kůži po odrazení vrátit zpět atd. Dědáček konečně svolili, a když ji dovedli kde to telatko leželo, cikanka zalomila rukama a vykřikla: “Chvála bohu to je škoda vám dědáků může dycky dechnut vy dycky date, ale sudem nic lebo oni nic nikdy nedají.”

A mnoho takových žertů a vtipů naši cikani provedli. Antoš zase jako každý den šel dosti chvatným krokem k obědu po malé straně, postal chvíli u dveří a ňuhnavým slovem „prosímť a daj něco“ dostal talířek fazolové polevky u druhých dveří to samé neboť bylo to právě v patek, třetích zase u patnastích zase, zde již nemohl to snést zabrblal ale kruci už mám v bruše 15 polevek a samé fazolové. Při tom chodil také po kuřacích kteří kuřili z fajky na dborou močku. Když ale některý kuřák dal mu fajku na vičištění a při tom smrkl z nosa, Antoš se podívá, a povídá „hm včil tos nemosels dělat. A skroutil v dlani, dal za líco řádně se zalízl a odešel dal.

Cikan Jura zase byl pravým opakem svého bratra Antoše, nikdy nechodil ke dveřím nebo pod okna žebrát chodil každodenně za svou práci slušně oblečen a obzvláště v neděli, krásné šaty z dobré látky také do kostela chodil, a odpoledne mezi sousedy do hospody, na sklenku piva, fajku na dlouhé tresce a nebo veržinu. Měl pět dětí které byli také pokřtěni 2 chlapci Emil a Jaroš a 3 děvčata Hedvika Stazka a Marie. Tyto děti navštěvovali také školu. Ošaceni byli také slušně kdyby nebylo těch snědých tvaří podle ošacení žádný by neřekl že jsou to cikanské děti. V roce 1919 při katastrofální povodni také i cikanom odplavila voda jejich skrovné obydlí, Tehdejší obec zastupitelstvo je chtělo přesídlit na šumicko-nezdenskou hranici neboli mez, ale cikani tuto nabídku nechtěli přijat. Po dlouhém vyjednávání byli přesídlení na obecní pasínek „Michovec-příčna na dolním konci u kříže. Tam Jura si postavil

již ne boudu, ale domek č 253 a již ho započaly obývat dvě rodiny. Jura a dcery a syn Emil zvláště nebo se oženil s cikankou z Luhačovic. Antoš zase v pozadí jejich domku postavil si budu dle starého vzoru pod slamou kterou vyptal po vesnici po dobrých lidech. Hedvika se provdala alej jenom na polo, a měla synka s Nevařilem z Vlčnova, křtící jméno točto synka bylo Miloslav. Ale od malička se vyjimal tím že byl rassy bíle. Dale se oženil syn Jaroš s cikankou z Bojkovic a naposledy se vdala dcera Maruša za cikana kdesi ku Hradištu. Co se týka jejich vlastnosti kradeže, nemohu sem mnoho psati, jedině Jaroš byl jednou v zimě vyšetřovan skrzeva uděné maso které se stratilo v noci s komory Tlacha Leopolda č 255. což mu nebylo dokazano Ale co se týka ovocneho stromoví okolo silnice v blízkosti jejich obydlí za zimního období bylo velmi poškozeno – jakož i ve vinohradech a v lesi rajsisku bylo poznati cikanské řadění. Ke konci tohoto rodopisu při založení rodin těchto mladých ciganu musím podotknouti že naši občané hleděli budoucnosti vstříc že během dvou, až třech pokolení tohoto Holomkového rodu se velmi krásně při dobré urodě zalidní celý Michovec.

Obzvláště velmi se dotýkalo tamnějších bližších sousedu a to Jana Sobaně č 165 tím že znečistovali blízky banovský potok zvaný Ledské.

Počasí.

Měsí duben na začátku velmi studeno, během paru dni nastaly přílišné letní vedra která trvala až do konce tohoto měsíce. V měsíci květnu další teploty a sucho bez deště od měsíce února, až konečně 9 května přišla slabší dešťová sprcha. V přírodě očividná vaznutí vzrůstu hlavně u travín a obilnín, velké žloutnutí jarního osetí pro velké sucho hlavně v žluto-žilových tratích. Málo trávy, slabé jetele a vojtěšky, špatné ozimy a schnoucí jařiny. Od 17 května až do 24 května saharská vedra v přírodě vše jak pře zanikem. Měsíc jak svými vedry a suchem zhoubný, tak svoji slunečnosti živelně krásný a jedinečný. 25 května rozpoutala se nad krajem neškodná bouře při které proti očekávání napadlo deště asi 25mm. a ochlazení až do konce tohoto měsíce.

Nakažlivá nemoc u lidí.

V měsíci dubnu onemocněla 7člena rodina Františka Dvořáka č 138 který v tuto dobu dlí za vydělkem jako zedník v Jižní Americe. Nemocní jsou napadení břišním tyfem a to manželka jmenovaneho Anna Dvořáková a šest dětí. Přes souseda Jana Hřiba se vyskytla tato samá nemoc u Jančařika Martina č 236 kdež byli 4 nemocní matka vdova jmenovaný a jeho dvě dítka děvčata. Po raznem zakroku lékaře Dr. Kalaba a Dr. Kovářika okresního lékaře jmenování převezení do nemocnice v Uh Hradišti. Teto nemoci podlehl jedna osoba a to Františka Jančařiková ve stáří asi 60 let. Ostatní po vylečení navratili se domu. Příčina nemoci snad byla otevřena studna Jana Hřiba č 137. kdež tyto postižené rodiny nabíraly potřebnou vodu na vaření a pití.

Poutní místa.

Každo-ročne vychází před svatky svatodušními v sobotu rano o 4 hodině z místního kostela pruvod nábožných občanů na pouť k Paně Marii Svatohostynské. Puvod tento je zastoupen ve většině ženských a hodně starých babiček, které neznají únavy a tak daleké cesty která se prodělává pěšky tam i zpět. Také školáci a mladenci na této pouti neschazeli. Kněz o těchto časných ranních hodinách vyprovodil svoje poutní- na laze k obrazku Pany Marie, kdež po krátké modlitbě se poutníci rozloučili s celou vesnicí, a za zpěvu mariánských písní a modliteb ubírali si tyto poutníci přes obec Polichno dale Doubrávy, Březnici, Zlín, pak přes Laje do Rusavy a Bystřice pod Hostynem. Po krátkých odpočinkutích a nějakým soustem posílnění na večer dostali se na vrch sv. Hostyna. Tam ještě tehož večera odbavili pobožnost křížové cesty a po této pobožnosti každý hledal nějaké místo odpočinku

pro své znavené udy. Ráno zase v časných hodinách sučastnili se pobožnosti, zpovědi a přijímání sv. svatostí a bohoslužeb až dopoledne. Po tom nakoupili památky z pouti menší obrázky růžence pro děti nějaké hračky a perníky a zase se rozloučili se sv. Hostynem a dali se na zpáteční cestu k domovu. Ve Zlíně u dobrých lidí přenocovali a v pondělí svatodušní po ranní mši sv. dali se na další cestu k domovu takže domu se dostavili kolem 5 hodiny odpolední. Na lazku u obrazku zase byli přivítáni knězem, hudbou a ostatními občany. Seřazení pruvodu za zpěvu nabožné písně ubírali se všichni do kostela, kdež bylo sv. požehnání a po tomto byl rozchod do svých domovů nadělování dětí nějakou hračkou a perníkovým koníčkem nebo srdečkem a nebo panenkou. Dospělým zase obrázkem Panny Marie Svatohostynské se slovy: „Panenka Maria ťa zkazala pozdravovat abys ju na rok také navštívil.“

Druhá pouť byla ku sv. Antoníčku nad Blatnici. Tato pouť byla v malo případech vypravena v pruvodech většinou tam putovali děvčata a mladenci v houfech na svou pěst. Pouť většinou mladých: Devče si tam šlo vyprosit dobrého muže, a naopak mladenec dobrou ženu. Dle starého pořekadla prosí devče sv. Antoníčka: „A ty sv. Antoníčku dej mě muže v tu hodinku.“ „A šak by ťa byl.“ Nech by bil jak bil jenom kdyby byl. Tato pouť byva v měsíci červnu když přijde svátek světce v týdně pouť připadne v neděli.

Třetí pouť byvala na sv. Velehrad k svátku sv. Cyrila a Metoděje 5. července. Tato pouť v tomto letním období vyzněla vždy velmi významně. Velký a mohutný pruvod s hudbou od prvního a nejmenšího poutníka a do posledního dědávka a babičky všeci ve svém slovenském kroji radostná byla podivána na tyto poutníky, kteří za mohutného zpěvu: „Bože cos račil“ ubírali se ku svým zemským patronům a slovenským bratřím na posvatný Velehrad.

Čtvrtá pouť byla do Pozlovic ku sv. Anně na den 26. července. Pout tato navštěvovaná většinou starších ženských Aniček a ctitelek jejich jmenovkyň. Bez pruvodu v ojedinělých případech. Čtvrtá pouť byla vždy vypravena v měsíci srpnu na posvatný Provodov. Na tuto pouť se nejvíce těšili děti školáci, kterých byvalo vždy sučastněných ve velikém počtu. Také hudba při této pouti nescházela, jelikož v tuto dobu žne se již většinou dokončují až na nějaké pozdní směsky ovsu a vičaku. Na touto pouť vychází pruvod v sobotu po 3hodině odpoledne, cesta lesem až do Luhačovic, kdež byla u tamnějšího kostela svačina a po krátkém odpočinutí se pruvod ubíral k obci Řetěchovu kdež se přichází již na večer, kdež se nocuje. V této obci u kříže pruvod odbude krátkou pobožnost a po ukončení se rozběhnou poutníci a poutničky po domech ptati noclehu. Spokojí se každý s noclehem mu nabídnutým na zemi na slamě v domě a také i ve stodole nebo v nějaké sopě. O ½ 5 hodině ráno se zase naši poutníci seřadí u kříže a za zpěvu mariánských písní ubírají se k Provodovu. Na místě tomto se sučastní bohoslužeb až dopoledne zase nakoupí domácím nějaké to vítané z pouti, a ubírají se zpáteční cestou k domovu. Velký udiv se z této pouti donesou ti malí poutničky z Provodovských brusinek, které po blíže kostela v lesí rostou, potom s čertového kamene který jest tam také nedaleko a naposledy když jde pruvod k domovu jed se přes lazně Luhačovice z těch velkých vystavených domu o čemž se doma po této pouti dlouho vzpomíná. K páté hodině se poutníci dostaví zase na laze k obrazku, kdež jsou zase domácími vyhledáni, pruvod se seřadí a za zpěvu odchází do kostela, kdež jest svaté požehnání a zase rozchod k domovu.

Pátá pout bývá do Uh. Brodu první neděli v měsíci říjnu. Tato pout je růžencová také byva dosti zastoupena obzvláště zase těma malými poutníky. Pouť tato jest, odbyvaná v klášteře „Dominikanu“. Vychází se po 7hodině ráno, přichází se na velkou mši a po této mši se zase ubírají poutníci domu. Také na touto růžencovou pouť se děti velmi těší rodiče již se vytasí z nějakou korunkou na nějaký ten mls nebo hračku ale jaké bylo kazání v kostele

z těchto poutníků žádný neví ale kolik tam bylo kramu s hračky nebo s cukrovím při tom se nezmílí, ty se museli všechny obejit.

Vedoucím těchto poutí s moji paměti byl vždy zpěvák Josef Hřib č. 143. dědáček kolařů zvaný. Tento zpěvák který dlouhé roky předřikával v kostele take mnoho roku za jeho předřikání modliteb a předzpěvování vodil tyto pruvody na pouti. Po jeho smrti nastoupil Josef Kokoš č. 22. a po smrti Josefa Kokoše přebíral tuto funkci Šojdr Martin č. 80.

Komise stavební a finanční Osvětová komise

komise stavební a finanční	Po volbách obecního zastupitelstva zvolena komise stavební šestičlenná Jahoda Ludvík č. 122. Šojdr Gyrl č. 317. Dvořáček Mikuláš č. 141. Bartoš Martin č. 91. Gajdoš František č. 41. Horub František č. 208. jednohlasně zvoleni z členů obec. zastupitelstva následující: Bachurek František č. 93. Gajdoš František č. 41. Hřib Vojtěch č. 251. Juráček Josef č. 115. Jmenování okres. úřadem z řad občanů Vaculín Jan č. 60. Nalch František č. 34. Mudrák Jan č. 283. Šidlo Jan č. 134. Kudela Jan č. 58. Osvětová komise Do osvětové komise zvoleni členové obec. zastupitel: Dvořáček Mikuláš č. 141. Bachurek František č. 40.
Knihovník. Obec. pokladník. Obec. hospodář. Obec. tajemník.	z učitelského sboru jmenování: Knihovníkem nadále zůstává: Klach Leopold č. 255. Obecním pokladníkem zvolen: Mikuláš Dvořáček č. 141. Obecním hospodářem zvolen: Zalesák Jaroslav č. 61. par. 1. Obecním tajemníkem navrhnut a zvolen řídící uč. Jahoda Vencelín Tato komise a obecní funkcionáři zvoleni dle obec. protokolu dne 2. dubna 1932.

Knihovník. Obec. pokladník. Obec. hospodář. Obec. tajemník.

Knihovníkem nadále zůstává: Tlach Leopold č 255.

Obecním pokladníkem zvolen: Mikuláš Dvořáček č 141.

Obecním hospodářem zvolen Zalešák Karel č 61. radní.

Obecním tajemníkem navrhnout a zvolen řídící uč. Jahoda Vendelín. Tyto komise a obecní funkcionáři zvolení dle obec protokolu dne 2 dubna 1932.

Poplatky z obecní pastvy.

Obecní zastupitelstvo usneslo se ve schůzi vybírání poplatku spasení dobytka ve stadě na obecních pastvinách dne 8 května 1932 a to 5 korun na 1 rok. z jednoho kusu u pastyře a pasení mimo stada 10 korun s kusu na 1 rok.

Vybírání davky při tanečních zabavách.

Jelikož v každých letech při sestavování obecního rozpočtu jeví se schodek v příjmu usnaší se obec. zastupitelstvo vybírání perceltního poplatku při tanečních zabavách všeho druhu. K tomuto vybírání pověřeni čtyři členové obec. zastup. a to Zalešák Karel, Hřib Vojtěch, Jahoda Ludvík a Bartoš Martin. Těmto členům se ukládá, při zjištění nevybrané davky přesně dle platných ustanovení stanovena pokuta a 160 Kč.

Počasí.

Měsíc červen příkrym opakem předešlých měsíců denně sychravé počasí a chladna, studené severní větry a k tomu hodně chladné noci takže zjevy v přírodě rostliné, byli velmi neslibné k příznivé urodě. Jedním slovem tento měsíc neletní. Za to ale měsíc červenec doběhl to co předešlý měsíc zanedbal ale jenom skopaninách a obilninách. Vojtěšek jetelin a lučního sena bylo velmi malo ale v druhé sklizni se to velmi zlepšilo. Žne se odbívali v měsíci srpnu na zrno byli dosti příznivé, ale slamy kratké a malo. Měsíc září byl teply letní dosti zavlažovaný tak že narůstalo dosti podzimních směsek ke krmení dobytka. Take řepy jak cukrová tak i krmna, donesly neočekávanou urodu. Tak tež i zemaky byli dosti dobré.

Nezaměstnanost a vyživovací komise

Nezaměstnanost se stavala obzvláště čím dal tím více kritickou právě v podzimních měsících členové chudých rodin podělování podpurnými 10ti a 20ti poukazy, kterýchžto obec dostávala s okresu maly přiděl, a vznikalo z těchto přidělu hadek a nepříjemnosti, tak že musela bytí zvolena vyživovací komise kteráž měla na starosti tyto přiděly. V této komisi byli zastoupeny všechny politické strany v obci. Do této komise zvolení nasledující členové obec. zastupitelstva:

za čsl soc	Jahoda Ludvík
" lid.	Šojdr Cyril
" soc dem	Gajdoš Antonín
" repub.	Dvořáček Mikuláš
" odborovou	Zetka Ignac
"neorganysovane	Dvořáček Josef.
Předsedou teto komise byl zvolen řadní	Jančář Jan

za čl. soc. Jabloňka Ludvík
 " lid. Sojka Gyula
 " soc. dem. Gajdos Antonín
 " repub. Nováček Mikuláš
 " odborovou Zelka Ignác
 " neorganizované Nováček Josef
 Předsedou této komise byl zvolen Jan Jančík

Přes všechno usilí a snahy nejlepší této komise spokojenost u nezaměstnaných nebyla uspokojící, samé vytky a nadávky nebraly konce. Komise tato nezakořenila na delší dobu byla vystřídána druhou a tak se stalo že poslední komise zustala ale neměla již co přidělovat.

Osobní

V tomto roce 12 července zahynul padem letadla budovatel velikeho Zlína Tomáš Baťa

28 říjen.

Náš velký statní svatek 28. říjen oslaven předvečer velkým pruvodem s hudbou po vesnici.

Podzim.

Podzim byl normalní dosti suchý práce s osetím a vybraním všech druhu okopanin řadně sklizeny. Hlavně příznivý měsíc listopad a do polovice prosince, tak že hrabání listu v lesích a zároveň odvoz zásob na stelivo zímání byl velmi prospěšný.

Oddavky, narození a umrtí.

Oddavek v tomto roce bylo 11. Narodilo se v tomto roce 36 z toho 18 chlapců a 18 děvčat. Zemřelo celkem 22 lidí z toho 11 muž. a 11 žen.

1933.

Počasí.

Zima v měsíci lednu jakož i v unoru byla normální skutečná zimní povětrnost. Šnehu bylo 20 až 30 cm který se ke konci února ztracel očividně. Březen dosti chladný obzvláště noční mrazy které byli 6 až 8 stup po 0 a to do 15 března. Po uplynutí tohoto počasí nastala změna tak že během asi 10 dní nastala práce na polích. Nasledkem vymrznutí pudy orba byla lechka tak že práce jarní se v polovici dubna končily s osetím. Ozimy krásně přezimovaly. Přistupováno k dalším pracím osetí cukrovky a krmné řepy sazení zemaku Po těchto pracích nastalo silnější ochlazení bez deště s nočními mrazy takže prorosty ječmenu hodně prmrzly a silně sežloutly. Měsíc květen dosti teply až na to že chyběla vrchní vláhá. Jednotlivý zemědělci měli dosti práce neboť na mladých řepách se objevili řepní škudci škrobaci řepaři kteří tyto porosty šepné velmi spoškozovali. 5 června velký mraz. který poškodil a promzl velkou část zemaku obzvláště v dolínách. 8 června přišla v noci velká bouře která přinesla vlaky která byla již všemi očekávaná a to byla jediná zachrana pro přírodu ohroženou suchem. Nastalo teple počasí pod mrakem tak že úroda začala krásně bujnet a velmi přibívalo vzrustu na všech plodinách.

Zavažení koryta Olšavy. Požár.

Na zavažení starého koryta řeky Olšavy bylo postupováno. Na zavažení bylo zaměstnání naši dělníci kteří nasledkem velké nezaměstnanosti ve stavebnictví nemohli nikde najít zaměstnání. Proplacením těchto prací byla určena obec.

V tomto roce v zimních měsících vypukl požár na obytném domku Josefa Velfla krejčího v kutě. V časném zakroem místního sboru dobrovol. Hasičů požár tento se nerošířil na souseda Ludvíka Zetky, takže shořela jenom střecha Velflova domku a spodní část ačkoliv

Byla ještě ze dřeva byla zachráněna. Jedině tam utrpěl sbor velkou škodu na hadicích nasledkem velkého mrazu.

Spořitelní a založenský spolek

Na straně 64 jest vzpomenuto spořitelního a založenského spolku v Šumicích ale bez dat kdy byl založen a jak dosu prosperuje a slouží občanstvu a veřejnému životu. Dle dobrozdání a vypovědi Lorence Ludvíka kovaře čís 37 a dnešního pokladníka. Jest tomu 33 let co byl založen Spořitelní a založenský spolek, zvaný Raifaisenova založna, založen byl v roce 1907. Tehož roku byl zanešen do obchodního rejstříku pod č 708/4 ze dne 3/8 1907 a první urřadováni bylo dne 1/9 1907. Přihlásilo se toho roku 33. členu ze zavodnímy podíly a 10 Kč

Prvními funkcionáři spolku byli zvoleni Tlach František č 34 starosta

Hřib František č 17 místostarosta

Jan Vaculín č 60 členové

Červenka Josef č 23 představenstva

Krhutek Jan č 131.

Prvním pokladníkem zvolen byl

p . Březovský Josef farař.

Prvním rokem docíleno bylo.....Kč 10.800 vkladu
 " " pučeno "K 28.118 vypuček
 Zbytek pučeno od uřtředí jednoty.
 Obrat prvního roku byl.....Kč 70.000

První představenstvo jako zakladajícé s malými změnami uřadovalo do roku 1919. a uřadovalo se v místnosti u Frant Tlacha to bylo do povodně. Po te se uřadování přeneslo do nově postavené fary, kdež se uřadovalo až do roku 1939. V roce 1939 přenesen byl úřad do obecního domu a jelikož nebylo pro rozšířené obecní uřadování v době druhé světové války v obecním době místa pronajal místnost pro tuto uřadovnu Ludvík Lorenc kde se uřaduje do dnes.

Druhým starostou spolku zvolen byl v roce 1920 Hřib František č 17. a za nemocného pokladníka p . faraře Březovského uřadováł p . Kolář Karel kooperator

V roce 1919 po první světové valce docíleno obratu Kč 190.000
 vkladů Kč 110.000
 a puček Kč 120.000

V roce 1920 měla založna dosti značný pokladní deficit ve výši 170.000 Kč který se přičítal byvalemu pokladníku faraři Březovskému jako zpronevěra. Tento deficit uhradila z části koncistoř v Olomouci z části děkan Hlobil a část duchovenstvo okresu Brodského a zbylou část uhradila založna sama. V pozdější době však dle našlých zaznamů, vyšlo na jevo že pokladník zpronevěru neudělal ale zavinil tím, že ke své škodě pučoval místním lidem na podkaní a bez dluhopisu a tito lide k jejich hanbě po jeho smrti se k tomu nepřihlasili. Největší vinu mělo tehdejší přestavenstvo, neboť vedení u okladníka řádně nerevidovalo a nikdy v důvěře k faraři nezjišťovalo postup zapuček a pokladní hotovost.

Sam pokladník Lorenc Ludvík č 37 čestne prohlašuje, že dřívější pokladník spořitelního a založenského spolku v Šumicích farař Josef Březovský na spronevěře 100% vinu nenesl.

V roce 1923 byl definitivně zvolen pokladníkem raifaisenky p . Josef Berger farař. Take bylo zvoleno z větší části nové představenstvo a to nasledující.

Hřib František č 17 starosta.
 Šojdr Martin č 80 předs. doz. Rady.
 Mudrák Jan č 156
 Hřib Tomáš č 21
 Bachurek Tomáš c 39.
 Lorenc Ludvík č 37.
 Bachurek František č 40
 Kokoš Josef č 20
 Juřeník Josef č 115
 Gajdoš František c 41.
 Hasoň Tomáš č 87.

V roce 1923 stoupl roční obrat na	700.000Kč
vkladu bylo	177.500 Kč
půjček "	98.628 Kč.

V roce 1927 se pokladník farář Josef Berger vzdal své funkce a zvolen za něj Lorenc Ludvík č. 37 pokladníkem. První obrat pokladníka Lorence v tomto roce byl 600.000 Kč.

vkladu	343.664 "
půjček	258.900 "

V roce 1929 vzdál se funkce starosta spolku Hřib František a zvolen Bachurek František č. 40. Dále bylo ustaveno nové předsednictvo které s větší části úřaduje do dnešního dne.

Dozorčí rada.

Členové představenstva.

Žampach Josef č 12 předseda

Bachůrek František č 40 starosta.

Juřeník Josef č 115

Dvořáček Josef č 131 místostarosta

Hřib František c 21.

Zalešák Karel č 322 členové

Bachůrek Tomáš č. 39.

Šojdr Cyril č 217 představen-

Tlach František č 34.

Gajdoš František 41 stva

V roce 1933 se vzdál funkce Šojdr Cyril a Tlach František a zvoleni na jejich místa Gajdoš Antonín č 107 a Kolařík Jan krejčí.

Politika.

V této době měla politika vedoucí slovo na obsazování míst jak v dozorčí radě tak i v představenstvu. Předem před ohlašenou valnou hromadou spolku již měli vyhlednute kandidaty na nově obsazující místa jak. republikani tak i lidovci. Jedině strany socialisticke jak narodní social. Tak i social. Demokrate, přesto že členů a vkladatelů měli ve spořitelním a založen spolku dosti netlačili se v těchto věcech do popředí.

Obecní tajemník.

Od roku 1920 což je mě známo a také ale obecního protokolu zastával místo obecního tajemníka řídící učitel Antonín Vaněk k velké spokojenosti obce jakož i občanů. Ale již přestarlost jeho oboru učitelským byl dan do pense, zároveň tím opustil místo tajemníka a přestěhoval se i s rodinou do Uh Brodu kdež strávil poslední zbytky svého života Poslední protokol ze schůzi obec. zastupitelstva napsal 5 února 1932. Po jeho odchodu navrhnout starostou a celým obec. zastupitelstvem jeho nastupce Vendelín Jahoda řídící učitel. Pan řídící Jahoda touto funkcí přijal ale bohužel na kratkou dobu a to jednoho roku poslední protokol ze schůze byl 13 dubna 1933. Při svém odstupu žádal od obce za každý dopis jím napsány 5 Kč a k tomu dal prohlášení když zedník ma na hodinu sve práce 5 Kč on za ten dopis to take zaslouží. Po věcne a zralé uvaze obec zastupitelstvo propustilo svého služebníka v pokoji.

Žne

Jak se úroda v před letí ukazovala slabou a špatnou ve žních se to stalo pravým opakem. Žne byli velmi dobré, rok hojné obilní sklízne doba počasí velmi přízniva, tak že se uroda dostala sucha pod střechu. Přes nevlídnost mraziveho počasí na jaří také ovoce jak jadernateho tak i peckoveho bylo dosti. Musím konstatovat že v zemědělství rok od roku se

zlepšuje. Jednak větší příliv umělých hnojiv upuštění od starého zvyku našich dedečku nechati orne pudy po celý letní čas na úhor a další postupy více chování dobytka skotu a bravu.

Obecní plemenici.

Tohoto roku obec chová 3 plemeniky (byky) kteří jsou uznáni oresní licenční komisí za vhodné zdravé plemenidbě. Najemcem těchto plemeniku jest Hasoň Tomáš č 87 za poplatek vydražení na veřejné schůzi 10.000Kč. Skočne za rok z jednoho kusu se platí 27 Kč chovatelské komisí jejíž pokladníkem jest Bartoš Martin č 91. Co se týká vepřového dobytka to je prasnic těch je v obci dosti malý počet. Dnešní chovatele prasnic jsou Tomek Alois č 153 Čerenka Josef č 23. Hasoň Jan č 102 Bartoš František č 324 Slíva Leopold č 139 Trchalíková Anna č 156. Chovatele prasnic zavadějí svoje plemenice do obce Nezdenic Rudic Zahorovic za poplatek 40 Kč.

Podzim.

Polní práce jsou včasné ukončení jak vybraním zemaku a řep a i s osetím ozimin. Podzim teple normální povětrnost dobrá až do konce roku

Oddavky Narození úmrtí.

Oddano v roce 1933	12.	
Narození " "	32	16 chlapcu a 16 devčat
Umřelo " "	25	12 muž, a 13 žen.

1934.

Zima.

Mírná zima se slabým sněžením které v poledních hodinách při oteplení se strácí. Tímto postupem následuje také měsíc únor takže tato zima jest vítána lidstvem pro neztečení a spotřebu stopu dříví a uhlí. Ačkoliv se jeví zase u lidí obava a předvídatost že jarní měsíce na teplotu měsíce zimních doplatí měsíce jarní. Obava se změnila a měsíc březen mimořádně teplý, setí a vzrůstu v přírodě velmi příznivý. Sadba jarních obilnin provedena již začátkem března rozkvět ovocného stromu již 14 dubna, takže ke konci dubna žnová teplota. Stada dobytka již v polovici dubna se vyhanějí na pastvu. Rozkvět akátu který obvykle kvete koncem května rozkvěta již 2 května. Sečení akátu který obvykle kvete koncem května rozkvěta již 2 května. Sečení prvních vojtěšek již 10 května za krásného žnového počasí

Obecný hajný.

Dřívejší lesy panské obhospodařoval panský hajný Jan Borysek po zabrání z přidělu zůstal také ve službě hajného v obci. Ale v poslední době již v předešlém roku stále churavěl, zvolilo obecní zastupitelstvo v měsíci prosinci nového hajného Jančáře Františka č. 71 zedníka. Starý hajný Jan Borysek odešel do pensie. Tím nastoupil od nového roku Jančář František který měl ruce následkem práce ochrnuté na hajení obecních lesů.

Zavážení starého řečiště.

Na zavažení starého řečiště ještě tohoto roku pokračováno – obsazování do této práce bylo určováno dělníkem obecní radou směným postupem. Práce tyto již byly většinou končeny.

Odprodej obecních pozemků

Dle obecního protokolu ze schůze obec. zastupitelstva odprodány obecní pozemky mlynaři Drahomíru Pipalovy ze zavezeného řečiště kolem mlyna. Pozemky odprodány za následující ceny. První část od Tomkova stavu po příkop u palenice 6 .50 za 1m². druhá část od tohoto příkopu, po odpad vody u splavu za 5 .50 1m².

Seno seč a žně.

Senoseč tohoto roku byla nadprůměrná přesto že v začátcích měsíce května objevilo sucho ale 17 května k večeru velká bouře která trvala celou noc hodně deštivá záchrana v přírodě. Pokročila vegetace všeho přesto že měsíc byl chladnější a oblačný počátek žniže již 6 července a ukončení koncem měsíce a počátkem srpna.

Žebrácký chléb.

Z dřívějších dob jakož i do dnes udržuje se zvyk pro osoby staré a nemajetné chodění dům o domu po vesnici 1 pátek v měsíci v žebráckém chlebě. V mojích vzpomínkách chodilo 4 a 6 osob také aj mužsky a s modlením prosili o tuto almužnu. Dostávali v selských rodinách měrku mouky 1 ½ až 2 kg kdo ale neměl mouky dával jim do jejich pokladnice kterou sebou nosily peněžitý obnos podle možnosti. Po tomto obejdení vesnice se s těmi milodary rozdělili. Když někdo ve vesnici zemřel zase všichni přišli a mrtvého se

modlili. Po pohřbu vystrojili těmto žebakum pozustali oběd. To měli také po svadbach připravený oběd.

Tajemník a stražník

V kostele dosud pod chorem jest lavice žebračka zvana poslední to bylo jejich místo. Poslední babička která tuto funkci dodržela byla Františka Synčakova č 20 Po odstoupením obecním tajemníku Vendelínu Jahodovi řídícímu nastoupil na toto místo Josef Slivá narozen 12/8 1906 vyučen řemeslu zednickemu. Dostal při práci uraz na pravou ruku, a tak nahodile starosta Leopold Sliva zasvětil jej do obecního úřadování nejprve jako stražníka později vypomoc tajemníka.

Obecní rozpočet

Dle protokolu schvalen obecní rozpočet pro rok 1935

celková potřeba činí 146.861 Kč

uhrada " 119.511 "

schodek činí 27.350 Kč.

Nekrytý schodek řádného hospodaření v obnosu 27.350 Kč usneseno uhraditi 80% přirážkou k dani domovní a činžovní a 250% přirážkou k ostatním daním.

Podzim

Podzim mimořádně teplý, slunny polním pracím příznivý až do konce roku Velmi dobrá pohoda pro vzrůst směsek, hrachu, hojnost krmiva, sečení a sbyraní po celý skorem prosinec.

Oddavky. narození umrtí.

Tohoto roku bylo 13 oddavek. Narodilo se 27 z toho 17 chlapcu a 10 děvčat. Zemřelo celkem 25 z toho 12 muž 13 žen.

Rok 1935

Počasí

Normalní mírna zima v lednu a únoru, větší ochlazení a silné sněžení přes měsíc březen obzvláště při konci tohoto měsíce velké sněhové vanice krajina bílá pod sněhem. Počátek jarního setí kolem 10. dubna přes to ale v půdě zadržaná hojnost vlhky.

Svadby z minulých dob.

V minulých dobách až do světové války 1914 se odbyvaly svadby ve větším a pohostinejším rozsahu. U nás na dědině se tato svadba nikdy nekonala žádný jiný den v týdnu jediné v úterý po třetí ohlašce v kostele. Začátek této svadby byli namluvy, které se odbyvaly vždy u rodičů nevěsty. Syn to je ženich zdědil svým rodičům že se chce oženit. Vojnu již má za sebou, matka churaví tak je třeba do domu nějakou sílu, nebo také dosti případu bylo hospodařství otcovo zadluženo tak nebylo jineho vychodiska „Francka oženit ale to sá ví dobře. Rodiče ženichovi přesto že dobře věděli za kterou děvčicíou Francek jejich chodí, při ohlášení že se bude ženit zase chtěli vědět kéro má nevěstu a také kdoví co jí její tata dá. Jedna bolest pro ženicha skončena, nastává druhá. Ve čtvrtek večer Francek se pěkně nastrojil boty si vypucovával viksem mamička dala vypiglovanu košulu aby Francek byl naparaděny, kupil si veržínu a již šel na jisto ke své děvčici. U těchto mladých milencu tento plan již dřívě dohodnutý nebo děvčica musela připravit zase svoji matku a tá zase sveho stareho. A tak konečně ve čtvrtek večer přišel Francek na jisto. Ve světnici vše v nejlepším pořádku, duchny vystlané firhanky vipiglované a smetí zametené. Rodiče děvčice byli doma. Pěkně Francka přivítali a zároveň ho vyzvali k posazení. On odmítal že šak neustal a konečně sedí a započata debata ovšem možnem jenom ne ožení. Konečně přicházela 11 hodina a musel se pustit konečně do té 7svatosti. A tu spustil strýčku a tetičko přišel jsem sa optat jestli mě tu vašu Marušu date. Staří zustali nad tuto zprávu jako omračení, ale nestratili duchapřítomnosti a odpovídají no víš synku my na to nejsme připravení ale toš co sa dá dělat, tož dyž sa mate radi tož sa vezmět. A tož kdyby jste šli na faru. Francek odpovídá tož v sobotu. Starý se pta ženicha na majetkové poměry u nich. Ženich odpovídá že s tatičkem o tom ještě nemluvil. „Tož víš co“ pověz tatovi zítra večer k nám přijďte i stebu šak to nějak domluvíme. Konečně pozdní noční hodina vzrušila ženicha k odchodu na prahu dvíří. Marušku poceloval a odchazel spokojeny domu. Ještě te noci matku se vyptala jak dopadl a co Maruša dostane. „Šak zítra máme příd aj statičkem na namluvy. Na druhý den večer a to v patek šli otec ze synem na namluvy. U rodičů nevěsty byli velmi přivítaní, a také učastovaní. Mamička nevěsty nasmažili koblihu navařili káfé a hosty pohostili při velkem pobízení jak stara tak i mlada“tož šak si vezmět šak sa u nás neotravíte.“ Pak přišla debata co dostane nevěsta Toš co povídaš stará Maruši dame podbrodčí, před slatiní po cestu, trhanec, los u krůžka a zablanští od humen až po lecké. Dále dostane tu stračenu u zdi 400sta rýnských. Duchny a kosu má už nachystané. Domluveno a ujednano zítra to je v sobotu idu mladí na faru napsat ohlašky. V nedělu při prvních ohláškách, ženich s nevěstu nebili v kostele doma, šli oba spolu pěšky do Brodu, do kostela a potom nevěsta kupila ženichovi vonicu za klobuk. Po navratu z Brodu v poledních hodinách zavolal ženich nevěstu k jeho rodičům k obědu, lebo mamička to rano mu rozkázali. Na druhu nedělu se to zase opakovalo cesta do kostela do Brodu a k obědu zase zavolala nevěsta ženicha k jejím rodičům. Odpoledne šli spolu na požehnaní a po požehnaní šli volat družby a družice a kmochačky t. j. svědky a široké. Družky a družice se volali z bližší rodiny bratrance a když nestačilo rodiny tak i kamarady a kamaradky. Družice měli z této svadby dosti velké

utraty neboť tyto svadby byli vesmes v našem kraji, dala si ušít rukavec střevíce v Brodě o Mlíčky, fěrtoch, na hlavu věnec s ganku vše velmi vyparaděné z mašlí a stříbrnými patački. Nový vyšitý obojek také neschazel jakož i nový furtušek atla. Každá družica svém družbovi kupila vonicu s rozmaryny, mašlu na vestu a vyšitý a vyheklovaní šatek do nohavic. Tyto samé povinnosti měla také nevěsta a ta ještě k lepšímu ušila nebo dala ušít ženichovi košulu na zdavku. Rodiče tohoto mladého paru také měli hodně starosti s přípravami na svadbu. Mamičky po druhých ohlaškách volali kuchařky také z přízně a když nebylo této volali i cizí. Volali je již na sobotu před třetí ohlašku kdy se již svadba na dobře začala. Při tom švem bylo v těchto domech již mnoho práce líčení a drhnutí celého domu. Otcové měli zase starosti o maso, většinou se podávalo jenom hovězí, když měli některý doma takový kus dobytka přebitečný tak ho zabili když ale né tak se šlo na jarmek do Klobuk nebo Vlachovic kupila se starší krava a zabila se a tak se oba rozdělili. Když nebylo pěkné bíle muky, zajelo se do Brodu a u žida Beka sa kupil pytel Peščanské Kvit na gořalku sa kupil v palenici v Bojkovicích. Když to byla bohata nevěsta a také měla bohatu širokou toje kmotřenku, ta ji upekla k této svadbě kolač. K tomuto kolači uchystaní potřebovala darkyně také až 5 kuchařek. Spotřeba mouky na takový kolač bylo 8 až 10kg. Pec ve které se pekl musela před vsazením přední část rozebrana a vsazen na velké lopatě v dřevěném luku. Kolač tento vyzdoben testovými ružicemi a dále ratolestmi 1m až 120cm vysokými. Ratolesti zapichany v tomto kolači a ve vrchu skončen velkým bodlakem chutí zvaným rovněž vaječným těstem olepeným. Kolač tento dosahoval výšky až 150cm a musel byt přenášen na nosítkách k tomu zřízených. Když byla svadba velkým kolačem ženich musel obstarati 4 družky a čtyři družice. Poslední takový kolač byl u nás roku 1921 když se vdavala Františka Tlachová č 34 dcera Františka Tlacha rolníka a hostinského. Jmenovaná se vdavala do Lačnova okres. Val Klobouky za Josefa Kudelu řezníka, rolníka a hostinského. Kolač tento pekla mynařka Kohoutkova Kamila č 81. V sobotu před třetí ohlaškou započala u ženicha take i u nevěsty chystaní a pečení buchet vdolku a drobného to je vdolečku. Toto pečení trvalo od časných hodin ranních a do noci. V neděli zase ženich i nevěsta šli do Brodu do kostela. Opomenutím v sobotu večer každý družba šel ke své družici po voničku. V neděli odpoledne zase družbé dovedli sve družičky do domu nevěsty kdež byli uhoštění svadba již se započala. Se všech stran dědiny příbuzní a rodina nesou na tuto svadbu v ušacích mleko na mísách sýr, putr, vajíčka, cukr, sadlo, a každý co měl. Každá tato rodina byla uhostěna kavou nebo čajem a pečivem kterého bylo naloženo na stolech. K večeru přišli hudebníci vyhravat před dům nevěsty vínek. Při této muzice každá nevěsta plakala. Kdyby neplakala již by se o ní po dědině mluvilo že se ráda vdává. Také hudebníci byli pohoštění a večer v hospodě byla svadební muziga. Družbé tohož večera již vysnoření zvali na úterní svadbu ty hosty které jim svadební hospodaře vypsali na arch papíru. Když tito družbové vešli do domu zvat. Začali nasledovně: „Přatele milí nemějte nám za zle že jsme do vašeho příbitku vstoupili není to z vůle naší ani z vůle vaší, ale z vůle mladého ženicha a mladé nevěsty, svadební hospodaře vás zkazujíc pozdravovat a žádají vás aby jste v úterý skoro rano dostavili na svadbu, k ženichovi a k nevěstě na snidání, na poledne k ženichovy na oběd a večer k nevěstě k večeri a přijďte všeci aj z te peci. Takto všude byli přivítaní a podán jim pecen chleba na ukrojení. Všude si družbové odkrojili dali do vesty do kapsy a přinesli to k nevěstě aby se jí chovala drubež. Po tomto pozvání dostavili se k muzice aby zase vytančili svoje družice. Při této muzice byl i ženich s nevěstu ale k jedenacté hodině při razném pochodu nebo jak se tedy všeobecně říkalo marši ženich s nevěstů odchazejí domu jelikož rano musí jíti ke zpovědi a sv. přijímání. Ostatní tanečníci se veselí do pozdních hodin, družbové svoje družičky zase odvedou domu. V pondělí rano jak uz ženicha tak i nevěsty velky shon pečením a chystáním kolaču po našem pagačku všeho druhu bucheta vdolku a drobného. Svadební hospodaři svažejí pivo a všelijaku pijatky aby na zítra nic neschazelo. Připravují stoly, lavky, aby rano bylo vše po ruce. Když ale bylo na toto úterý

více svadeb nevěsta již večer musela jít k odborníci na pentlení a vazání věnce na hlavu tak že tou noc musela přespát sedě na svých loktech při stole. V úterý ráno a to velmi skrobnábytek ze světnic kde se svadba konala, vynešen a nahrazen svadebními stoly, na které kuchařky již nakládali nakrajene vdolky a různé pečivo. Družbové zase dělali svoji obchůzku po dedině zvaním a po skončení šel pro svojí družicu a dovedli je do domu nevěsty. Seszdávání se konalo v kostele kolem 10 hodin. Muziganti se šesli před ženichovým domem kdež po zahraní byli zavolaní dovnitř, kamž se dostavili ženichovy kmotři se svými širokými družbami a družice a po krátkém pohostění za zvuku různých maršů šli i se ženichem, pro nevěstu. Nevěstin dům byl zamčen celý průvod zastal stati družbové klepaním se dobývali dovnitř. Po ozvání hlasu za dveřmi co hledají a žádají když odpověděli že hledají čest a podstivost byli ihned vpustěni jakmile neměli žádné odpovědi nechali je delší dobu stati přede dveřmi. Po konečném otevření všechny tyto hosty přivítala nevěsta ženicha zvláště a podala mu vonicu s rozmaryny a mašlu na vestu.

Družičky podělili všechny hosty svadebním odznakem nějakou ružičkou. Při odchodu do kostela ženich a nevěsta prosí rodiče o otcovské a mateřské požehnání. Rodiče oboji sedí na připravených lavicích, ženich a nevěsta klečí před nimi, ženich bere svého otce za ruku a říká: „Tatínku milý prosím vás poneprv, po druhé, a po třetí, jestli sem vám kdy ublížil, neb vás kdy rozhněval odpuste mě,“ to samé říká své matce rovněž tímto způsobem odprošuje nevěsta své rodiče. Ženich zase bere otce za ruku nevěsty a děkuje takto: „Tatínku milý děkuji vám za ten dar který jste pro mne vychovali a mě za manželku dali.“ To samé odpoví i matce nevěsty jakož nevěsta zase děkuje rodičům ženichovým. Po tomto obřadu a pohostění zeřadí se mládež muziganti družičky uprostřed nevěsta družbové také ženich uprostřed, za nimi kmotři, a široké kmotřenky, a ostatní hoste s rodiči a jde se do kostela při různé hudbě vyskání a střílení. Po skončených obřadech v kostele venku před kostelem přistupují všichni k novomanželům s přáním všeho dobrého. Novomanželé již u kostela volají svoje kmotry k obědu který se odbývá u ženicha Muziganti s mladou chasou jdou s vyhraváním do hospody kdež se hned začíná tančit. Družičky jsou také v hospodě a družbové jdou zase volat rodinu po vesnici k obědu k ženichovi. Po tomto obědě i starší mladší jdou do hospody kdež se tančí a zpívá a do 4 hodin. Družbové zase mají povinnost zvati na svadbu ženich s nevěstou po vesnici. Když konečné jest večeře připravena ženich s nevěstou přijdou do hospody a již zvou muzikanty a všechny tam sjeté hosty k večeři. Po seřazení před hospodou započnou mladenci zpívat tak zvané hnatí kačera.

*Ještě nebylo kus do večera kazala
mati dohnat kačera kač kačerku
domu ženu tě nevím komu.*

*Než jsme kačera dohnali
patero botu jsme sedrali
kač kačerku domu
ženu tě nevím komu.*

*Bez nohy na vrbu leze
bez ruky tam po něm haže*

*bez zubí ořechy louska
hluchy za rohem posloucha
Kač kačerku domu
ženu tě nevím komu.*

Při tom i hudba odehrava tyto napěvy až konečně se přiblíží k obydlí k nevěsty, která jest zase uzamčeno. Po dlouhém domlouvání za zavřenými dveřmi jest otevřeno a mezi tento průvod jest rozhoděná slaměnka obilí aby se ten kačerek po dlouhé cestě nazobal. Konečné zasedání za stoly družičky zasednou bez nevěsty do jednoho rohu světnice dale děvčata a ostatní hosté. Po zasednutí kolem stolu započnou družičky s devčaty píseň.

*Za stoly sedame, nevěsty nemame
doved' nam ji starší družbo
doved' nam ji starší družbo
necht' ji zaspívame.*

*Pojd nevěsto mila, pod do našeho kola
zasedni mezi družičky které jsou jako
ružičky, kolem tveho stola.*

Toto se opakuje několikrát. Družba vede nevěstu se skloněnou hlavou a bílým šátkem zastíněné oči. Družičky začnou. Nevěsta již ide hlavičku skloňuje že ona dnes mezi námi mezi svými družičkami svůj víněk pozbude. Usedne v rohu mezi družičky, které ji hodně zastíní.

Zpěv:

*Vinšujem ti kamaradko – vinšujem ti stěstí, aby se ti dobře vedlo, aby se ti dobře vedlo
v tom tvojem manželství.*

*A jak se ti zle povede kamaradko mila, přijď se ke mě postěžovat přijď se ke mně
postěžovat až ja budu doma.*

Žadny ti v tom nespomuze ani tva mamička, již ti více nepokvete červená ružička.

Žadny ti v tom nespomuze ani tvuj tatiček již ti více nepokvete červený hřebíček.

Při těchto písničkách započato spodaváním večere. Obsluhu dělávali vždycky družbove

Jídalo se vždycky z jedné mísy hovězí polevka slokšama maso zelí krupice a suché truky uvařené. K pití podavano pivo a sodovka. Při večeri se jezdilo s vyslužkou. Na každé svadbě nechyběl nějaký humorista který tuto funkci zastaval. Opatřil si ženichovu vonici odkrojil skrojek chleba do něhož tuto vonici zastrčil dále 4 pětikoruny kovové, zastrčil také do chleba na způsob vozu a již započal slovy Muzigo na horu. Nekterý muzigan na křidlovku

nebo trubku vitroubil intrado a již jel: Jedu Jedu ale stojím řekl bych vám pač panbu žehnat tepru sa strojím: a hned začal rymovačku. Když jsem šel kolo toho mlyna byla velika zima starším družbovi zmrzla na peci žena, ale ona mu nezmrzla on ji upekl ale prosím neříkajte mu to on by nam utekl. A zase dále mluvil rychle: Hajš hajš havranku ustup mě schaskou na stranku nech mohu přistoupiti bliže k panence která sedí na lavici jako červená ruže a laskavě očekává svého frajíře. Která nemá pěti šesti jež si to poklada za veliké neštěstí. Ty starší družičko stavěj se vesele čest a poctivost se ti děje, nechci tě rmoutiti ale potěšiti vyslužku ti posila na na tebe neustale vzpomína panic mladenec starsší družba. Družička převezme ten vuz a zastrčí do středu 2 koruny 10 až 20 a odevzdava a zkazuje tomu družbovi: Zkazuju mu tak ani sama nevím jak až ho sřetnu tak mu to řeknu. Tento tluchuba to odebeře a skřikem vola družbo. družica ti zkazuje skrz kalenicu, abys už chystál obalenicu.

A tak se pokračovalo po vŕeckých devčatech které na této svadbě byli Peníze které se dostali od devčat do vyslužky dostali družbové, kteří se děvčatům odměnili tancem. Když byla večere ukončena přinesen koláč na velké mise velmi omašlený věnci a také jsou připraveny svíčky. Ve středu tohoto kolače je otvor. Koláč jest postaven na stůl před nevěstu a družičky i devčaty začnou zpívat:

Hrajte muzigo hrajte jí

Její mamičko nesti jí

Když ale mamička hned nepřijde začnou zpívat

Na vás my mamičko na vás my čekáme

Na pěknou čepičku my od vás žádáme.

Konečně se mamička dotlačí ke stolu na kterém jest nevěstín koláč a plačlivým hlasem mluví: Nevěsto toto ti dávám pro boží sloučení. A při tom pustí do vnitřku koláče papírový peníz 100 až 500 Kč.

Dále povídá: *Nevěsto toto ti dávám pro boží požehnání: zase peníz.*

Dále: *Nevěsto toto ti dávám pro lasku a věrnost' aby vám trvala až na věčnost' zase peníz.*

A dále *Nevěsto toto ti dávám abys na mňa ve staří nezapoměla zase peníz.*

Konečně uplakana mamička odchází od stolu a družičky začnou zpívat:

Hrajte muzigo krajte dal panbu vám zaplat' na ten dar.

A zase započne zpěv na novo a volají tatinka a poněm odděleně rodiče ženichovy pak ženicha, nevěstiny bratry a sestry, kmochačky bratranky a sestřenky to samé ze strany ženichovy a vše jednotlivě ze zpěvem. Tito mladí při hazení peněz do kolače mají veselší odříkání: *Nevěsto toto ti dávám do d'ury abys měla do roka dva Jury. Nebo toto ti dávám do kolača abys měla do roka kudrnača.* Naposledy volají ještě strýčky a tetičky a konečně kuchařky. Když už všichni jsou vystřídání, družičky začnou zpívat: *Rodino bohátá nehanbí se za mňa pro boha tě prosím dohod' něco na mňa.* Za tohoto zpěvu který se několikrát opakuje družba obchází s kolačem kolo stolu a hoste do něj hází peníze. Když družba skolačem obešel všechny stoly obsazené hosty postavy koláč zase na stůl před nevěstu, a starší družička povstane rozsvítí nad kolačem připevněné svíčky, a zvolá „Prosím za maličké

utišení. Zpěv: *Začínám ve jménu Páně zdaru Ducha svatého, a vše Vám vypovím a vše Vám vyjevím, nezmýlím-li ničeho.*

Mluví: *Začínám spoléhám sobě na milost' Boží s nebe, jen mě poslechněte, na mne pozor dejte, k čemu láska dovede. Pře žehna koláč a mluvím z paměti. Z vůle ženicha a nevěsty, vstoupila jsem za tento stoliček, abych k Vám promluvila několik sloviček. Dali zváti na vše strany bohaté i chudé, přátele i známé. Jedni jeli přes hory a doly, aby se této svadby zúčastniti mohli. Muzigo vesele. Muzika vytroubí intrado.*

Muzigo vesele.

Přestan muzigo hrati, nech mohu dále povídati.

Někdo z Vas by se chtěl ptáti, co tento dáreček má znamenati. Kdo jej daroval, kdo jej přistrojil, kdo jej před nevěstu postavil. Tento dáreček není ze dřeva vytesaný ani z kamene vykřesaný, pochází z úrody zemské, z rosy nebeské, a od švarných kuchařek uchystaný, od její matičky darovaný a od švarného mládenečka na stůl přinesený.

Muzigo vesele

Přestan muzigo hráti, nech mohu dále povídati.

Co jste rodiče učinili, že jste své dceři vůli dali, aby svůj stav panenský proměnila a do stavu manželského vstoupila. Z vůle Boží anděl stražce, byl jím svědkem u oltáře. A Panna Maria požehnání dala, by plnili, co slibili. Plňte mladí manželé svoje povinnosti, za to Vám Bůh chystá Boží požehnání a korunu slávy.

Muzigo vesele.

Přestaň muzigo hráti, nech mohu dále povídati.

Prober se nevěsto ze zármutku svého, stroj se ti svadba v domě otce tvého. Rodiče se přičinili, aby stoly dary naplnili. Nevěsto drahá, přišla ti hodina blahá, kdy si se ženou stala, do stavu manželského vstoupila a s nami se loučila. Srdečné je naše přání, dejž Vám Pán Bůh své požehnání.

Muzigo vesele.

Přestan muzigo hráti, nech mohu dále povídati.

Tento vínek není ze zahrady panské, ale ze zahrady rajské. Kdyby nebyl Pán Ježíš rozmarýn štěpoval, nebyl by tento ženich do stavu manželského vstupoval. Kdyby nebyla Panna Maria rozmarýn zalévala, nebyla by tato nevěsta do stavu manželského vstupovala. Kdyby nebyli apoštolé o rozmarýn pečovali, nebyli by tito hosté na svadbě hodovali.

Muzigo vesele.

Přestaň muzigo hráti nech mohu dále povídati.

Přátele milí: Ja Vás prosím za odpuštění, kdyby se Vám na této svadbě nečeho nedostávalo, abyste je nepomlouvali a z Káně Galilejské si příklad vzali. Kdo se na této svadbě nenáží, popraví si až na mojí. Moje svadba bude v úterý po kteréjsi neděli. Kdo bude na moji svadbu chtít jít, musí s sebou pecen chleba vzít. Užičku, vidličku, nůž, však to bude brzy už. Na moji svadbě budou sklenky odvína, bečky od piva, k tomu se pozve celá rodina.

Muzigo vesele.

Přestaň muzigo hráti nech mohu dále povídati.

Starší mládenečku. Vystup na stoličku, jsi-li bílí, budeš můj mylí, jsi-li červený, budeš něčí jiný. Čtyři očka dvě srdečka dej nám pán Bůh zdraví. Na zdraví tvého, na zdraví mého, na

zdraví devčete modrookého. Na zdraví družiček, na zdraví matiček na zdraví dokola, okolo svadebního stola. (Oba si zavdají a připijí.

Muzigo vesele.

Přestaň muzigo hrátí nech mohu dále povídati.

Vzacní hoste, jezte pijte, domů neponáhlejte. Je tam velká chumelice, nepřeletí pták, ani křepelice; Je tam tuze velká zima, mladšímu družbovi zmrzla na peci žena. Ona mu nezmrzla, on ji upekl, ale mu to neříkejte, on by nám utekl.

Přestaň muzigo hrátí, nech mohu dále povídati.

Zpěv.

Vy přátelé nejmilejší prosím já Vás velice, jestli jsem zmýlila. Neb v nečem chybyla, odpuste mě ze srdce.

Pokoj zdraví požehnaní, staň se v tomto domu, všem přátelům radostně shledání sedícím pospolu. Posvět Vás Pan Ježíš Kristus sám pokrmům a napojům v hojnosti.

Ty nevěsto roztomilá, proč tak smutná sedíš, tvoje líčka zbledly vinečky uvadly, ty se dnes s nami loučíš.

Nevěsta zpěv:

Mé družičky nejmilejší, já se dnes s Vámi loučím že jste mě sloužily. Vinečky uvili, já Vás Bohu poroučím.

Družičky zpěv:

Ty nevěsto roztomilá, prostři sobě šáteček, nech já ti vyhrnu, nech já ti vysypu od tvých přátel dáreček.

Ten dáreček z lasky dany, z gruntu srdce vynsuji, aby Vám byl stálý mezi manželami až na věky věkův amen.

A ty pane ženichu milý, poslyš co ti řeknu v tuto chvíli. Chodívej vždy domů, za cinkání zvonu, nebude pak nikdy, hádek ve tvém domu. Šumický pan farář, pěkně káže, rozdává obrázky ruce váže. Na jeho kázání také půjdu, o jeden obrázek prosit budu.

Šumický pan farář milostivý, on mi dá obrázek, ten je živý. Kam ja ho přesmutná, kam já ho dám když pro něj místečka nikde nemám. Dám-li ho do knížek nevměstná se, dám-li ho do truhly zadusí se, dám ja ho do postylky lehnu k němu, on mi dá hubičku a ja jemu.

Po tomto říkání které šikovná starší družička byla na zpaměť naučená nasledovala další svadební hostina, hoste jedli pili a byli veselí. Při této veselce započali družičky zpívat:

Co ty baby na nás maju že sem pořád nahledaju. Rady by nas připravily o vineček kolajkový.

Na to započnou zpívat ženské:

Mladé peří staré peří a vy dívky ven za dveří.

Mladé svině staré svině a vy dívky ven do síně.

Při těchto popěvcích starší ženské se zmocníja stolu za kterým sedí nevěsta, družičky a devčata vytahnu ven, obsednou nevěstu, tak že jí není ani viděti a začnou zpívat.

Dones Františku obalenku, obalenku, začepíme tvou panenku tvou panenku.

Dones Františku čepi družku, cepidružku, začepíme tvou Marušku tvou Marušku.

Po tomto zpívání přinese ženich František na taliří velky šatek (šatku) obalenicu a nužky. Ženské začnu nevěstě oddělovat s hlavy věnec a zpívají.

Nedaj se nevěsto leličky rozpletat nebude ti nikdy ružička rozkvetat.

Mélas sas Maruško měla sas nevdavat mohlas po Šumicích, cibulu prodávat cibulu prodávat a česnekem handlit, mohlo ti Maruško mohlo ti dobře byt.

Nebojsa Maruško u ženicha psoty vyhrňa rukavy hybaj do roboty. Nebojsa Maruško že ťa bude bijat, kupí ti voziček bude ťa vozívat.

Kupí ti voziček pěkný malovaný bude ťa vozívat do Rudic na ranní.

Za těchto zpěvu tetičky nevěstu začepí ovažu ji šatku kolem hlavy po žensky, ale pořad nevěstu střezí a zastupují aby ji žádný neuviděl. Jakmile jest nevěsta za čepená, to jest ovazaná šatka na hlavě začnou tetičky za stolem nový zpěv:

Pojď Františku pojď kupovat budeš toho potřebovat

My mame devčatko pěknůcké my chceme penízky bylučké.

Ženich stojí za dveřama drží pytel s peněžama. Mezi tím ženich navede některého z hostů, by šel tu nevěstu vykupit. Jakmile se tento kupec přiblíží k tetičkám ke stolu ihned zpívají

Ty jsi kupec mezi ploty vysija ti z gatí knoty.

Ty nejsi kupec, ty mosíš utect do Suché Lozé budeš past koze.

Ještě po dlouhem zpívání dostaví se konečně ženich a obchodním způsobem vyjednává a smluvá zda to co nevidí, nechrome, a ma všechny zuby, a konečně vytahuje peněženku a vyplácí všechny ty tetičky co mají nevěstu obsazenou. Po této vyplatě tetičky nevěstu propustí a dva novomanžele se v padnou do objetí.

Vození šatu od nevěsty.

Po této večeři odejdou všichni staří mladí do hospody k muzice. Tam se veselost této svadby dovršuje. Muziganti hrají solo za solem. Ženich a nevěsta solo, družbé a družice solo, knochači solo, kuchařky solo a tak to jde kolem dokola, až do pozdních nočních hodin ba i do rana. Na druhý den rano novomanžele, pekně ustrojení jdou do kostela na mši sv. K desáté hodině družbové chodí po dědině zase volat na svadbu a to k obědu, budu sa vozit šaty od nevěsty k ženichovy. Po tomto obědě který byl dobře vystrojen, ženich zavolá některého z rodiny kmochačka nebo aj strýčka který má pěkné koně, aby odvezl od nevěsty šaty. Jakmile jest forman zajištěn, družičky nadělají ruží a mašli z barevných papíru opentli koně obzvláště na hlavách také i žebřinový vuz nebo za dobré sněhové zimy i saně a přijedou se zpěvem před dům nevěsty. Započne vynašení těchto šatu. První jest vynesena velika truhla, obyčejně to vynaší družbové a ihned nakladají na vuz a pak se nosí svazky peřin které se naloží na vrch truhly, pak družbové a družičky a tetičky ale dobré zpěvačky.

Muziganti ti také při vození šatu neschazejí. Po obědě při nakladání šatu hrají před domem. Tetičky na vozi začnou zpívat.

Seber si Maruško všechny svoje cnosti, cos sis naskladala od své maličkosti

Sbohem zustavajte Dvořakovy kravy, už vám ta Maruška nedonese travy.

To jsme si najali takeho formana, on snama bude stat na místě do rana

Šibaj, šibaj pošibavaj, na koničky povolavál, šibaj, šibaj všecky čtyry formanečku roztomily.

Jedeme, jedeme chodnička nevíme, dobří lude vija oni nám povija.

Jedeme jedeme od Noveho města, ukažte nam lude kady je ta cesta.

Povězte nam lude kde byvaju židé, dobrý orkav mame my jim ho prodame.

Tento zpěv se mnohokrate opakuje nebo se jede přes celou vesnici. Družbové a zpěvačky mají sklenky s nějakou sladkou gořalkou a zastavení známým přivdavaním.

Muziganti jdou po vesnici za nimi a kraji pochody.

Nosení vyslužky.

Před domem ženichovým se vůz se nakladem šatu a zpěvaků zastaví, a za zpěvu zase volají ženicha by si šel šaty koupit. Ženich smlouva a vytahuje po pětince a vyplácí a po kuse se šaty odneseji do domu. Po tomto ukončení se všichni zavolají dovnitř a jsou zase uhoštění jak na svadbě. Po uhoštění zase se odejde i s muzikou do hospody a kdo má nohy každý tančí. V patek po svadbě roznašela nevěsta vyslužku se svadby. Vyslužku obdrželi nejprve svědci a široké (to jsou kmoťři) družbové a družičky a naposledy všichni muzikanti. Vyslužka byla velký vdolek a krajíc skolača do kterého se při svadební večeři hazelo.

A v sobotu byli zavolaní k obědu místní chudí (žebráci). V neděli odpoledne byli popravky obou straně jak u rodičů ženicha tak i nevěsty pro kuchařky a nejbližší známé.

Zavádění družičky.

Po neděli v pondělí ohlásí družba své družičce že ji bude zavádět. Matka družičky již zase velkou starost napecí kolaču večer budou zavádět. Večer družba zavolá své kamarády, koupí pivo sodovky a litr rumu v případě i 1 kg cukru a jde se k jeho družičce, kdež se vaří čaj a hned jest hotová hostina. Konečně se donese harmonika hraje se a tančí.

Školství.

Konečně jest po svatbě ale teprve se ozívají hlasy kritiky jak se kdo najedl a napil co tam bylo a co nebylo a . t . d . V tomto roce vyšel zákon o upravení ujezdnych městanských škol v obcích. Této příležitosti využil starosta obce Leopold Slíva a v dohodě s obecním zastupitelstvem dohodnuto podati žádost nadřízeným úřadem ohledně zřízení ujezdni měst. školy u nás.

K tomuto rozhodnutí svolany Obecní zastupitelstva s obcí Nezdenic Rudic a také místní ke společné schůzi, kdež tuto věc řádně prodebatovali a za nutné uvažili aby bylo o zřízení městatské školy v Šumicích, zažadano při čemž souhlasili nesti společný naklad;

Samo-vražda

Slovecké pušky se zatřelila Emilie Jančarová 17 letá dcera Františka Jančáře zedníka č 70. Samovraždu provedla doma na dvorku z důvodu vleklé nevyléčitelné nemoci.

Osobní

V minulem roce zemřel ve svém staří Hřib Tomáš č 103. vzorný rolník ovocnář a květinař a včelař. Proto zesnuleho vzpomínám že zasoboval místní občany medem štepy

ovocného stromoví, a místní kostel rozmanitými druhy květin jak letního období tak i v zimě.

Počasí a žně.

Počasí tohoto roku na jaře bylo dosti sychravé a chladné 1května pěkně sněžilo, opožděné kosení jarních travin a také žní, přesto práce byli včas prováděny. Obzvláště tohoto roku se povedla uroda chlebovém obilí to je ve rži a vžitě, tak že rolníci mohou přebítek obilí odprodati. Také zemaky a řepa také cukrovka donesly dobrou sklizeň. Ovoce jak jadernate tak i peckovité se dosti urodilo.

Po dosti dobře urodě v zemědělství začalo se více vynakladat, objednany do obce parní stroje na orání tak se těmito parními pluhy rovnaly trnité sklady v trati „pod blansku“ nad komensku v malem poli u pateho a ve všech těžkých pudách. Poplatek za měřici této orby byl 150 Kč za tím si musel každý majitel který si chtěl něco z orati opatřiti potřebné množství kamenne uhlí. Akci těchto parních pluhu obstarál starosta Slíva. Podzim normální teplý, slunný a suchý. Prosinec měsíc podzimní teploty, vyjma několika mrazivých a sněživých dní předvanočních Na vanoce, letání hmyzu na sv Štěpána, teplo a orání až do konce měsíce.

V tomto roce narodilo s celkem 30 děti

z toho chlapcu bylo.....19

devčat.....11.

oddavek bylo 5 .

zemřelo celkem 16.

z toho.....9 mužů

a7 žen.

Požár

V tomto roce shořely stáje Josefu Dvořáčkovi čís 131.

Vznik tohoto požaru nevyšetřen.

1936

Počasí.

Zima v měsíci lednu velmi mírna, prudké větry a slabé mrznutí. Od polovice ledna slabé sněžení které trvalo až do konce měsíce.

Koupě a prodej

V obci byli dva obchody se smíšeným zbožím a to u Vaclava Havlíčka který při tom měl i závod sitařský a druhý u Františka Bachurka č 93 svépomocný „konsum Včelá.“ V těchto obchodech se koupilo všechno zboží denní potřeby, ale na vzdor tomu ještě se mnoho donašelo jednotlivě z města Uh Brodu. Každý čtvrtek byl v Brodě trhovým dnem, takže vzdřívejších letech jakož i nyní jest čtvrtek na dědině malým svatečným dnem. Ze selských usedlostí se jelo na vozech a kdo neměl potahu chodil pěšky. Do Brodu se vozili na trh husy, slepice, kačeny, cecková prasatka, take velka prasata, a obilí všeho druhu maslo, vajíčka sýr a vše co se v zemědělství vyrobilo. Na podzim ovoce všeho druhu. Domu se dovaželo zase s Brodu zboží všeho druhu obyčejně na podzim se přivaželo spousta mouky, pytle po 75 kg. Mnoho případu bylo že hospodyně i ze selských usedlostí prodali vajíčka a maslo a koupily umělý tuk kokos s kterým doma připravovaly jídla. Spotřeba kavy a cukru v dřívějších letech nebyla tak velká jako i třeba dnes tehdy se cukr kupoval ve velmi malých dawkach po ¼ kg.

Dobytčí trhy.

Tímto způsobem se prodával také dobytek a to koně, hřibata, voly, kravy a ostatní drobný hovězí dobytek. Tyto dobytčí trhy byli v Brodě každý měsíc, byli také pojmenováni. Tříkralský, postní svatodušní v červnu nový, hodový, Šimonský a t. d. Nejlepší tyto trhy byli v měsíci mají, bylali dobrá ukažka že naroste hojnost krmiva, jak byl ale suchý maj velmi špatně se prodávalo. Také dobytek na trhy vodil do Hradiště, do Nivnice do Banova, a Bojkovic. Tři týdnova telata a vykrmené prasata se prodávali doma. Přijel z Brodu řezník, na lehkém vozíku taženém jedním koněm, spřezení postavil před hospodu, a obchazel dědinu s voláním „na maso prodej“. Měli kdo již uchované nebo mladé telatko, tak jej zavolal domluvili se vyplatil tele nebo prase, naložil na vůz a odjížděl odkud přijel A tak to šlo den ode dne. Nejvíce se prodávalo na podzim kdy bylo nejvíce peněz zapotřebí. Zaopatřit potřebné dřevo na topivo na zimu, obuv pro rodinu šatstvo, a různé potřebné věci.

Jaro.

Většinou celý únor byl sneživý, ale za to měsíc březen se ukázal skutečně jarním měsícem, práce v poli byli včas podělaný setí všeho druhu a v druhé polovině měsíce dubna kvetlo stromoví všeho druhu. Obvzlaště plané hrušky na obecních pastvinách byli velmi osípany bylým květem.

Volby do narod. shromaždění.

V měsíci květnu byli prováděny volby do Národního shromáždění. V těchto volbach byl zvolen za poslance, rolník, a starosta Leopold Slíva č 139. za stranu republikánsku. Agitace všech politických stran byla velmi horečná skoro až bratrovražedná. Velká spousta agitačních plakatu velkého formátu nalepena na vratech, takže pochůzkou po vesnici, viděl i cizí člověk

kde bydlí jaky straník. Republikani měli tyto plakaty v barvě zelené, lidovci v barvě modré, social demokrati v barvě červené, taktež o narodni socialiste.

Založení republi. dorostu.

Také v tomto roce byl založen republikanský dorost, který čítal okrouhle 70 členů. Dosud zde byla katolická omladina, svaz křesťanských žen a dívek, a nyní republikanský dorost, tak politika nabyla většího rozsahu.

Černé palení.

Již v dřívějších letech se po vesnici po tichu mluvilo o černém palení, ale z místních občanů se o tuto věc žádný velmi nezajímál. Konečně se v obci objevila duchodková kontrola z U Brodu a Hradiště a brzy přišla této věci na stopu. Hlavním vedoucím tohoto závodu byl Jan Juřeník č. 150 rolník a koňský obchodník, jeho bratr Leopold Juřeník zedník, dale synové Jana.

Juřeníka, František a Jan. Švagr Leopolda Juřeníka František Tlach a Jan Ulek rolník. Dále Ignac Zetka zedník, který byl samou duchodkovou kontrolou přistižen ve svém domku v práci. Ihned měl všechno nařadí to jest velký pařák zabaven jakož i napaleny material a odvezen do obecního domu a v leciance uložen. Leopold Juřeník Františkem Tlachem byli chyceni v obci Pitíně u hajneho kdež svoje umění prováděli a odvezení do vazby do Uh Hradiště. Jmenovaným vyměřeny tresty a k tomu pořadkové pokuty ve výši až 20000 Kč. Jelikož tyto pokuty neměli z čeho zaplatiti museli svoje provinění odseděti ve vězení.

Žne a senoseč.

Tohoto roku senoseč byla uspokojivá všech druhů píce jakož i žne jak slibovaly hojnou urodu také jí i přinesly. K tomu dosvědčuje to že rolníci kteří naseli pro tento rok více pšenice jako loni byli pokutováni okresním úřadem v Uh Brodě, k pokutě za tento přesev 10 až 20 K za 1 míru.

Volby vod. družstva II.

Vodní družstvo I. ve své činnosti provedlo odvodnění pozemku v malém poli a části trhancu, tím také skončilo volební období, tak přistoupeno k novým volbám vodního družstva II. Volby tyto prováděny na valné obecní hromadě v hostinci u Tlachu. Volby prováděny veřejnými návrhy a zvoleni následující

Slíva Leopold č. 139.

Gajdoš Antonín č. 107.

Juřeník Josef č. 115

Horecký Vincenc č. 117

Šidlo Jan č. 134.

Žampach Josef 12.

Hřib František č. 21

Gajdoš Jan č. 27.

Brumovský Frant. č. 31

Bachurek Frant č 40
Bachurek Tomáš c 39
Gajdoš Frant č 41.
Vaculín Frant č 321.
Vaculín Jan č 60
Zalešák Karel č 322.
Plašek Frant č 64
Hasoň Tomáš 87
Šojdr Cyril č 217.

V ustavující schůzi do předsednictva vod. družstva zvoleni následující:

Slíva Leopold tč předseda.
Hřib František tč místopřed.
Šojdr Cyril tč jednatel.
Vaculín Frant. tč pokladník.

Nezaměstnanost.

Nezaměstnanost, která se v minulých letech značně stupňovala, se zase rapidně strácí a dělnictvo jest již ve větším měřítku zaměstnано ve všech oborech.

Půjčka na obranu statů.

Dle protokolů usnáší se jednohlasně obecní zastupitelstvo upsati půjčku na obranu statů deset tisíc korun. Rovněž se usnáší obecní zastupitelstvo, jako kostelní konkurenční výbor, upsati na tuto půjčku, jmění kostelního konkurenčního výboru částku Kč třicet tisíc.

Lesní hospodářství

V lesním hospodářství v těchto letech se postupovalo čím dále tím více opatrněji. Což bylo snahou obce, a také nadřazených lesních úřadu. Zalesněna plocha obecní pastviny „žebraček sousedící s lesem rajsiskem Pro toto zalesnění vzniklo mnoho nepříjemností mezi občany v kutě z důvodu těch, že se odbírají pastviny, což bylo bez důvodné, jelikož stav dobytka byl značně nižší pro rozlehlost pastvin oproti stavu v dolním konci. K zalesnění voleny druhy, bor, smrk, modřín, bříza a v mokřejší pudě jaseň a olše.

Úprava mlynskeho nahonu pře obec.

Mlynský nahon který vede středem větší části obce byl ve velmi nepořádném stavu, tak obecní zastupitelstvo se usneslo, nahon tento v jistých místech vyrovnati, hraze částečně vydlážiti kamenem a potřebné přejezdné mosty na trvalo upravit. Úprava tato zřízená s obecních finančních prostředků. Po této úpravě obec nechala vysaditi po obou stranách řady ovocného stromů. Při této příležitosti majitele domku stojících v blízkosti tohoto nahonu, měli možnost o rozšíření svojích dvorků.

Pronájem obecních pastvin

V této době by velký zájem o puďu je vidno také z toho že obec na základě žádostí dává do pronajmu pastviny k rozorání. Nejprve započato na pastvině „v patem“, dále břehy na „ovčírkoč“, včelín a zbylé kuse luk „podrajsku“.

Narození Sňatky Úmrtí

V tomto roce se narodilo 33 dětí, z toho 16 chlapců 17 děvčat.

Sňatků bylo.....16.

Zemřelo celkem.....21. lidí z toho 13 muž. 8 žen.

Rok 1937.

Počasí

Zima byla převážně vlhka ojediliny mrazy v měsíci lednu, za to však v únoru silné mrazy a napadnutí sněhu ve výši 30 cm.

Odvodnění pozemků II. etapy

V měsíci prosinci minulého roku „vodní družstvo“ vypsalo soutěž k zadání dalšího odvodnění pozemku asi 60 hekt. v trati na Blani. Této soutěže se sučastnilo 5 závodu podzemních staveb velkými rozpočtovými rozdíly. Nepříjemnější rozpočet měl závod Ing. František Černý z Brna, kterému práce tato zadána. K tomu ještě přibráno regulace potoka „Ledskeho“ s příslušnými dvěma betonovými mosty, a to most na „komenské“ a druhý na „Banovském chodníku.“ Regulace v řádném vyrovnaní provádí se v délce asi 2 km. Potřebný materiál, trubky všech kalibru objednavany s Velkých Prosenic, jelikož materiál a zpracování tohoto zboží byl odpovídaj. Dovoz drahou těchto trubek byl určen do stanice Nezdenic, odkud byl odvážen selskými povozy na místo stavební. Proplacení těchto prací provedeno až při vyučování a skončení této meliorační práce.

Skupina staveb dělníků.

V letech po světové valce nastalo silné hnutí dělnictva všech odborů. Také u nás byla založena skupina stavebních dělníků, tj zedníků, dělníků tesařů a pokrývačů. Prvním předsedou této skupiny byl⁷ a pokladníkem Hřib Tomáš č 125. Cílem této skupiny, která byla pobočka ustředí, bylo združovati, organisovati veškeré stavební dělnictvo zastupovali ve mzdových sporech se zaměstnavateli. Pokladník měsíčně vybíral členské příspěvky, které byly hodnoceny dle mzdy dělníka, a po zaplacení jistého počtu těchto příspěvků, dostával dělník v čase zímnil kdy při všem odboře nepracoval, podporu dle genskeho systemu dle výše zaplacených příspěvků. Tato podpora od domácích lidí byla v mnohých případech zavíděna a za nepotřebnou odsuzována. Dále byl pokladníkem Vojta Hřib č 251. po něm Kozub František č 208 a předsedou Kubán Ludvík č 264 starý odborař. V začátcích počet členstva nebyl tak velký na počet dělnictva v naší obci, ale v posledních letech se značně zvýšil, dle vypovědi pokladníka Kozuba Františka dostoupl výše až 280 členů.

Všeodborový svaz lesních a zemědělských zaměstnanců.

V těchto letech se politika vyvíjela jako rostlina v nejlepší úrodné půdě za květnového tepla a vlhky. Se strany agrární založena odbočka všeodborového svazu lesních a zemědělských zaměstnanců. Předsedou v této odbočce byl Plašek Petr č 74. pokladník Dvořák František č 24. Tato odbočka čítala asi 30 členů.

Divadla.

Divadla v tuto dobu se již málem sešvedněla. Obzvláště v době zímni a hrali: Sbor dobrov. Hasičů, sdružení řemeslníků, skupina stavebních dělníků, Republikánský dorost a Omladina. Při těchto divadlech si herci navzájem nehledě na politickou partaj vypomáhali, mimo Omladinu. Tuto dobu sehran spojenými silami dramaticky divadelní kus: „Jízdní

⁷ Jméno v kronice není uvedeno.

hlídka“ děj s Ruskeho bojiště za světové valky. Hlavním strujcem a cvičitelem tohoto děju byl Palička František v tuto dobu učitel na obecné škole. Sezval již mu dobře známé naše herce podle svého vkusu, po dohodě že budou hrati rozdál úlohy a sam je čvicil Dej tento měl velké režžie, přípravě jeviště na ruskou chatu, spousta střeliva a zbraní, které byli zapužčeny od vojenského velitelství z Uh Hradiště, jakož i stejnokroje ruských legionářů. Jména ochotníků kteří děj tento seherali: Tlach Leopold, Kolařík Jan, Kubán Ludvík, Lekeš Šimon, Velfl Josef, Juřeník Jan Lorenc Ludvík Bartoš Tomáš Tomek Jaroslav.

Tři kraté děj tento seheran v hostinci u Tlachu vždy za velké účasti divaku jenom bohužel ty naše místnosti hostinské jsou velmi nedostačují, jak pro divadla tak i pro taneční zábavy. Tyto taneční zábavy které byli pořádány v době masopustu, byly velmi vesele a živé. Vzpominány ty staré krásné písně selské tance: „Vyletěla holubička hojtaj da“ a mnoho jiných. Ze všechno toto pořádáno v rámci politiky zřejmě z toho že hospoda při pořádání této zábavy oděna v dekoraci politické barvy. Hostinští jak Tlach i Hřib u kterého zábava byla pořádána, byli se vším občerstvením dobře připravení ale mnohokráte se stalo že po půl noci k třetí hodině již nebylo ničeho

Dělnické socialní vymoženosti

Jak je již v pamatní knize vzpomenu, mnoho stavebního dělnictva odjíždělo za svým vydělkem různých směrů po celé republice. Dříve před světovou válkou když tito dělníci na jaře odjeli, přijížděli domů z blízkých pracovních míst jako s Trenčína a okolí jenom na určité a to dvou denní svátky. Po válečných dobách vymoženy dělnickými organizacemi průkazy na slevu jízdného na drahách a to do vzdálenosti 150 km. Tato průkazka na slevu jízdného musela být řádně čitelně vypsána jménem zaměstnavatele. V tomto případě dojíždějí dělníci každý týden domů k svým rodinám. Později tyto průkazy upraveny že totožnost dělníka musela být potvrzena obecním úřadem opatřena podobenkou dělníka.

Druhá socialní vymoženost jest starobní socialní pojištění, které vešlo v platnost v roce 1926 v měsíci červenci. Příspěvky k tomuto účelu jsou odpočítány s každé výplaty mzdy dělníka. Výhody plynoucí jsou ty: při dožití 65 let, dostane dělník svoji starobní pensii.

Zemědělství

V zemědělství každým rokem stoupá větší výroba jak v produkci rostlinné tak i v živočišné. V produkci rostlinné jsou zemědělci chráněni obilním monopolem, tak že v dobré úrodě obdrží zemědělec za obilí tolik jak včas neúrody. Nebo dřívějších dobách větším měřítku obilí všeho druhu vykupovali židé v Brodě na rynku za ceny pro ně nevyhodnější, přesto ale na jaře když scházelo zemědělci, nebo jakémkoliv spotřebiteli toto obilí musel dobře zaplatit. Dále dobrovolný větší osev řepy, cukrovky v těchto dobách nastal, a to tím že vymizely tak zvané uhory které dříve ležely přes celé letní období ladem. Také již přestaly v čas mlacení kašlat benzinové motory na jejich místa nastupují elektromotory k mlatiskám. Žadosti o připojení a odběr elektrického proudu jsou na denním pořádku tak že v brzké době bude málo již domů elektrickým světlem.

Knihovna.

Obecní knihovna čím dále více rozrůstá a to dodáváním knih jak poučných a vzdělávacích tak i zábavných. Musím konstatovat že jest to zásluhou knihovníka Leopolda Tlacha který se stará o majetek mu svěřený otcovskou péčí a při tom o velkou řadu čtenářů kteří si knihy půjčují obzvláště v zimní době. Přitom jest nutno připomenouti že se odbírá také dosti novin všech druhů přesto že je již ve vesnici několik radiopřijímačů.

Leto

Tohoto roku leto bylo více studené, čemuž dosvědčuje také žnova uroda kteráž není stoprocentní, obzvláště v jarním obilí neboť měsíc květen byl dosti suchý, tak že jařiny se špatně vyvynuly. Také okopaniny nedají předpokladanou urodu.

Zřízení městanské školy.

Minuleho roku vyšel v platnost zákon o zřizování obvodových ujezdných školách. Tohoto zákona povšiml také starosta Slíva ve schůzi dal tuto věc do programu a obecní zastupitelstvo nutnost souhlasu tohoto zákona odhlasovalo. Povolany sousední obce Nezdenice a Rudice k této dohodě které o zřízení této školy v Šumicích neměli žádných námitek, ba vyslovily přímý souhlas a nabídly pomoc k uskutečnění toho díla.

Úderná rota.

Za moji paměti staly na navsi před několika domy komory. Ve spodní části této komory bylo skladiště řepy ne zemaku a v rohu bud bylo obilí nebo šaty. Takové komory byli v horním konci v kutě před domkem Josefa Krhutka č 318, Františka Volaříka č 52, Tomáše Hasoně c 87, Františka Kozuba č 111. a Volaříka Matěje č 115. Všechny předešle vzaly za své jedině Volaříkova komora stala jako smutný majak ve veselém moři. Jak se dověděli Šumičci občané o zřízení této městaňky, a k tomu ještě mladenci hned se u nich zrodil valečný plan jak tuto okrasu obce odstranit. Začali bombardovat vždy v noci. Majitel horlivě střežil svůj majetek ale nezachránil. Jedné noci opatřili si silné draty a přetahli přes silnici uvazali přes tramoví ve streše a mocným tahem za vrchního velení hej rub strhli celou střechu k zemi. Jména uderníku: Tlach Mikuláš č 84 Dvořák František č 24 Jurák František č 332 Mudrák František č 97. Bachurek Vladimír c 94. Synčák Josef 332, a ještě mnoho jiných.

Po této udalosti hned rano postižený majitel předal tuto věc v Uh Brodě četnictvu šetření. Četník se dostavil na místo činu šetřil ale dosud nevyšetřil. Až při hodové taneční zábavě vytrubí se: „úderná rota solo.“ Tak teprvé se vidělo kdo pomohl odstranit. Volaříkovu komoru.

Podzim

Podzimní práce byli skončeny osetí ozimu se celkově uspokojivě. Obec musela ve svých lesích prodati list na stlani pod dobytek neboť bylo malo slamy.

Dodávka mleka dobrovolná.

V těchto letech nasledkem zvýšené výroby umělých tuku, poklesla výroba domácího masla nasledkem nízkých cen na trhu. V Bojkovicích se postavila družstevní mlékarna. Naši narahospodaři započali na schůzích přesvědčovat majitele dojníc, že nejlepe mleko zpeneží dodavkou do mlékarny, odkud zase nazpět dostanou mleko odstředene pro vykrm vepřového dobytka. Také u nás se našlo několik jednotlivcu kteří si objednali konvy pro dodavku mleka a začali dodávat. Toto mleko se dodávalo povozem do mlékarny a vozil to Hason Tomáš č 169.

Umrťi T . G . Masaryka

Dne 14 zaří rozletla se sprava po celém uzemí Československé republiky že v Lanech dobojovál svůj poslední boj, byvaly president osvoboditel T . G . Masaryk. V naši obci k pamatce na zemřelého, v kostele slouženy bohoslužby, za účasti obecního zastupitelstva,

dobrovol. Hasičů školní mladeže a všech korporací a ostatního občanstva. Cely den zustal svatečným jakož i den jeho pohřbu.

Požár

Toho roku vypukl požár stodoly Františka Plaška rolníka č 64 Tato stará dřevěná stodola plně výložena slámou lehla popelem požár se dale nerošířil. Při četnickem šetření se vyšetřilo že stodolu zapálili dva 16letí kluci Gajdoš Antonín č 92 a Tlach Bohuslav č 84 z rozpustilosti Již v měsíci listopadu mrazy se hlasily k svému pravu. V prosinci i hodně snežilo nebyla příliš silná zima ale bez blativého počasí.

Narození Sňatky Umrті

V tomto roce narozeno 27 dětí z toho 12 chlapcu 15 děvčat. Sňatku bylo celkem 13. Zemřelo celkem 16 lidí z toho 6 mužů 10 žen.

Rok 1938.

Počasí.

Zima v měsíci lednu byla trvaleho razu, druhé polovině ledna menší oteplení, při tom započali sněhové vanice které se protahly až do polovice února.

20ti leté trvání R Č S .

Tohoto roku připadá dvaceti leté trvání Česko-slovenské republiky. Na oslavu toho trvání, uspořádají místní korporace, obecní zastupitelstvo sbor dobrovol hasičů, učitelský sbor, Skupina staveb dělníku, Omladina sdružení řemeslníku, republikanský dorost, osvětová komise a rodičovské združení cyklus přednášek ve dnech 30 ledna 2 . a 5 února.

30 ledna o 3 hodině odpoledne v hostinci u Tlachu

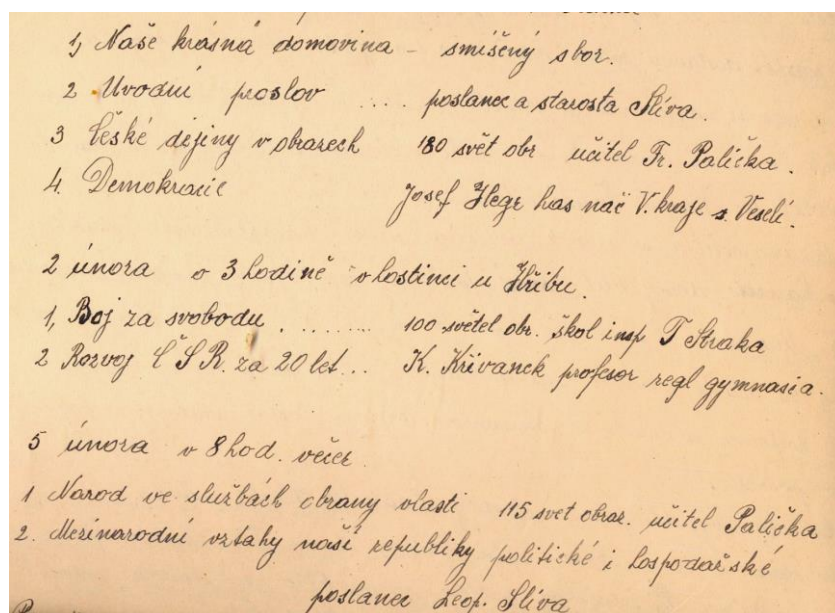
- 1 .) Naše krásná domovina – smíšený sbor.
- 2 Uvodní proslov poslanec a starosta Slíva
- 3 České dějiny v obrazech 180 svět obr učitel Fr. Palička.
- 4 . Demokracie Josef Hegr has nač V . kraje s . Veselí.

2 února o 3 hodině v hostinci u Hřibu.

- 1 .) Boj za svobodu 100 svět obr. Škol insp T Straka
- 2 Rozvoj Č S R . za 20 let K . Křivanek profesor real gymnasia.

5 února v 8 hod. večer.

- 1 Narod ve službách obrany vlasti 115 svet obraz. Učitel Palička
- 2 . Mezinarodní vztahy naší republiky politické i hospodařské
poslanec Leopold Slíva.

Uprazdnění místa faraře.

Po všechny tyto přednášky hostince byli posluchači přímo nabyty. V minulém roku odvolán místní p . farář Josef Berg jeho vyšší instanci následkem jeho nemoci, a na jeho místo dosazen patr Trnavský Stanislav, kněz mladý, dobrý kazatel byl ihned oblíben svými věřícími. Ale netrvalo to dlouho, začal přijímat návštěvy tetiček které veděly spravy celé vesnice, a tyto návštěvy mileho kněze tak rozohnily že bojoval politicky ale většinou proti agrární partaji. Za dřívějšího faraře Bergra byl kostelníkem Jan Hřib č 32 starý rolník, co se tykalo kostela a jeho služby kostelník byl vždy na svém místě. Po smrti kostelníka Jana Hřiba nastoupil na jeho místo František Mudrák č 24. Tento nový kostelník který obsluhoval p . Trnavského nemohl se v této politice p . Trnavským schodnout tak myvali časté vystupy jelikož kostelník nadřezoval politice poslance Slívy. Netrvalo to dlouho Mudrák se zřekl kotelnictví a patr Trnavský zůstal bez kostelníka.

V měsíci dubnu ve schůzi obecního zastupitelstva přečten přípis od Farního úřadu ve kterém zděluje, že si zvolil za kostelníka Jana Slívu č 285 a který je též kostelním hospodářem a otcem chudých za vystoupivého Františka Mudráka č 24. Po věcné debatě obecního zastupitelstva schvalena volba jmenovaného kostelníka, avšak za kostelního hospodáře a otce chudých jednohlasně zvolilo Františka Mudráka č 24.

Jaro

Jaro bylo velmi příznivé pro veškeré práce v zemědělství teplo a dostatek vlhky. Ovocné stromy zakvetaly jenom s polovinou jak jadernaté tak i peckovité

Volba letopisecké komise a kronikaře.

Mnoho dotazu od okresního úřadu v Uh. Brodě odeslano na obecní úřad ohledně letopisecké komise a kronikaře. Obecní zastupitelstvo jednohlasně zvolilo dle této komise Tlacha Leopolda č 255 Šustka Josefa učitele a Paličku Františka učitele jako kronikaře.

Mimořádné cvičení založníku.

V roce 1938 se počali nad celou republikou stahovati těžké černé mraky. Hlavním střediskem těchto mraků byli sudetští Němci kteří začali nenávidět vše co jest českého původu. Z důvodu těchto byli v měsíci květnu voláni svolávacími listy založníci narození 1898 ke svým vojenským útvarům. Od nás byli povoláni Josef Juřeník č 115, Gajdoš František č 41. Bachurek František č 40 Jurák František č 102 a také i mladší Kubán František č 160 a více jiných. Ihned byli dopraveni do pohraničních měst obývaných německým obyvatelstvem. Dle vypovědi Josefa Juřeníka č 115 založníka který nastoupil vojenskou službu v okolí Benešova přišli tam na dva druhy lidí. První druh lidí vítal vojáky, avšak druhý druh oblečen v kratké spodky a bílé punčochy phlelal zakeřně. Také dosvědčovalo tomu že tam není něco v pořádku neustálé vojenské pohotovosti. V měsíci se zase hladina míru uklidnila a naši založníci se šťastní vraceli domů.

Obecní volby.

Právě v tuto dobu kdy vojáci byli na cvičení, doma se konali obecní volby. Kolik to zase práce a shonu aby to dobře dopadlo a šťastně to vyhráli a dostali většinu. Všechny strany zastoupené v obci konaly předvolební schůze. Na těchto schůzích bylo právě boží dopuštění. Neznám kmotr kmotra bratr bratr každý viděl jenom matku politickou stranu. Nejvíce křiku

a řevu bylo na schůzi republikanské, která byla poslední těsně před volbami. Kandidační listiny podali:

Republikani kandidovali na tři kandidační listiny: Republikani

Lidovci

domkaři a maloročníci

Social. demokraté

nezavislí rolníci.

Narod socialisté.

Výsledek těchto voleb byl následující: Republikanská strana jelikož po volbach se sloučila v jednu stranu obdržela 8 mandatu. Lidová 6 mandatu: Sociální demokraté 3. národní socialisté 1 mandat.

Jména volených jsou následující

Republikani:	Lidovci:	Sociální demokraté
Slíva Leopold	Hřib František	Jančář Antonín
Johu Leopold	Švec Tomáš	Gajdos Antonín
Šojda Martin	Sídlo Jan	Pilka Josef
Šojda Cyril	Gajdos František	
Tlach František	Slíva Jan	
Zampach Josef	Velecký Jan	
Zvěrník Josef		
Dvořák Mikuláš		
Narod. social.		
Bartoš Tomáš		

Při volbach starosty zvolen Slíva Leopold. Naměstek starosty Hřib František

Radními jsou zvoleni Jančář Antonín a Tlach František.

Senoseč

Pícniny tohoto roku se velmi dobře vydařily obzvláště vojtešky také i jeteliny dají hojnou úrodu neboť i sušení těchto bylo dobré.

Nakažlivé nemoci dobytka.

Dle sdělení Tlacha Matěje toho času pastýře v horním konci vesnice onemocněla krava u rantiška Hřiba čí 68 která této nemoci i podlehl. Za nedlouho onemocněl dobytek u Bartošu, kdež byl zavolan zvěrolekař který zjistil slintavku a zároveň i kulhavku. Následkem toho dělala se v obci všechna opatření by se zabránilo této nemoci. Ale vše marné nemoc tato přešla všechny staje ano i krmníky. Největší škoda byla u vysoce březích krav jelikož krava zmetala a take nedojila.

Odvodnění Blani

Odvodnění na pozemcích v trati „Blaně“ skončeno ke konci měsíce května. Majitele pozemku v této trati ležících započali se setím v měsíci červnu což bylo již velmi pozdě a sklízeli velmi špatnou úrodu.

Oprava hřbitova.

Naš hřbitov byl obehnan kolem do kola kamenou zdi. Na ukončení tohoto zdiva byli dva řadky cihel palených pro odpad vody. Zub času ohlodaval to zdivo, během doby začalo se zdivo po kusech rozpadavat. Dřívejší obecní zastupitelstvo se rozhodlo hřbitovní zdivo nahraditi zase novým obezdením nebo dratěným pletivem. Material na obezdění stalo peníze jakož i pletivo nebylo zadarmo. V porovnání těchto finančních potíží, přišlo na jevo že zdivo bude lacinejší zdvodu tech že potřebny kamen cihla vapno cement se objedna a práce spojene, jako dovoz tohoto materialu a řemeslné práce se udělají za obecní. K tomuto jednaní svolana obecní valná hromada kdež po celem tomuto rozhodnutí občane svolili.

Vše co bylo rozhodnuto a valnou hromadu schvaleno, zustalo ujednano jenom obec neměla finanční úhrady na zakoupení tohoto materialu. Každého roku se objevuje obecním rozpočtu schodek, tak bylo nuceno obecní zastupitelstvo uspořádati sbírku po vesnici. Sběrka provedena a k tomu spořitelní a založenský spolek věnoval 1000 Kč na založení fondu na upravu hřbitova.

Zaměstnanost'

Zaměstnanost jak ve stavebnictví se čím dale tím více rozšiřovala. Dovidané se že na uzemí naši republiky při Rakouských hranicích buduje se silná opevnění, zbrojovky pracují v plném tempu, přijímají se dělnici. Také budují se nová letiště a jiných statních staveb

Půjčky na obranu státu.

Upisují se znova půjčky na obranu státu, rovněž na stavbách při vyplatách dělnici davají příspěvky na obranu státu.

Žně

Žně nasledkem bouřek a s nimi spojených lijavcu se dosti opozdili ale obilí se dostalo do stodol.

Mobilisace.

V měsíci zaří asi 14tého v časných ranních hodinách ozval se hlas obecního bubnu a pák strážníka který třesoucím hlasem hlasil castečnou mobilisaci všech ročníku až po ročník 1897 všech vojínu založníku aby se každý co nejdřívě dostavil k svemu vojenskému utvaru. Tato mobilisace probíhala v nejlepším pořádku v duchu vlasteneckého citění. Právě jsem byl na nadraží když naši stateční obranci vlasti čekali na příjiždecí vlak. Tu občan Kubáň Ludvík č 264 stiská jeho bratrovi Františkovy ruku s přáním bratře bud zdrav a jestli k něčemu dojde nešetří ani otce ani matky nešetří starého ani malého nebo nebo pamatuj že zmaleho bude jednou velký. Po odjezdu domácí těchto vojínu netrpělivě čekali zprávy od svých drahých. Tito se dostali do pohraničních míst kdež v německých vesnicích nebyli nikterak vystatní dle jejich vypovědi byli jednotlivých případech ohrožení i na životě. Nkteří vojaci kteří nebyli zařazení do bojových jednotek, vraceli se za 6 tydnu domu jiní později až konečně mimo aktivního vojska do vanoc z vetsší části byli doma.

Přírodní zjev

Při konci měsíce října za dosti tepleho večera objevilo se na obloze velké obloukovite ozaření. Jelikož bylo dosti velké přitmní ozaření toto nabylo rozšíření na straně severo-zapadní. Mnozí naši pozorovatelé soudili vdalce velký požár, jiní obvzlaště babičky skříženyma

rukama tvrdili že to neznamena nic dobrého. Konečně jsme se dověděli že to byla polární záře.

Narození Umrті Sňatky

Tohoto roku narodilo se 47 dětí z toho 20 chlapcu 27 děvcat.

Zemřelo celkem.....18 lidí z toho 8 mužů. 10 žen.

Sňatku bylo.....13.

OBSAH:⁸

<i>ÚVOD</i>	5
<i>ROK 1918</i>	13
<i>ROK 1919</i>	32
<i>ROK 1920</i>	48
<i>ROK 1921</i>	55
<i>ROK 1922</i>	57
<i>ROK 1923</i>	58
<i>ROK 1924</i>	60
<i>ROK 1925</i>	65
<i>ROK 1926</i>	69
<i>ROK 1927</i>	72
<i>ROK 1928</i>	77
<i>ROK 1929</i>	80
<i>ROK 1930</i>	83
<i>ROK 1931</i>	87
<i>ROK 1932</i>	94
<i>ROK 1933</i>	104
<i>ROK 1934</i>	108
<i>ROK 1935</i>	110
<i>ROK 1936</i>	120
<i>ROK 1937</i>	124
<i>ROK 1938</i>	128

⁸ Obsah není součástí originálu Pamětní knihy obce Šumic. Je zařazen na závěr opisu pouze pro snazší orientaci čtenáře v přepsané verzi kroniky.